

ΤΑ ΙΕΡΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΟΥ ΝΑΟΥ τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου Πατελάρου στήν Ἀξό (21 Αὐγούστου 2008)

Μέ ιδιαίτερη λαμπρότητα καί τήν ἀρμόζουσαν ἐκκλησιαστική τάξη ἔγιναν τήν 21ην Αὐγούστου 2008, ἡμέρα μνήμης τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου Πατελάρου (1580-1654), Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως τοῦ θαυματοουργοῦ, τά ἱερά ἐγκαίνια τοῦ ἐπ' ὀνόματί του νεοδημηθέντος ναοῦ στή γενέτειρά του Ἀξό Μυλοποτάμου. Ὁ ναός, πρῶτος στόν Ἑλλαδικό χώρο μέ αὐτό τό ὄνομα, ἀποτελεῖ ἀντίγραφο σέ μεγέθυνση τοῦ παλαιοῦ ναοῦ (11ου αἰ.) τοῦ Ἁγίου Δημητρίου του ὁμωνύμου οἰκισμοῦ τοῦ Δήμου Ἀρακιδίου, πού ἐπιλέχθηκεν ἐξαιτίας καί τῆς μεγάλης εὐλάβειας τοῦ Ἀξιόκου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχη πρὸς τόν Μυροβλήτην Ἅγιον ἀπό τά χρόνια τῆς διακονίας του ὡς Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης, ἀνεγέρθηκε δέ καί διακοσμήθηκε μέ τίς ἀοκνες προσπάθειες τοῦ Ἐφημερίου π. Δαβίδ Μιγαδάκη καί τῶν ὑπολοίπων μελῶν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑνορίας Ἀξοῦ καί μέ τίς προσφορές κυρίως τῶν κατοίκων τοῦ χωριοῦ κ.ἄ. φιλαγίων Χριστιανῶν κατά τήν τελευταία πενταετία.

Μετά τή θ. λειτουργία στόν κεντρικόν ἰ. ναό τῶν Ἁγ. Κωνσταντίνου καί Ἐλένης τῆς 21ης Αὐγούστου 2001 ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας κ.κ. ΑΝΘΙΜΟΣ, παρουσία τοῦ Κρητικοῦ Θεοφιλ. Ἐπισκόπου Ρηγίου (σήμερα Σεβ. Μητροπολίτη Γαλλίας) κ.κ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ, τοῦ Δημάρχου Κουλούκωνα κ. Δημ. Κοκκίνου, τοῦ Ἐφημερίου Ἀξοῦ κ.ἄ. Κληρικῶν καί πλήθους πιστῶν ἔθεσε τόν θεμέλιο λίθο τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγ. Ἀθανασίου σέ οἰκόπεδον μέ μαγευτική θεά ἀνατολικά τοῦ χωριοῦ, ἐπί τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ Ἀξοῦ – Ἀνωγείων, τό ὁποῖο πρόσφεραν γιά τήν ἀνέγερση τοῦ ναοῦ ὁ κ. Ἐμμαν. Γ. Πατελάρος, οἱ κ.κ. κληρονόμοι τοῦ Σταματ. Βασ. Πατελάρου καί ἡ κ. Ἀγάπη Νικ. Κουτάντου. Οἱ ἐργασίες ἀνεγέρσεως ἄρχισαν τό 2003 καί βασίστηκαν στά ἀρχιτεκτονικά σχέδια τῆς κ. Φανῆς Κουτσούμπου-Παπαδάκη, πού συμπεριέλαβαν καί εὐρύχωρες αἶθουσες κάτω ἀπό τόν ναό. Τήν ἐργολαβία κατασκευῆς εἶχεν ὁ κ. Γεώργ. Ἄντ. Πατελάρος. Ὁ ναός εἶναι ἐπενδυμένος ἐξωτερικά μέ ἐντόπιες πολύχρωμες πλάκες καί δύο ἐσοχές δεξιά καί ἀριστερά τῆς κεντρικῆς εἰσόδου στήν ἐξωτερική δυτική πλευρά κοσμοῦνται μέ βυζαντινές ψηφιδωτές εἰκόνες, ἔργα τοῦ κ. Πεῖνιρλή.

Στόν ἐσωτερικό χώρο τά ξυλόγλυπτα κιβώρια Ἁγ. Τραπέζης, τέμπλον, ἀναλογεῖο καί παγκάρι εἶναι ἔργα τοῦ Κυπρίου κ. Κυρ. Αὐξέντη, οἱ πολυέλαιοι τοῦ κ. Λεων. Τζιανάκη, οἱ ἀσημένιες κανδήλες καί τά ἰ. σκεύη τοῦ κ. Κωνστ. Μαρσέλλου.

Ὁ Ἐσπερινός τῆς ἑορτῆς ἐψάλη στὸν ἱ. ναὸ τῶν Ἁγ. Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, χοροστατήσαντος τοῦ Σεβ. Ποιμενάρχου μας κ.κ. ΑΝΘΙΜΟΥ, ὁ ὁποῖος εὐλόγησε καὶ τοὺς προσφερθέντες ἄρτους καὶ ἐκήρυξε τὸν θ. λόγο πρὸς τὸ πολυπληθές ἐκκλησίασμα. Στὴ διάρκεια τοῦ εἶχαν ἐκτεθεῖ σὲ προσκύνηση ἀποτιμήματα ἱ. Λειψάνων τοῦ Ἁγ. Ἀθανασίου καὶ τῶν Ἁγ. Τεσσάρων Νεομαρτύρων τοῦ Ρεθύμνου.

Τὸ πρωὶ τῆς ἐπομένης, κυριωνύμου ἡμέρας τῆς ἑορτῆς, ἀφίχθη, προερχόμενος ἀπὸ τὸ Ἡράκλειον, ὁ Μακαριώτ. Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς Κ.Κ. ΘΕΟΔΩΡΟΣ, ὁ ὁποῖος μὲ τὴ συγκατάθεση τοῦ Παναγιωτ. Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κ.Κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ ἐπρόκειτο νὰ τελέσει τὰ ἱερά Ἐγκαινία τοῦ νεοδημητοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου καὶ στὴ συνέχεια νὰ προστεῖ τῆς πρώτης θ. Λειτουργίας σ' αὐτόν. Κατὰ τὴν ὑποδοχὴ του στὸν ἱ. ναὸ τῶν Ἁγ. Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, ὅπου ἐψάλη ὁ Ὅρθρος ἀπὸ τὴ Χορωδία τοῦ ἱ. Μητροπολ. ναοῦ τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου Ρεθύμνου ὑπὸ τὴ διεύθυνση τοῦ Πρωτοψάλτη κ. Εὐαγγ. Καπαϊδονάκη, παρέστησαν ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης κ.κ. ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ, οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου κ.κ. ΑΝΘΙΜΟΣ, Γορτύνης καὶ Ἀρκαδίας κ.κ. ΜΑΚΑΡΙΟΣ, Ἀρχαλοχωρίου, Καστελλίου καὶ Βιάννου κ.κ. ΑΝΔΡΕΑΣ καὶ Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου κ.κ. ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ, οἱ Θεοφιλ. Ἐπίσκοποι Μοζαμβίκης κ. ΘΕΟΔΩΡΟΣ, Κνωσοῦ κ. ΕΥΓΕΝΙΟΣ, Ἀρχιεραμαματέας τῆς Ἱ. Ἐπαρχιακῆς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης, καὶ Νειλουπόλεως κ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ, Ἀρχιεραμαματέων τῆς Ἱ. Συνόδου τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας, ἡ Βουλευτὴς Ρεθύμνης κ. Ὑλγα Κεφαλογιάννη, ὁ Νομάρχης κ. Γεώργ. Παπαδάκης, ὁ Δήμαρχος Κουλούκωνα κ. Δημ. Κόκκινος, οἱ Πρόεδροι τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου κ. Γεώργ. Κούρτης καὶ τῆς Ἀδελφότητος Ὁφικιάλων τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας Καθηγητῆς κ. Θεόδ. Παναγόπουλος καὶ μεγάλο πλῆθος Κληρικῶν κ.ἄ. πιστῶν.

Στὸν κατάλληλο καιρὸν ὁ Πατριάρχης, οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ διατεταγμένοι νὰ συμμετάσχουν τῆς θ. Λειτουργίας λοιποὶ Κληρικοί, μεταξύ τῶν ὁποίων ἦσαν ὁ Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Κρήτης Ἀρχιμ. Μεθόδ. Βερνιδάκης, οἱ Ἡγούμενοι τῶν Ἱ. Μονῶν Ἀρκαδίου Ἀρχιμ. Μύρ. Καλαϊτζῆς καὶ Ἀγκαράθου Ἀρχιμ. Γεράσ. Μαρματάκης, ὁ Δικαῖος τῆς Σκῆτης τοῦ Ἁγ. Ἀνδρέου Καρυῶν Ἁγ. Ὅρους Ἀρχιμ. Ἐφραίμ καὶ οἱ Ἐφημέριοι Ἀξοῦ Οἶκον. Δαβίδ Μιγαδάκης καὶ Ἁγίας Φυλάξεως Λεμεσοῦ Κύπρου Οἶκον. Ἄνδρ. Κακουλῆς, περιβλήθηκαν τὰ ἱ. ἄμφιά τους καὶ ἐξῆλθαν ἐν πομπῇ μὲ προορισμὸ τὸν νέο ναόν. Ὁ δρόμος ἦταν στρωμένος μὲ πολύχρωμες χειροποίητες πατανιές καὶ δαφνόφυλλα καὶ διακοσμημένος στίς ἄκρες μὲ γλάστρες γεμάτες βασιλικά. Προπορεύονταν Ἄξικοὶ νέοι καὶ νέες μὲ παραδοσιακές ἐνδυμασίες καὶ ἀκολουθοῦσαν ἄλλοι μὲ Ἐξαπτέρυγα, Φανούς, Θυμιατήρια κ.λπ.

Μὲ τὴν ἀφιξὴ στὸν ναὸ τοῦ Ἁγ. Ἀθανασίου συνεχίστηκεν ἡ τελετὴ τῶν ἱ. Ἐγκαινίων του κατὰ τὴν καθιερωμένη ἐκκλησιαστικὴ τάξη. Στὸ Φυτό τῆς Ἁγ. Τράπεζας ὁ Πατριάρχης τοποθέτησε τίμ. Λείψανα τῶν Ἁγ. Τεσσάρων Νεομαρτύρων τοῦ Ρεθύμνου. Στὸ τέλος τῆς θ. Λειτουργίας ὁμιλήσαν ὁ Σεβ. κ.κ. ΑΝΘΙΜΟΣ, ὁ Ἐφημέριος π. Δαβίδ

Μιγαδάκης και ὁ Μακαριώτ. Κ.Κ. ΘΕΟΔΩΡΟΣ και ἔγινεν ἀνταλλαγή δώρων. Ἡ προσφώνηση τοῦ ἁγίου Ρεθύμνης εἶχεν ὡς ἐξῆς :

«Μακαριώτατε Πάπα και Πατριάρχῃ Ἀλεξανδρείας, πάσης γῆς Αἰγύπτου και πάσης Ἀφρικῆς Κ.Κ. ΘΕΟΔΩΡΕ,

Μέ τῆ Χάρη τοῦ Θεοῦ, τῆ φιλόφρονα ἄδεια και συγκατάθεση τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχῃ Κ.Κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ και τὴν εὐγενῆ συμμετοχὴ τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης κ.κ. ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ, τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Γορτύνης και Ἀρχαδίας κ.κ. ΜΑΚΑΡΙΟΥ, Ἀρχαλοχωρίου, Καστελλίου και Βιάννου κ.κ. ΑΝΔΡΕΟΥ και Κυδωνίας και Ἀποκορώνου κ.κ. ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ και τῶν Θεοφ. Ἐπισκόπων Μοζαμβίκης κ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ, Κνωσοῦ κ. ΕΥΓΕΝΙΟΥ, Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱ. Ἐπαρχιακῆς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης, και Νειλουπόλεως κ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ, Ἀρχιγραμματεύοντος τῆς Ἱ. Συνόδου τοῦ καθ' Ὑμᾶς Πατριαρχείου, παρουσία δέ τῆς Βουλευτοῦ Ρεθύμνης κ. Ὀλγας Κεφαλογιάννη, τοῦ Νομάρχου Ρεθύμνου κ. Γεωργίου Παπαδάκη, τοῦ Δημάρχου Κουλούκωνα κ. Δημ. Κοκκίνου, τοῦ Προέδρου τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου κ. Γεωργ. Κούρτη, τοῦ Προέδρου τῶν Ὁφφικιάλων τοῦ καθ' Ὑμᾶς Πατριαρχείου Καθηγητοῦ κ. Θεοδ. Παναγοπούλου, Πρωτοσυγκέλλων, Ἡγουμένων, Ἐφημερίων και Μοναχῶν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως μας και ἐκτός αὐτῆς, ἐκπροσώπων ἄλλων τοπικῶν Ἀρχῶν και Φορέων και πολυπληθοῦς φιλαγίου Ἐκκλησιάσματος, ἐτελέσατε σήμερα, ἡμέρα μνήμης τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρός ἡμῶν Ἀθανασίου τοῦ Πατελάρου, Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ θαυματουργοῦ, τὰ ἱερά Ἐγκαίνια τοῦ ἐπ' ὀνόματί του νεοδημητοῦ τούτου ναοῦ στή γενέτειρά του Ἀξό Μυλοποτάμου, πού ἀνηγέρθη κατά τὴν τελευταία πενταετία μέ τίς ἄοκνες προσπάθειες τοῦ Ἐφημερίου Οἰκονόμου Δαβίδ Μιγαδάκη, θεολόγου, και τοῦ ἐντίμου Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου και τῆ συνδρομῆ τῶν κατοίκων τοῦ χωριοῦ κ.ἄ. εὐλαβῶν Χριστιανῶν.

Ἡ γενέτειρα τοῦ Ἁγίου Ἀξός ἔχει ἀδιάκοπη ζωὴ πολλῶν αἰώνων. Μέ ἰδρυτὴ τὸν Ὁαξό, γυιὸ τοῦ θεοῦ Ἀπόλλωνα τῆς Ἑλληνικῆς μυθολογίας και τῆς Ἀκακκαλίδος, θυγατέρας ἢ ἐγγονῆς τοῦ Μίνωα, δίνει τό παρόν στόν ἴδιον ὁμορφον ὄρεινὸ χῶρο τοῦ Μυλοποτάμου ἀπὸ τοὺς προϊστορικοὺς ἢ ὑστερομινωικοὺς χρόνους, ἀκολουθώντας στή συνέχεια τὴν περιπετειώδη πορεία τῆς Μεγαλονήσου. Κατὰ τὴν α' Βυζαντινὴ περίοδο, μάλιστα, ἀποτελεῖ ἔδρα ὁμωνύμου Ἐπισκοπῆς. Στοιχεῖα ὄλων τῶν περιόδων, Μινωικῆς, Ρωμαϊκῆς, Βυζαντινῆς, Ἀραβοκρατίας, Βενετοκρατίας και Τουρκοκρατίας ἔχουν ἀνιχνευθεῖ ἀπὸ τὴν ἀρχαιολογικὴ σκαπάνη στήν περιοχῆ. Ἡ οἰκογένεια δέ τῶν Πατελάρων, πού ἀνέδειξε σπουδαίους και διαπρέψαντες λογίους κατὰ τὴν Ἐνετοκατοχὴ και στήν ὁποῖαν ἀνήκει ὁ Ἁγίός μας, διατηρεῖται πολυμελής ἀνάμεσα στοὺς κατοίκους τῆς ὡς τίς μέρες μας.

Ἡ μεγαλύτερη και ἐνδοξότερη πνευματικὴ φυσιογνωμία, πού ἀνέδειξεν ὡς σήμερα ἢ Ἀξός, εἶναι ἀσφαλῶς ὁ Ἁγιὸς Ἀθανάσιος. Γεννήθηκε σ' αὐτὴν τό 1580 ἀπὸ τὸν Γεώργιο Πατελάρο, πού ἄσκησε τό ἐπάγγελμα τοῦ νοταρίου στό Ρέθυμνο και ὑπῆρξε σύζυγος θυγατέρας τῆς ἐπιφανοῦς οἰκογένειας τῶν Πορτίων. Προικισμένος μέ ἐξαιρετικὲς διανοητικὲς ἰκανότητες και ζώντας σέ οἰκογενειακὸ περιβάλλον μέ οἰκονομικὴν εὐρωστίαν, ὑψηλὴ κοινωνικὴ θέση και ἀνώτερο μορφωτικὸν ἐπίπεδον, ἔτυχε, ὅπως και οἱ

ἀδελφοί του Πέτρος καί Εὐστάθιος, εὐρυτάτης ἐκπαιδεύσεως. Τὴν ἐγκύκλια μόρφωσὴ τοῦ ἔλαβε στό Ρέθυμνο καί στή συνέχεια σπούδασε πιθανώτατα στήν περίφημη Σχολή τοῦ Σιναιτικῶν Μετοχίου τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης τοῦ Χάνδακα. Στό ἴδιον αὐτό Μετόχι φαίνεται ὅτι ἔγιναν καί ἡ ἀπόκαρασή του σέ Μοναχό, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀπὸ Ἀλέξιος, πού ἦταν τό βαπτιστικό του ὄνομα, μετονομάστηκε σέ Ἀνανία, καί ἡ χειροτονία του σέ Διάκονο. Διαπνεόμενος ἀπὸ τὸν πόθο γιὰ βαθύτερη πνευματικὴ κατάρτιση, μετὰ ἀπὸ σύντομη παραμονή στήν Κρήτη, μεταβαίνει σέ Μονή τῆς Θεσσαλονίκης καί ἀπὸ ἐκεῖ στό Ἅγιον Ὅρος τοῦ Ἄθωνα, ὅπου ἐγκαταβιώνει ἀρχικά στήν Ἱερά Μονή Ἐσφιγμένου. Ἀπὸ ἐκεῖ ἐπισκέπτεται προσκυνηματικά τοὺς Ἁγίους Τόπους, Ἱερές Μονές τῆς Παλαιστίνης καί τὴν Ἱερά Μονή τοῦ Σινᾶ καί ἐπιστρέφει στό Ἅγιον Ὅρος, ὅπου ἐγκαθίσταται σέ κελλί τῶν Καρυῶν καί ἐπιδίδεται μέ ἔνθεο ζῆλο στὰ μοναχικά παλαιίσματα. Κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴ χειροτονεῖται καί σέ Πρεσβύτερο καί λαμβάνει τό ὄνομα Ἀθανάσιος, μέ τό ὁποῖο πλέον θά μείνει γνωστός στήν ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ φήμη του ὡς ἐναρέτου καί προσοντούχου Κληρικῶν καί ἡ Κρητικὴ καταγωγή του συνέβαλαν, ὥστε νά κληθεῖ ἀπὸ τὸν ὀρμώμενον ἐπίσης ἀπὸ τὴν Κρήτην Οἰκουμενικὸν Πατριάρχη Ἅγιο Κύριλλο Λούκαρι στήν Κωνσταντινούπολη, ὅπου ἀσχεῖ τὰ καθήκοντα τοῦ προσωπικοῦ του γραμματέα καί συμβούλου. Τό 1630 ἀναδεικνύεται Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης καί τέσσερα χρόνια ἀργότερα, τὴν 6η Μαρτίου 1634, ἐκλέγεται Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ὡς Ἀθανάσιος Γ'. Λόγῳ τῶν γνωστῶν δυσμενῶν συνθηκῶν γιὰ τό Πατριαρχεῖο, μετὰ ἀπὸ σαράντα μέρες ἀναγκάζεται σέ παραίτηση καί καταφεύγει στό Ἅγιον Ὅρος. Ἀργότερα, κατὰ τὰ ἔτη 1637 ἕως 1643, διαποιμαίνει καί πάλι, προεδρικῶς αὐτὴ τὴν φορά, τὴν Θεσσαλονίκη. Τό 1643 μεταβαίνει στήν Ἄνω Μυσία, ὅπου ζεῖ στήν Ἱερά Μονή Ἁγίου Νικολάου Γαλατσίου ὑπὸ τὴν προστασία τοῦ Ἡγεμόνα τῆς Μολδοβλαχίας. Τό 1652 ἐπανέρχεται στὸν Οἰκουμενικὸ Θρόνον, ἀλλὰ καί ἡ δευτέρη αὐτὴ πατριαρχία του εἶναι πολὺ σύντομη. Μετὰ τὴν ἐκ νέου παραίτησή του ἀποσύρεται στο Ἅγιον Ὅρος, ὅπου ἀνακαινίζει τὴν Ἱερά Μονή Εὐστρου στίς Καρυές, τό Καθολικὸ τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου τῆς ὁποίας ἀναδεικνύεται μεγαλοπρεπέστατο καί ἐξαιτίας τούτου εἶναι γνωστό μέχρι σήμερα ὡς Σεραί.

Τό 1653 ἔρχεται μέσῳ Βλαχίας στή Μόσχα, ὅπου γίνεται μέ τιμές δεκτὸς ἀπὸ τὸν τσάρο Ἀλέξιο Μιχαήλοβιτς καί τὸν Πατριάρχη Νίκωνα. Ἐπιστρέφοντας κατὰ τό ἐπόμενον ἔτος ἀπὸ τὴ Μόσχα παραχειμάζει στήν Ἱερά Μονή τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Μγαρα, κοντὰ στήν πόλη Lubny τῆς περιοχῆς Poltava Οὐκρανίας. Ἐκεῖ, ἐξασθενημένος ἀπὸ τὸν βαρὺ ρωσικὸ χειμῶνα, μετέστη εἰς Κύριον προσευχόμενος τὴν 5ην Ἀπριλίου καί ἐνταφιάστηκε καθήμενος, κατὰ τὴ συνήθεια ταφῆς τῶν Κληρικῶν τῆς ἐποχῆς, κάτω ἀπὸ τὸν ἄμβωνα τοῦ Καθολικοῦ τῆς Μονῆς.

Ὅκτώ χρόνια ἀργότερα ὁ Μητροπολίτης Γάζης Παῖσιος Λιγαριδης, πορευόμενος στή Μόσχα, φιλοξενήθηκε στήν ἴδια Μονή καί εἶπε στοὺς μοναχοὺς ὅτι τὸν ἐπισκέφθηκε στὸν ὕπνο του ὁ Ἅγιος καί ζήτησε νά ἀνοιχθεῖ ὁ τάφος του. Ὅταν ἔγινε τοῦτο, τό σκήνωμα τοῦ Ἁγίου βρέθηκεν ἄφθαρτο καί εὐωδιάζον καί μέ τὴν ἄδεια τοῦ Μητροπολίτη Κιέβου Ἰωσήφ τοποθετήθηκεν ἐπίσημα στό Καθολικὸ τὴν 1η Φεβρουαρίου 1662, ὁπότε καί ὀρίστηκεν ὡς ἡμέρα ἑορτασμοῦ τῆς μνήμης του ἡ 2α Μαΐου, ἡμέρα μνήμης

τῆς ἀνακομιδῆς τῶν ἱερῶν λειψάνων τοῦ ὁμωνύμου του Μεγάλου Ἀθανασίου, Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας.

Τό ἄφθαρτο σκῆνωμα τοῦ Ἁγίου μας, ἐξαιτίας ποικίλων περιπετειῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Μεταμορφώσεως, γνώρισε διάφορες μετακινήσεις. Στή διάρκεια τοῦ κομμουνιστικοῦ καθεστῶτος μεταφέρθηκε ἀπό τούς ἀθέους σέ ἀποθήκη μουσείου καί μόλις τό 1990, μέ ἐνέργειες τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη Χαρκόβου καί Μπογοδούχωφ κ.κ. ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ, ἀποδόθηκε καί πάλι στήν Ἐκκλησία. Σήμερα ὁ πολύτιμος αὐτός θησαυρός φυλάσσεται στόν μεγαλοπρεπή ἱερό καθεδρικό ναό τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Χαρκόβου καί τιμᾶται ιδιαίτερα ἀπό τούς εὐλαβεῖς Ὀρθοδόξους Χριστιανούς τῆς Οὐκρανίας, τῆς Ρωσίας κ.ἄ. περιοχῶν, πού προσφεύγουν στίς πρὸς Θεό δραστικές πρεσβείες τοῦ θαυματουργοῦ τούτου Ρεθυμνίου Ἁγίου.

Μέ τόν μέγαν αὐτόν Κρητικόν Ἅγιο συνδεθήκατε ιδιαίτερα κατά τά ἔτη, πού ὡς Ἐπίσκοπος Κυρήνης διακονήσατε τήν Ἐκκλησία ἀπό τή θέση τοῦ Ἐξάρχου τοῦ καθ' Ἴμας δευτέρου τῆ τάξει παλαιφάτου καί περιύστου Πατριαρχικοῦ Θρόνου στήν Ὀδησσό τῆς Οὐκρανίας. Ἐγνωρίσατε τότε στόν αἰοίδιμο πνευματικό Σας πατέρα καί προκάτοχό μας Μητροπολίτη Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου Θεόδωρο Τζεδάκη τήν εὐλάβεια, μέ τήν ὁποία περιβάλλει τό ἄφθαρτο σκῆνωμά του ὁ ὁμόδοξος Οὐκρανικός λαός, καί τήν 21ην Αὐγούστου 1993 μεταφέρατε ἀπότμημα τοῦ χαριτοβρύτου ἱεροῦ λειψάνου του στή γενέτειρά του. Ἀπό τότε καθιερώθηκεν ἡ ἡμέρα αὐτή ὡς ἡμέρα μνήμης του στόν τόπο μας.

Δυό χρόνια αργότερα, τόν Οκτώβριο του 1995, μέ τήν εὐλογία τοῦ ἀοιδίμου Γέροντός Σας καί τήν εὐγενική χορηγία τοῦ δραστηριοποιουμένου καί στήν Οὐκρανία Ὁμίλου Βαρδινογιάννη ἡ Ἐνορία Ἀξοῦ ὀργάνωσε προσκυνηματική ἐκδρομήν ὀλιγομελοῦς ὀμάδας Ρεθυμνίων στήν Οὐκρανία, ἡ ὀποία μέ ἐπικεφαλῆς τόν ὀμιλοῦντα ὡς Ἠγούμενο τότε τῆς Ἐραῶς Μονῆς Ἀτάλης-Μπαλιῆ ἐπισκέφθηκε τήν Ἐραῶ Μονή Μεταμορφώσεως Lubny καί τό Χάρκοβο. Κατά τή θ. Λειτουργία, πού τελέσθηκε προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. κ.κ. ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ στόν ἱερό καθεδρικό ναό τοῦ Χαρκόβου καί στήν ὀποία ἔλαβαν μέρος καί οἱ Κληρικοί ἀπό τό Ρέθυμνον, ὀ ἐπιχώριος Ποιμενάρχης πρόσφερε καί ἄλλο μικρόν ἀπότμημα τοῦ τιμίου Λειψάνου τοῦ Ἀγίου καί μιά πλήρη ἀρχιερατική στολή του, τά ὀποία μεταφέρθηκαν στή γενέτειρά του καί σήμερα τοποθετήθηκαν στόν ἐγκαινιασθέντα τοῦτο ναό πρός εὐλογία καί ἀγιασμό τῶν πιστῶν.

Ἡ ἀσματική Ἀκολουθία τοῦ Ἀγίου, πού φάλλεται τήν ἡμέραν αὐτήν ἀπό τό 1997, συντάχθηκε ἀπό τόν Ἀρχιμανδρίτη Κύριλλο Κογεράκη, σήμερα Μητροπολίτη Ρόδου, ἐγκρίθηκε ἀπό τήν Ἐραῶν Ἐπαρχιακή Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης καί περιλαμβάνεται στό «Κρητικόν Πανάγιον», πού ἐξέδωσεν. Ἀσματικήν ἀκολουθία, Παρακλητικό Κανόνα, Χαιρετιστηρίου Οἴκου καί Ἐγκώμια στόν Ἅγιο συνέθεσε καί ὀ ὕμνογράφος κ. Χαράλάμης Μπούσιας κατά τά ἔτη 1996 καί 1997. Τόν Παρακλητικό Κανόνα συμπεριέλαβε στό ὕπό τόν τίτλο «Γιά μιά γνωριμία μέ τόν Ἅγιο μας» πόνημά του ὀ Ἐφημέριος τῆς Ἀξοῦ π. Δαβίδ Μιγαδάκης, πού ἐκδόθηκεν αὐτές τίς μέρες.

Μακαριώτατε,

Εἶναι γνωστοί οἱ δεσμοί Σας μέ τό Ρέθυμνον, ἀπό τά χρόνια, πού ὕπηρετούσατε στήν ὀμορῆ Ἐραῶ Μητρόπολη Λάμπης. Σήμερα ἔχομε τήν ἐξαιρετική τιμή νά Σᾶς ὕποδεχόμαστε γιά δευτέρα φορά ὡς Πατριάρχη στήν Ἐραῶ Μητρόπολή μας. Ἐλαμπρύνετε μέ τήν ὕψηλή παρουσία Σας τό ἔορτασμό τῆς ἱεραῶς μνήμης τοῦ συντοπίτη μας Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἀγίου Ἀθανασίου του Ἀξικου, πού ἐτίμησε κι ἐδόξεσε τή γενέτειρά του, τό Μυλοπόταμο, τό Ρέθυμνο, τήν Κρήτη μας καί τόν Οἰκουμενικό Θρόνον. Ἐτελέσατε μέ τή φιλόφρονη συμμετοχή τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης κ.κ. ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ καί τῶν λοιπῶν Σεβασμιωτάτων καί Θεοφιλεστάτων Ἀρχιερέων καί τήν παρουσία τῶν τοπικῶν Ἀρχῶν τά ἱερά Ἐγκαίνια καί ἀποδίδετε, καθιερωμένο πλέον, στή δημόσια λατρεία τῆς Ἐκκλησίας τόν νεόδητο τοῦτον, πρῶτο στήν Κρήτη, ναό τοῦ Ἀγίου.

Ἡ γενέτειρά του καί ἡ Μητρόπολή μας Σᾶς εὐγνωμονοῦν καί ἐκφράζουν τίς ἐγκάρδιες εὐχαριστίες τους πρός τό σεπτό πρόσωπό Σας καί πρός τά πρόσωπα τῶν λοιπῶν ἁγίων Ἀρχιερέων, γιά τόν κόπο στόν ὀποῖον ἀπό ἀγάπη ὕποβληθήκατε, προκειμένου νά μοιραστεῖτε μαζί μας τή χαρά μας καί νά τιμήσετε τόν Ἅγιο μας. Εὐχόμαστε δέ μέ τίς πρός τόν Θεό πρεσβεῖές του νά στηρίξει τόν μαρτυρικό Οἰκουμενικό Θρόνον, τοῦ ὀποίου ὕπηρξε προκαθήμενος, τήν Ἀξό καί τό εὐλογημένο Μυλοπόταμο καί σύνολη τήν Κρήτη καί νά χαρίζει σέ Σᾶς ὕγεια, μακροσημέρευση κι ὀλα τά δῶρα τοῦ Οὐρανοῦ στό ἐμπεδόμοχθον ἱεραποστολικόν ἔργο, πού μέ ἔνθεο ζήλο ἐπιτελεῖτε στήν Ἀφρικανικήν ἡπειρο γιά τή δόξα τῆς φιλιτάτης Ὀρθοδοξίας μας, καί στούς ἁγίους Ἀρχιερεῖς ἀφειδώλευτα τήν ἄνωθεν ἐνίσχυση στήν ἄσκηση τῶν ποιμαν-

τορικῶν κ.ἄ. καθηκόντων σας. Ἴδιαιτέρως εὐχαριστοῦμε τόν Δικαίον τῆς Ἱερᾶς Σκῆ-
της τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου Καρυῶν Ἁγίου Ὁρους, Ἀρχιμανδρίτην Ἐφραίμ ὅπου ὁ Ἅγιος
ἀσκήτευσε.

Μακαριώτατε,

Σέ ἀνάμνηση τῆς σημερινῆς ἡμέρας Σᾶς προσφέρομεν εἰκόνα τοῦ Ἁγίου, πού ἱστο-
ρήθηκεν ἀπό τίς Μοναχές τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίας Εἰρήνης τῆς Μητροπόλεως μας, καί
Σᾶς παρακαλοῦμε νά δεχθεῖτε επιταγή, συνεισφορά τῆς Ἐνορίας Ἀξοῦ στό σπου-
δαῖο ἱεραποστολικό Σας ἔργο, καί νά εὐχεσθε γιά τό φιλότιμο πλήρωμα τῆς Ἐκκλη-
σίας τῶν Ρεθυμνίων. Σᾶς εὐχαριστοῦμε καί Σᾶς εὐγνωμονοῦμε».

Ὁ Ἐφημέριος εὐχαρίστησε τόν Μακαριώτατο, τούς Σεβασμιωτάτους καί Θεοφιλε-
στάτους Ἀρχιερεῖς καί τούς λοιπούς παρόντες Κληρικούς, τούς συνεργάτες του καί
ὄλους ὅσοι συνέβαλαν στήν ἀνέγερση καί διακόσμηση τοῦ ναοῦ καί στή διαμόρφωση
τοῦ περιβάλλοντος χώρου του καί στήν ὀργάνωση τῶν ἰ. Ἐγκαινίων του καί τῆς ἐξυ-
πηρετήσεως καί φιλοξενίας τῶν πολυπληθῶν προσκυνητῶν τῆς ἡμέρας.

Ἀντιπροσφωνώντας ὁ Μακαριώτ. Κ.Κ. ΘΕΟΔΩΡΟΣ εἶπε:

«Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου, πεφιλημένε ἀδελφέ τῆς
ἡμῶν Μετριότητος κύριε Ἄνθιμε,

Σεβασμιώτατοι ἀδελφοί καί συλλειτουργοί,

Ἐξοχώτατοι καί ἐντιμότατοι ἐκπρόσωποι τῶν Ἀρχῶν,

Παιδιά μου εὐλογημένα.

“Τίς Θεός μέγας ὡς ὁ Θεός ἡμῶν; Σὺ εἶ Θεός ὁ ποιῶν θαυμάσια μόνος...”.

Αὐτή εἶναι ἡ βιωματικὴ προσέγγιση τοῦ μυστηρίου τῆς πίστεως καί τῆς παρουσίας
τοῦ Θεοῦ στήν ζωὴ μας. Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἢ ὅποια ἐπενεργεῖ λυτρωτικὰ καί μετα-
μορφώνει τά πάντα. “Ἴδου καινά ποιῶ τά πάντα...”.

Ἀξιωνόμασθε, Σεβασμιώτατε ἄγιε ἀδελφέ καί Ποιμενάρχα τῆς ἱστορικῆς Ἱερᾶς
Μητροπόλεως, νά ἱεουργοῦμε σ’ αὐτόν τόν ἱερό Ναό καί νά τόν καθαγιάζουμε μέσα
ἀπό τὴν προβλεπόμενη ἱερὴ ἀκολουθία τῶν ἐγκαινίων, στή μνήμη ἑνὸς μεγάλου ἁγίου
τῆς Ἐκκλησίας μας. Τό γεγονός τῆς ἐντοπιότητας τοῦ ἁγίου προσδίδει ἀκόμη μεγα-
λύτερη διάσταση καί ἐορταστικὴ ἐμβέλεια στό σημερινό πανηγύρι. Πρόκειται γιά
τόν ἅγιο Ἀθανάσιο Γ’ Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως ὁ ὁποῖος γεννήθηκε κατὰ τό
ἔτος 1580 σ’ αὐτὴν τὴν εὐλογημένη κωμόπολη.

Συγκλονισμένοι διαβάζουμε στήν βιογραφία καί τὴν πορεία τοῦ ἁγίου Πατριάρ-
χου Ἀθανασίου, ὅλα ἐκεῖνα τα ὅποια ἐπέτρεψε ἢ πρόνοια τοῦ Θεοῦ νά ἀντιμετωπί-
σει, δίδοντας μέ ὑπομονή καί προσευχὴ τὴν δική του μαρτυρία ἐν μέσῳ πολλῶν μαρ-
τυριῶν, ἐξοριῶν, διωγμῶν καί θλίψεων.

Ὁ ἅγιος Πατριάρχης Ἀθανάσιος Γ’ ἐργάσθηκε μέ ζῆλο γιά τόν φωτισμὸ τῶν Βλάχων
καί τῶν Μολδαβῶν. Διακόνησε τὴν Ἐκκλησία μέ ζῆλο, αὐταπάρνηση καί μοναδικό κρι-
τήριο τὴν ὠφέλεια τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ καί τὴν δόξα τοῦ ἁγίου Ὀνόματός Του.

Παρ' όλα αυτά υπέστη πολλά δεινά και μαρτύρια. Και στό σημείο αυτό θυμόμαστε τό πάντοτε ἐπίκαιρο “μακάριοι οί δεδιωγμένοι ἔνεκεν δικαιοσύνης, ὅτι αὐτῶν ἐστίν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν· μακάριοί ἐστε ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς καί διώξωσι καί εἰπωσιν πᾶν πονηρόν ῥῆμα καθ' ὑμῶν ψευδόμενοι ἔνεκεν ἐμοῦ· χαίrete καί ἀγαλλιᾶσθε, ὅτι ὁ μισθός ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς· οὕτω γάρ ἐδίωξαν τοὺς προφήτας τοὺς πρό ὑμῶν” (Ματθ. 5, 10-12).

Πρὶν ἀπό 15 περίπου χρόνια, τόν Αὐγουστο τοῦ ἔτους 1993, ἡ γενέτειρα τοῦ Ἁγίου Ἀξῶς Μυλοποτάμου, εἶχε τήν εὐλογία καί τό μοναδικό προνόμιο νά δεχθεῖ μικρό τεμάχιο τοῦ ἱεροῦ λειψάνου αὐτοῦ, μεταφερθέν ἀπό τήν Οὐκρανία ὑπό τῆς ἡμετέρας Μετριοτήτος (τότε ὡς Ἐπισκόπου Κυρήνης) καί ἔκτοτε καθιερώθηκε ἡ ἡμέρα τῆς ἐπετείου μνήμης τοῦ Ἁγίου ὡς μεγάλη τοπική πανήγυρις γιά τήν Ἱερά Μητρόπολη Ρεθύμνης. Ἀργότερα κατά τό ἔτος 1995 ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Ἄνθιμος ἐπικεφαλῆς Ἀντιπροσωπείας μετέβη στήν πόλη τοῦ Χαρκόβου καί παρέλαβε ἕτερο μικρό τεμάχιο λειψάνου καί ἀρχιερατική στολή τοῦ Ἁγίου τά ὁποῖα ὡς “Κόρην ὀφθαλμοῦ” φυλάσσονται ἕως σήμερα στόν Ἱ. Ναό Ἁγίων Κωνσταντίνου καί Ἑλένης.

“Ὅλα αὐτά ἐμφανῶς δείχνουν τήν ἱστορική πραγματικότητα. Μέσα ἀπό τήν ὁποία ὑπογραμμίζεται ἡ ἀληθινή πνευματική σχέση καί συγγένεια τοῦ Ἁγίου μέ τόν τόπο του, τήν πατρίδα του ἀλλά καί τοὺς κατά πνεῦμα συγγενεῖς του. Δοξασμένο, λοιπόν, ἄς εἶναι τό Ὄνομα τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ γιά τήν ἀγάπη καί τήν δωρεά Του αὐτή!

Μέσα στή ζωή τῆς Ἐκκλησίας μας πολλές φορές δίνεται ἡ δυνατότητα νά πανηγυρίσουμε καί νά ἐορτάσουμε γεγονότα σημαντικά, ἐνθουμούμενοι τήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ ἀλλά καί τήν διακονία ταπεινῶν ἀνθρώπων, διακόνων τοῦ ἁγίου θελήματος Αὐτοῦ.

Ὁ σημερινός ἐγκαινισμός αὐτοῦ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ ἐπιβεβαιώνει αὐτήν τήν πραγματικότητα. “Εὐλόγησε Κύριε τά ἔργα τῶν χειρῶν Σου...” εὐχόμεσθε μέ εὐλάβεια καί παρακαλοῦμε νά θεμελιώσει καί τοῦτο τό ἔργο τό ὁποῖο εἶναι καρπός προσπαθείας, ἀποτέλεσμα ποιμαντικῆς μερίμνης καί ἀγωνίας, ἀπάνεμο λιμάνι στό ὁποῖο θά βρῖσκουν καταφύγιο κουρασμένες ψυχές. Ἀπό σήμερα θά ἀνάβει τό κανδήλι τῆς ἐλπίδας καί τῆς πίστεως, τῆς εἰρήνης καί τοῦ ἐλέους, ὡς αἰσθητό σημεῖο τῆς αὔρας τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ.

“Σήμερον ἡ χάρις τοῦ Παναγίου Πνεύματος ἡμᾶς συνήγαγε...”. Πίστη καί διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας μας εἶναι πῶς κάθε ἱερός Ναός εἶναι ἀληθινός οἶκος τοῦ “Παναταχοῦ παρόντος καί τά πάντα πληροῦντος Παντοδυνάμου Θεοῦ...”. Γι' αὐτό καί “Ἐν Ἐκκλησίαις εὐλογεῖτε τόν Θεόν...”.

Ἡ ἰδιαιτέρως ἐντυπωσιακή τελετή τῶν ἱερῶν ἐγκαινίων ἐνός Ναοῦ φανερώνει τήν δυναμική καί τήν προοπτική τῆς ὀρθοδόξου λειτουργικῆς ζωῆς μέσα στό χῶρο καί τό χρόνο. Ἀπό τά τελούμενα στήν ἀνέκφραστη αὐτή μυσταγωγία προσεγγίζουμε μέ διάθεση ταπεινώσεως καί μαθητείας τό κράσπεδο τῶν ἱματίων τοῦ πολυευσπλάγχου Θεοῦ τῆς ἀγάπης, τῆς εἰρήνης καί τῆς ἐλευθερίας.

Σεβασμιώτατε καί τιμιώτατε ἀδελφέ ἅγιε Ρεθύμνης,

Γνωρίζοντες καλῶς ἡ ἡμετέρα Μετριοτής τήν ἀγάπη σας, τήν καλή σας διάθεση, τήν εὐγένεια καί τήν ἐγνωσμένη μέριμνά σας πρός τό Δευτερόθρονο καί Παλαίφατο Πα-

τριαρχείο του Ἀποστόλου Μάρκου, ἐπιθυμοῦμε τὴν ἱστορική αὐτὴ ἡμέρα, νὰ ἀπευθύνουμε πρὸς Ἐσᾶς, τὸν Ποιμενάρχη καὶ σοφὸ οἰακοστρόφο τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας λόγους εὐχαριστίας καὶ Πατριαρχικῆς εὐαρέσκειας.

Ἡ ἀγάπη μας εἶναι δεδομένη καὶ αὐτονόητη. Οἱ δεσμοὶ μας μὲ τὴν γενέτειρα Κρήτη, ὅπως ξεύρετε εἶναι ἀκατάλυτοι καὶ ἰσχυροί. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ εὐκαιρία πού μᾶς δίνετε σήμερα νὰ εἴμασθε κοντὰ σας, συλλειτουργοὶ καὶ συμπροσκυνητές στὴν χάρη τοῦ δικοῦ σας ἀγίου Πατριάρχου εἶναι ἀφορμὴ πανηγύρεως, εὐφροσύνης, χαρᾶς πνευματικῆς καὶ ψυχικῆς ἀνατάσεως.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Κρήτης καὶ ἡ τοπικὴ Ἐκκλησία σεμνύνεται καὶ καυχᾶται καθὼς Σεῖς κοσμεῖτε ἀληθινὰ τὸν Μητροπολιτικὸ θρόνον αὐτῆς. Μὲ τὸ ἐκκλησιαστικὸ ἦθος σας, τὴν εὐπρέπεια, τὰ ἄλλα διοικητικὰ καὶ πνευματικὰ χαρίσματα μὲ τὰ ὁποῖα πλούσια σᾶς ἐφοδίασε ὁ παντοδύναμος Θεός, ἐργάζεσθε νύκτα καὶ ἡμέρα γιὰ τὴν σωτηρία τῶν ψυχῶν τοῦ ποιμνίου σας.

Σᾶς εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴν εὐγενέστατη πρόσκλησή σας νὰ ἔλθουμε κοντὰ σας καὶ νὰ συμπροσφέρουμε τὴν ἀναίμακτη ἱερουργία. Σᾶς εὐχαριστοῦμε γιὰ ὅλα τὰ ὁποῖα κάμετε γιὰ τὸ ἀνθρωπιστικὸ ἔργο τῆς Ἱεραποστολῆς τοῦ Πατριαρχείου μας. Ὁ δίκαιος Θεός νὰ σᾶς ἀνταποδίδει αὐτὴν τὴν ἀγάπη σας δίδοντάς σας ὑγεία καὶ ἐνίσχυση στό ἔργο σας. Σὲ σᾶς καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς σας συνεργάτες Κληρικοὺς καὶ λαϊκοὺς. Ἰδιαιτέρως δὲ πρὸς αὐτοὺς οἱ ὁποῖοι κοπίασαν μὲ φιλοτιμία γιὰ νὰ γίνουν ὅλα μὲ τάξη, ὀργάνωση καὶ ὅπως ἀπαιτεῖ ἡ σημερινὴ μεγάλη ἡμέρα.

Μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτὴ ἐκφράζουμε τὴν ἐκ μέσης καρδίας Πατριαρχικὴ ἀγάπη καὶ ἀποδίδουμε τὸν ἐν Κυρίῳ ἀδελφικὸ ἀσπασμὸ πρὸς τοὺς παρευρισκομένους ἀγαπητοὺς ἀδελφούς Ἀρχιερεῖς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης μὲ πρῶτον τὸν Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπο Κρήτης κ. Εἰρηναῖο. Πρὸς τὸν καθένα προσωπικὰ ἀπευθύνουμε τὴν εὐχὴ νὰ ἔχετε ὑγεία καὶ τὴν παρά Θεοῦ ἐνδυνάμωση στό καταξιωμένο ἔργο σας, σήμερα σὲ μίᾳ ἐποχῇ ἀπαιτήσεων καὶ δυναμικῆς παρουσίας τῆς Ὁρθοδοξίας.

Πρὸς τοὺς παρισταμένους τοπικοὺς Ἀρχοντες, τοὺς ἐντίμους ἐκπροσώπους τῶν Ἀρχῶν τῆς πόλεως καὶ τοῦ Νομοῦ, εὐχόμεσθε νὰ συνεχίζετε τὸν δικὸ σας “καλὸν ἀγῶνα” καὶ νὰ ἐργάζεσθε γιὰ τὴν πρόοδο καὶ τὴν προκοπὴ τοῦ εὐγενοῦς καὶ φιλόχριστου λαοῦ.

Σεβασμιώτατε καὶ ἀδελφοπόθητε Μητροπολίτα Ρεθύμνης,

Αὐτὸς ὁ τόπος εἶναι γεμάτος μὲ λείψανα ἡρώων καὶ μαρτύρων τῆς πατρίδος καὶ τῆς πίστεως. Αὐτὸς ὁ τόπος μυροβλύζει ἀπὸ τὸ θυμιάμα τῆς εὐλάβειας τῶν ἀνθρώπων πού τὸν κατοικοῦν. Αὐτὸ τὸ νησί, ἡ λεβεντογέννα Κρήτη δὲν ἔπαυσε νὰ δίδει τὴν δική του μαρτυρία καὶ νὰ παράγει πολιτισμὸ, ἀνθρωπιά, εὐγένεια, φιλοτιμία, πίστη, ἀγάπη, ἀρχοντιά ψυχῆς, μὲ ὅποιοδήποτε τίμημα. Ἡ ἐνδοξὴ ἱστορία τῆς Κρήτης αὐτὸ περὶτρανα ἀποδεικνύει, φιμώμοντας τίς προθέσεις ὄλων ἐκείνων οἱ ὁποῖοι τὸν τελευταῖο καιρὸ ἐπιχειροῦν νὰ σπιλώσουν τὴν καθημερινὴ ζωὴ τῶν φιλήσυχων καὶ φιλόξενων ἀνθρώπων τῆς, ἐξ αἰτίας μεμονομένων περιστατικῶν πού ἔρχονται στό φῶς τῆς δημοσιότητας.

Ναί, είναι αλήθεια ότι υπάρχουν στιγμές και όψεις δυσάρεστες και καθόλου εύκαταφρόνητες στην κοινή και προβληματισμένη λογική για την πορεία και τό μέλλον της νέας γενιάς και της κοινωνίας μας. Όμως η ίδια ή κοινωνία και η ιδιοσυγκρασία των πιστών της, ή προσήλωση στις δοκιμασμένες στο χρόνο παραδόσεις και τά χρηστά ήθη θά «κοσκινίσει» αυτό τό φύραμα και θά τό απορρίψει ως κάτι τό ξένο, τό βλαβερό, τό άρνητικό, δίδοντας τόπο και πάλι ν' αναπτυχθεί ή ήρεμία, ή φιλαδελφία, ή ειρήνη και ή επιστροφή στους ώραιούς καθημερινούς και δημιουργικούς ρυθμούς της τόσο εύλογημένης ζωής του Ρεθύμνου αλλά και της ευρύτερης περιοχής της μυροβόλου Κρήτης! “Τό λοιπόν, άδελφοί μου, χαιρέτε έν Κυρίω, τά αυτά γράφειν ύμιν, έμοί μέν ούκ όκνηρόν, ύμιν δέ άσφαλές” (Φιλ. 3, 1)

Προσευχόμασθε στον Θεό νά γίνουν όλα όπως πρέπει. Νά επικρατήσει ή ψυχραιμία και ή καταλλαγή και νά γίνει βίωμα όλων τό κοινό όφελος, τό καλώς νοούμενο συμφέρον, ή κοινή πορεία για τό καλό των παιδιών μας και του τόπου μας.

Παιδιά μου εύλογημένα,

Περαιόνοντας τον χαιρετισμό μου αυτόν προς την αγάπη σας και την επιεικία σας, δέν έχω παρά νά καταθέσω την δική μου Πατριαρχική αγάπη και την προσευχή μου προς τον Θεό και προς τον Άπόστολο και Ευαγγελιστή Μάρκο, τον Ίδρυτή και Προστάτη της Άλεξανδρινής Έκκλησίας, και νά σας υπενθυμίσω τον τόσο επίκαιρο και έποικοδομητικό λόγο του Πρωτοκορυφαίου Αποστόλου Παύλου του Ούρανοβάμονος:

“Όστε, άδελφοί μου αγαπητοί και επιπόθητοι, χαρά και στέφανός μου, ούτω στήκετε έν Κυρίω, αγαπητοί (μου...) παρακαλώ τό αυτό φρονείν έν Κυρίω, ναί έρωτώ (και έσās), (γνήσιε λαέ αυτής της Ίεράς Μητροπόλεως Ρεθύμνης), συλλαμβάνου αυτάις, αίτινες έν τῷ ευαγγελίω συνήθλησάν μοι μετά των λοιπών συνεργών μου, ών τά όνόματα έν βίβλω ζωής. Χαιρέτε έν Κυρίω πάντοτε· πάλιν έρώ, χαιρέτε. τό επικεικές ύμών γνωστήτω πāsιν ανθρώποις. ό Κύριος έγγύς. μηδέν μεριμνάτε, άλλ' έν παντί τη προσευχή και τη δεήσει μετά εύχαριστίας τά αίτήματα ύμών γνωρίζέσθω προς τον Θεόν, και ή ειρήνη του Θεού ή υπερέχουσα πάντα νούν φρουρήσει τάς καρδίας ύμών και τά νοήματα ύμών έν Χριστῷ Ίησοῦ. Τό λοιπόν, άδελφοί, όσα έστιν αληθή, όσα σεμνά, όσα δίκαια, όσα άγνά, όσα προσφιλή, όσα εύφημα, εί τις άρετή και εί τις έπαινος, ταῦτα λογίζεσθε· ά και έμάθετε και παρελάβετε και ήκούσατε και είδετε έν έμοί, ταῦτα πράσσετε· και ό Θεός της ειρήνης έσται μεθ' ύμών”. (Φιλ. 4 1-10)».

Στή συνέχεια ο Μακαριώτατος, ανταποκρινόμενος σε σχετική παράκληση του αγίου Ρεθύμνης, έχειροθέτησε σε Πρωτοπρεσβύτερο τον Έφημέριον Άξου και πρόσφερε στον Σεβ. κ.κ. ΑΝΘΙΜΟΝ Έγκόλπιο, στον Έφημέριον επιστήθιο Σταυρό και στην Ένοριάν άργυρά Δισκοπότητα.

Άκολούθησεν ή παράθεση επισήμου γεύματος στον Μακαριώτατο, στους λοιπούς αγίους Άρχιερείς και στις Άρχές, στή διάρκεια του όποιου πρόσφεραν δώρα στον Πατριάρχη ό Νομάρχης Ρεθύμνου, ό Δήμαρχος Κουλούκωνα κ.ά. Παραδοσιακό γεύμα προσφέρθηκε και σε όλο τό έκκλησίασμα.

«Ἐλεύθερη συμβίωση» καί παλλακεία.

Πρόοδος ἢ ὀπισθοδρόμηση;

Α'

Τίς τελευταῖες δεκαετίες ἡ Ἑλληνική Κοινωνία βιώνει ἓνα «καινούργιο θεσμό», πού, δειλά μέν στήν ἀρχή, μέ γοργότερα ὅμως βήματα τελευταῖα, τείνει νά ἀνταγωνισθεῖ τόν αἰωνόβιο καί τόσο γερά δοκιμασμένο θεσμό τοῦ Γάμου-Οἰκογένειας.

Πρόκειται γιά τήν καλούμενη «Ἐλεύθερη Συμβίωση», πού μερικοί διανοούμενοι καί νομικοί, μέ «νεωτερική καί προοδευτική» σκέψη καί νοοτροπία, ἐπιθυμοῦν καί ἀγωνίζονται νά τήν... ἐξιώσουν μέ τόν ἱερώτατο θεσμό τοῦ Γάμου!

Εἶναι πασίγνωστο ὅτι ἡ Οἰκογένεια εἶναι τό βασικό κύτταρο τοῦ ἐθνικοῦ καί κοινωνικοῦ ὀργανισμοῦ ἀπό ἀρχαιοτάτων χρόνων. Καί τῆς Οἰκογένειας ἡ ἀρχή καί ὁ βασικός πρωταρχικός πυρήνας εἶναι ὁ Γάμος¹. Ἦδη ὁ Μοδεστίνος ὄρισε ὅτι: «Γάμος εἶναι ἀνδρός καί γυναικός ἔνωση καί συγκλήρωση τοῦ βίου παντός, καί θείου καί ἀνθρωπίνου δικαίου κοινωνία». Ὁ ὀρισμός αὐτός, μέ τήν προέχουσα ἠθική βάση, ἔχει καταστρωθεῖ στά δίκαια ὅλων τῶν εὐρωπαϊκῶν λαῶν, ἀπό τότε πού ὁ Ρωμαῖος αὐτός νομοδιδάσκαλος τόν ἔκανε «νομικό ἀπόφθεγμα», τό 228 μ.Χ. Ἔτσι ἐπέρασε στό βυζαντινορωμαϊκό δίκαιο καί στούς νεώτερους νόμους τῆς Ἑλλάδος, μετά τήν ἐθνική παλιγγενεσία καί τελευταῖα στόν Ἀστικό Κώδικα.

Ὁ γάμος καί ἡ σ' αὐτόν ἐδραζόμενη οἰκογένεια ἀποτελοῦν τήν τροφὴ τῆς Πατρίδος, τήν γεννήτρα τῶν ἡρώων τῆς πίστεως καί τῆς ἐλευθερίας καί τῆς διαφυλάξεως τῶν ἰδανικῶν τοῦ Ἔθνους, αὐτῶν (Πατέρα καί Μητέρας) πού, μέ τήν ἡρωϊκήν αὐταπάρνησή τους στόν καθημερινό βίον γιά τήν συντήρηση, ἀνατροφή, ἀνάπτυξη καί ἀποκατάσταση τῶν βλασταριῶν τους, μᾶς ἐκληροδότησαν ὅ,τι ὠραῖο, ἱερό, εὐγενικό καί ἀνώτερο ἔχουμε στη ζωή². Ὁρθότατα γιά τόν κάθε Ἕλληνα καί τήν κάθε Ἑλληνίδα, πού ἔχει συνείδηση καλλιεργημένη, προσωπική ὑπευθυνότητα καί μνήμη ἐθνική, ἡ οἰκογένεια καί ὁ γενεσιουργός αὐτῆς γάμος εἶναι θεσμοὶ ἱεροί, ἀναντικατάστατοι καί σεβαστοί, μέ «κοινωνικό» καί ὄχι «ἀτομοκεντρικό» χαρακτήρα.

Β'

Ἡ «ἐλεύθερη συμβίωση» σήμερα εἶναι κοινωνικό φαινόμενο νεωτερικό, ξενόφερτο, ξένο πρὸς τό ἑλληνικό ἦθος καί τήν χριστιανική ἠθική. Π' αὐτό ἡ Ἑλληνική κοινωνία ἀπλῶς τό ἀνέχεται, σεβομένη τήν ἐλευθερία τῆς βουλήσεως καί τό δίκαιωμα αὐτοδιαθέσεως κάθε ἀνθρώπου σέ μιά δημοκρατική κοινωνία. Τί εἶναι ὅμως ἡ «ἐλεύθερη συμβίωση»;

«Ἡ ἐλεύθερη συμβίωση δέν ἀποτελεῖ θεσμὸ ρυθμιζόμενο ἀπό τό δίκαιο, ἀλλά πραγματική

κατάσταση, όπου δύο άτομα διαφορετικού φύλου συγκατοικούν υπό την ίδια στέγη, σιτίζονται από κοινού, διατηρούν κοινό εισόδημα και σταθερότητα εγκαταστάσεως και γενικότερα εμφανίζονται ως σύζυγοι έναντι τρίτων», χωρίς να είναι βέβαια³. Σύμφωνα με άλλη άποψη, που υποστηρίζεται από άλλους νομικούς:

«Η ελεύθερη ένωση δυνατόν να αποτελεί μία επιλογή προσωπικής ελευθερίας και συνακόλουθης άρνησης υπαγωγής σε περιοριστικές νομικές ρυθμίσεις, δηλαδή οι ενδιαφερόμενοι προφανώς δεν θέλουν να αισθάνονται καταπιεσμένοι...»⁴.

Από τα έκτεθέντα προκύπτει ότι χαρακτηριστικά της «Ελεύθερης Συμβίωσης» είναι:

α) «Ότι δύο ετερόφυλοι συζούν υπό την αυτήν στέγη σαν «σύζυγοι». β) «Ότι απολαμβάνουν όλα τα «άγαθά» της συζυγίας..., χωρίς όμως δεσμεύσεις! γ) «Ότι προσωπική τους επιλογή είναι η άρνηση υπαγωγής σε περιοριστικές νομικές ρυθμίσεις, διότι προφανώς δεν θέλουν να αισθάνονται... «καταπιεσμένοι».

Αναγνωρίζεται ότι συνήθως εκ μέρους της γυναίκας βιώνεται η «συμβίωση» με την προσδοκία του γάμου, ενώ ο άνδρας γεύεται την «άπουσία»... υποχρεώσεων!

Αλήθεια! Τι... όμορφος κόσμος!

«Ο γάμος γι' αυτούς είναι «καταπιεστικός», τους αποστερεί την «ελευθερία» και τους κάνει να αισθάνονται σαν φυλακισμένοι. Τοῦτο μέ ἀπλά λόγια σημαίνει ὅτι:

Πρώτον. Οὔτε ὑπόσχεση οὔτε προοπτική οὔτε πρόθεση «συγκλήρωσης τοῦ βίου παντός» ὑπάρχει, τουλάχιστον ἀπό τόν ἕνα, ὅταν ἐνοικιάζεται ἡ «κοινή κατοικία»!

Δεύτερον. Εἶναι ἕνα πρόσκαιρο κατασκεύασμα. Σήμερα ἀρέσει ὁ ἕνας στόν ἄλλον. Αὔριο ὁμῶς ἕνα... «στραβοκοίμισμα» ἀλλάζει τίς διαθέσεις καί πολύ εὐκόλα ἀκολουθεῖ... ἡ διάλυση! Ἔτσι ἀπλά, ὅπως ἀλλάζουμε τό πονακίμο!⁵

Τρίτον. Ἄν ἀπό τήν σχέση αὐτή γεννηθεῖ ἕνα νέο πλάσμα, αὐτό θά ἔχει μέν μητέρα, ὁμῶς δέν θά ἔχει πατέρα, πρῖν αὐτός τό ἀναγνωρίσει σάν δικό του παιδί.

Στήν καλύτερη περίπτωση θά χρειασθεῖ μία διαδικασία δικαστική γιά τήν ἀναγνώριση. Ὅμως, στήν χειρότερη τῶν περιπτώσεων, αὐτό τό παιδί ἔμπορεῖ νά μή τύχει ἀναγνώρισεως ποτέ, ἄν ὁ ὡς πατέρας του φερόμενος, πού ἐν «ἐλευθέρῃ συμβίωσει» συζεῖ μέ τήν γεννήσασαν αὐτό, ... ἀρνηθεῖ ὅτι εἶναι ἰδικό του παιδί, ἀφοῦ ἐδῶ δέν ἰσχύει τό τεκμήριο, ἡ νομική ἀρχή: «Ὁ πατήρ ἀπό τῶν γάμων δέικνυται»!⁶.

Τέτατον. Σέ μία τέτοια συμβίωση δέν ἔμπορεῖ νά γίνει λόγος γιά πολυμελῆ, πολύτεκνη οἰκογένεια. Ὅταν ἀποφεύγεται ἡ σύναψη γάμου κανονικοῦ, θεσμοῦ ἀναγνωρισμένου ἀπό τήν Ἠθική, τόν Νόμο καί τήν Κοινωνική Συνείδηση, μέ τήν δικαιολογία ὅτι: Ἀρνούμαι νά ὑπαχθῶ σέ περιοριστικές νομικές ρυθμίσεις, θέλω τήν ἐλευθερία κινήσεων καί αισθάνομαι «καταπιεσμένος» μέ τήν σύναψη γάμου, τότε εἶναι ἐντελῶς ἀδύνατο νά συσταθεῖ «Οἰκογένεια», ὅπως κοινῶς τήν ἐννοοῦμε!

Διότι ἡ οἰκογένεια μέ παιδιά, μάλιστα δέ μέ πολλά παιδιά, προϋποθέτει γονεῖς μέ πνεῦμα θυσίας, αὐταπαρνήσεως καί ἀμφοτέρους συνεχομένους ἀπό βαθύτατη, ἐσωτερική καί πηγαία πίστη, ὅτι «Μακάριόν ἐστι μάλλον διδόναι ἢ λαμβάνειν»⁷.

«Γονεῖς» μέ... κρατούμενα δέν ἔμπορεῖ νά εἶναι Γονεῖς! Ἡ οἰκογένεια γιά νά εὐδοκιμήσει προϋποθέτει γονεῖς μέ πνεῦμα «συγκλήρωσης τοῦ βίου παντός», μέ αὐταπάρνηση καί πνεῦμα θυσίας! Ὁρθῶς ἔχει τονισθεῖ ὅτι ἡ μεταρροθύμιση πού ἔφερε ὁ Ν. 1329/1983 στό οἰκογενειακό δίκαιο «ἔχει ἔντονο ἀτομοκεντρικό χαρακτήρα»⁸. Ἔτσι ἐφθάσαμε στούς... «καταπιεσμένους ἐλευθεροσυμβιούντες»!

Πέμπτον. Δέν ὑπάρχει οὔτε στοιχειώδης

προστασία και του ενός ἔστω παιδιοῦ, πού ἐνδεχομένως γεννηθεῖ σέ μία ἐλεύθερη συμβίωση. Ἐάν ὑπάρχει παιδί σάν καρπός τῆς ἐλεύθερης συμβίωσης καί ὁ ἕνας ἐκ τῶν συμβιούντων (συνήθως ὁ ἄνδρας)... «καταπιεσμένος» ἀπό τήν «ἀλλαγὴ»... στόν τρόπο ζωῆς του, μέ τήν γέννηση τοῦ παιδιοῦ (πού τοῦ χαλάει τόν «ἀτομισμόν» του), ἐγκαταλείπει τήν «κοινή στέγη» καί εὔρει ἄλλο «καταφύγιο» μέ ἄλλην... «συμβίαν», τό μικρό πλασματάκι μένει ἀπροστάτευτο⁹. Ὅλα τά βάρη ἐπωμίζεται ἡ μητέρα καί ἡ πατρική τῆς οἰκογένεια!

Γ'

Αἰτίες καί ἀφορμές

τοῦ κοινωνικοῦ τούτου φαινομένου

Ἀπό ὅσα ἐξετέθησαν δέν μένει καμιά ἀμφιβολία ὅτι τό φαινόμενο τῆς «ἐλεύθερης συμβίωσης», πού παρατηρεῖται τίς τελευταῖες δεκαετίες ἐντονότερα καί συχνότερα στόν τόπο μας, εἶναι ἀνταγωνιστικό τοῦ Γάμου καί τῆς Οἰκογένειας, ὅπως τούς θεσμούς αὐτούς γνωρίζει ἡ Ἑλληνική Κοινωνία, ἀλλά καί ἡ Ἑλληνική ἔθνη τάξι.

Παρά τίς «φιλότιμες» προσπάθειες μερικῶν νομικῶν, μέ «προοδευτικές κοινωνικές ἀντιλήψεις», ὅπως ἐλέγχθη, τό Δίκαιο καί ἡ νομολογία τῶν Δικαστηρίων, τόσο τῆς οὐσίας, ὅσο καί τοῦ Ἄνωτάτου Ἀκυρωτικοῦ, ἀρνοῦνται νά ἀναγνωρίσουν σάν «θεσμόν Δικαίου» τήν «ἐλεύθερη συμβίωση». Τήν ἀντιμετωπίζουν σάν μία «πραγματική κατάσταση», πού δέν παράγει νομικές συνέπειες. Στίς ἐπίμονες δέ προσπάθειες τῶν «προοδευτικῶν» νά ἐφαρμόζονται καί ἐπί τῶν «ἐλευθέρων συμβιώσεων» ὀρισμένες διατάξεις τοῦ οἰκογενειακοῦ δικαίου, πού προστατεύουν τόν... ἀδικούμενον σύζυγον, ἀπαντοῦν σταθερά ὅτι:

«Ἡ ἐλεύθερη συμβίωση δέν ἀποτελεῖ θεσμό ρυθμιζόμενο ἀπό τό δίκαιο καί προστατευόμενο συνταγματικά, ὅπως ὁ γάμος, ἀλλά

πραγματική κατάσταση, ἡ ὁποία λύεται ἐλεύθερα»¹⁰.

Τοῦ φαινομένου τούτου ὑπάρχουν αἰτίες καί ἀφορμές.

Ἀπό τήν ἑναρξη ἰσχύος τοῦ Α.Κ. (Φεβρουάριος 1946) δέν ἀνεγνωρίζετο ὁ ἀντικειμενικός κλονισμός τοῦ γάμου, παρὰ μόνο ὁ ὑποκειμενικός. Τοῦτο εἶχε τήν ἔννοια ὅτι σέ περίπτωση «κλονισμοῦ τῆς ἑγγαμῆς συμβίωσης», δικαίωμα νά ζητήσει διαζύγιο εἶχε μόνον ὁ ἀναίτιος σύζυγος, ὅχι ὁ ὑπαίτιος. Μετά τήν μεταρρύθμιση, πού ἔγινε μέ τόν Ν. 1329/1983, καθιερώθηκε καί ὁ ἀντικειμενικός κλονισμός. Τοῦτο σημαίνει πώς ἀπό τότε δικαίωμα νά ζητήσει διαζύγιο ἔχει καί ὁ ὑπαίτιος σύζυγος, μόνο πού πρέπει νά κάνει λίγη... «ὑπομονή», νά περάσουν τέσσερα χρόνια σέ διάσταση! Μέ ἄλλα λόγια, εἶναι σάν νά λέγει ὁ νομοθέτης τοῦ ν. 1329/1983 στόν μοιχό: «Εἶσαι σύζυγος; Μπορεῖς, ἂν θέλεις, νά ἀπατήσεις τήν σύζυγό σου. Δέν θά τιμωρηθεῖς. Μπορεῖς νά φύγεις ἀπό τήν οἰκογενειακή στέγη, ἀφήνοντας σύζυγο καί παιδιά. Μπορεῖς καί νά συνοικήσεις μέ τήν “νέα σύντροφό” σου. Μή φοβηθεῖς, ἀφοῦ τό ἀδίκημα τῆς μοιχείας ἔχει καταργηθεῖ. Μπορεῖς, ἂν θέλεις, ὕστερα ἀπό τέσσερα χρόνια νά ἔλθεις στό δικαστήριο καί νά ζητήσεις καί νά λάβεις τό “βραβεῖο” γιά τήν λιποταξία σου..., τό “αὐτόματο διαζύγιο”! Ἀκόμη μπορεῖς καί νά παντρευτεῖς τήν “ποτέ μοιχαλίδα”, ἀφοῦ τό κώλυμα “ἐνεκα μοιχείας” ἔχει ἤδη καταργηθεῖ!»

Πολλοί σύζυγοι λοιπόν τήν ἐποχή ἐκείνη (τῆς δεκαετίας τοῦ 1950 καί ἐξῆς), ὑπαίτιοι τῆς διαταράξεως τῶν συζυγικῶν σχέσεων, λιποτάκτες τοῦ οἰκογενειακοῦ χρέους, ἐδημιούργησαν «νέες σχέσεις», παρὰ τόν κίνδυνο νά κατηγορηθοῦν καί καταδικασθοῦν γιά τό ἀδίκημα τῆς μοιχείας (καθώς ἐπίσης καί οἱ «νέοι σύντροφοί» τους), πάντοτε ὅμως «κρυφά» καί μυστικά.

Μετά τήν κατάργηση τοῦ ἀδικήματος τῆς

μοιχείας και την θεσμοθέτηση του αντικειμενικού κλονισμού του γάμου, ναί μὲν δὲν ἐδιώκοντο ἐπὶ μοιχεία, ὅμως δὲν ἤμποροῦσαν νὰ τελέσουν γάμον μὲ τὸν «νεόκοπον» σύντροφον, πρὶν λάβουν τὸ ἀμετάκλητο διαζύγιο, λόγῳ τετραετοῦς διαστάσεως, διότι θὰ ἐδιώκοντο γιὰ διάπραξη τοῦ ἀδικήματος τῆς διγαμίας¹¹. Ἔτσι εὗρηκαν τὴν λύση τῆς παράνομης συμβίωσης, πού τὴν ὠνόμασαν... «ἐλεύθερη συμβίωση»!

Μία ἄλλη ἀφορμὴ εἶναι οἱ οικονομικὲς δυσχέρειες, πού ἐπικαλοῦνται, γιὰ τὴν ἴδρυσή μιᾶς οἰκογένειας, δηλαδή γιὰ τὴν τέλεση γάμου καὶ «συγκλήρωση τοῦ βίου παντός», μὲ ἰσόβια προοπτικὴ καὶ τὴν γέννηση παιδιῶν. Βέβαια, καταργήθηκε ἡ προίκα, πού ἦταν μία σημαντικὴ ἐνίσχυση γιὰ τὸ νέο ζευγάρι. Ὅμως στὴν ἐποχὴ μας ἡ γυναίκα ἐργάζεται, ἔχει ἰδίαν οικονομικὴν ὄντοτητα, ὥστε, ἐν ὄψει καὶ τῆς ἰσονομίας πού ἔχει θεσμοθετηθεῖ καὶ τῆς ἰσότητος πρὸς τὸν ἄνδρα θέσης της στὴν οἰκογένεια καὶ τὴν κοινωνία, καὶ τὸ οικονομικὸ πρόβλημα ἤμπορεῖ νὰ ἀντιμετωπισθεῖ μὲ καλοπιστία.

Παρά ταῦτα, ὅπως ἐλέγχθη, ὑπάρχουν νέοι καὶ νέες πού... προτιμοῦν νὰ «ἀπολαμβάνουν» τὰ ἀγαθὰ τῆς συζυγίας, χωρὶς τίς υποχρεώσεις... καὶ τοὺς μὀχθους τῆς γεννήσεως καὶ ἀνατροφῆς τέκνων, προβάλλοντας σάν δικαιολογία τίς... «δύσκολες συνθήκες» στὴν σύγχρονη κοινωνία!

Ἡ αἰτία ὅμως εἶναι ἄλλη. Εἶναι ἡ ἠθικὴ ὑποβάθμιση τῆς κοινωνίας μας τὰ τελευταῖα χρόνια. Οἱ γενιὲς πού ἀκολούθησαν τίς ἀρχές τοῦ μισοῦ τοῦ 20οῦ αἰῶνα καὶ κυρίως τὴν μεταπολίτευση μεγάλωσαν χωρὶς ἰδανικά. Μιά συστηματικὴ προσπάθεια ἔγινε ἀπὸ ἑτερόκλητες ὑλιστικὲς δυνάμεις γιὰ τὸν ἀποχριστιανισμό καὶ ἀφελληνισμό τῆς Ἑλληνικῆς Κοινωνίας καὶ ἰδιαίτερα τῆς Παιδείας μας. Ἀξίες πνευματικὲς αἰωνόβιες, ἦθη καὶ παραδόσεις ἀτίμητης ἀξίας, παραδείγματα πατριωτικῆς ἐξάρσεως καὶ ἀνταπαρνήσεως στὴν

ἐπιτέλεση τοῦ καθήκοντος ἀπέναντι στὴν Πατρίδα καὶ τὴν Οἰκογένεια χλευάσθηκαν, λοιδορήθηκαν, πολεμήθηκαν σάν «σκοταδιστικὲς ἀντιλήψεις» καὶ «μούγλα τοῦ σκοτεινοῦ μεσαίωνα»! Ἡ ἀξιοκρατία κατελύθη, ἡ διαφθορὰ σάν λοιμώδης νόσος διεδόθη σέ ὅλα τὰ στρώματα τῆς κοινωνίας, ὁ ἄκρατος «ἀτομισμός» ἀναδείχθηκε σέ κυριαρχοῦσα ἰδεολογία μικρῶν καὶ μεγάλων, οἱ ἔννοιες τῆς ἀγάπης, τῆς αὐτοθυσίας, τῆς προσφορᾶς χαρακτηρίσθηκαν «βλακεία» καὶ «ἀδυναμία», ἐνῶ ἡ «διαπλοκὴ» καὶ ὁ «αἰσχρὸς πλουτισμός» ἐξυπνάδα καὶ ἰκανότητα!

Ἐνα πνεῦμα «ἥσσανος προσπαθείας», καταναλωτισμοῦ, καλοπέρασης καὶ «βολέματος» διατρέχει τὴν σύγχρονη κοινωνία μας, πού λόγῳ τῆς διεθνοῦς καὶ ἐθνικῆς συγκυρίας (ἐκ τῆς οικονομικῆς στενότητος, ἀνεργίας, ἀκρίβειας καὶ αὐξήσεως τῶν καταναλωτικῶν ἀναγκῶν κ.ἄ.) ἐπιτείνει τὴν πνευματικὴ καθίζηση ἰδίως τῶν νέων.

Λησμονοῦμε οἱ σημερινοὶ κάτοικοι αὐτῆς τῆς Χώρας ὅτι οἱ νέοι ἄνθρωποι πού χάρισαν στὴν Πατρίδα μας τὴν δόξα καὶ τὴν παγκόσμια ἀναγνώριση τὸ 1940 (οἱ παποῦδες τῶν σημερινῶν νέων μας) δὲν ἦσαν εὐκατάστατων καὶ πλουσιῶν οἰκογενειῶν παιδιὰ. Οὔτε γεννήθηκαν, μεγάλωσαν, ἀνατράφηκαν μὲ ἀνέσεις καὶ εὐμάρεια καὶ γλυδιή. Παιδιὰ καὶ νέοι λιποδαίτοι ἦσαν, μὲ στερήσεις καὶ θυσίες καὶ σέ δύσκολες συνθήκες ἀντιμετώπιζαν τὴν ζωὴ καὶ τὸ μέλλον τους. Εἶχαν ὅμως ἀπὸ τίς οἰκογενεῖς τους (πατερὰδες καὶ μαανάδες), στὴν πλειοψηφία φτωχοῦς μὲν, ἀλλὰ πλούσιους σέ φρόνημα καὶ οἰκογενειακὸ καὶ ἐθνικὸ ζῆλο, ἐμψυχωθεῖ οἱ καρδιὲς ἀπὸ τὰ μεγάλα καὶ ἀθάνατα Ἑλληνικά Ἰδεώδη τῆς «Πατρίδος, τῆς Οἰκογένειας καὶ τῆς Θρησκείας», τὸ τρίπτυχο αὐτὸ πού τόσο κακοποιήθηκε ἀπὸ σύγχρονους πυγμαίους ἡγέτες καὶ ἡγετίσκους!

Ἔτσι ἔγραψαν τὸ Ἔπος, ἀκριβῶς ἐκεῖνο

πού ἐπί μισόν καί πλέον αἰώνα τραγουδοῦσαν καί τραγουδοῦν οἱ ἀπανταχοῦ Ἑλληνες, ἐνῶ τό περιώνυμο «Παιδαγωγικό Ἴνστιτούτο» ἐμοίρασε πέρυσι βιβλία στά παιδιά μας τοῦ Δημοτικοῦ καί τοῦ Γυμνασίου μέ σχεδόν μηδενική ἀναφορά στίς θυσίες καί τά τρόπαια τῆς ἐνδοξῆς ἐποχῆς ἐκείνης!

Ἀπό πού νά ἀντλήσουν τά σημερινά Ἑλληνοπούλα τήν ἀγάπη, τόν ἐνθουσιασμό, τό πνεῦμα ἀφοσιώσεως καί θυσίας γιά τήν Πατρίδα, τήν Οἰκογένεια, τήν Πίστη!

Καί σάν συνέχεια τοῦ συλλογισμοῦ τούτου, τί μπορεῖ νά προσδοκᾷ κανεῖς ἀπό τά σημερινά παιδιά, ὅταν αὐτά αὔριο κληθοῦν νά τροφοδοτήσουν τήν Πατρίδα μέ νέους βλαστούς καί «φύλακες» τῶν Ἱερῶν καί Ὁσίων τῆς Φυλῆς μας! Ὅταν αὐτά ἀπό τούς σημερινούς

νέους, πού εἶναι ὄρμοι νά συγκροτήσουν «Οἰκογένεια», παίρνουν μαθήματα... «ἐλεύθερης συμβίωσης», μέ ἀξιώσεις μάλιστα... «προοδευτικότητας»!

Ἀλήθεια, πρόοδος εἶναι ἡ ἐλεύθερη συμβίωση ἢ ὀπισθοδρόμηση;

Ἡ ἐλεύθερη συμβίωση θυμίζει τόν ἀρχαιότατο «θεσμό» τῆς παλλακείας.

Εἶδαμε παραπάνω τά χαρακτηριστικά τῆς ἐλεύθερης συμβίωσης, ὅπως τά καταγράφουν δικαστικές ἀποφάσεις καί νομικοί συγγραφεῖς.

Θά ἐξετάσουμε τώρα καί τά χαρακτηριστικά τῆς παλλακείας καί θά τίς συγκρίνουμε.

(συνεχίζεται)

Φιλόλαος Δ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Δρ. Νομικῆς

★ Ἀνάπτυξη ἀναδημοσίευση ἀπό τό βιβλίο τοῦ Δρ Φιλόλαου Δ. Δημητρίου, *Πίστη καί ζωή... Προβλήματα Οἰκογενειακοῦ Θεομοῦ*, Ἐκδόσεις «Ἡ Δαμασκός», Ἀθήνα 2008, κεφ. Ζ', σελ. 174-193. • **1.** Πυθαγόρας, παρ' Ἰαμβλ. 169: «Ἀρχή ἐστίν ἡ περί τῶν οἰκῶν δικαία διάθεσις τῆς ὅλης ἐν ταῖς πόλεσιν εὐταξίας. Ἀπό γάρ τῶν οἰκῶν αἱ πόλεις συνίστανται». • **2.** Μπαλῆς Γ., *Οἰκογ. Δίκαιον*, (1956), σελ. 3: «Ἐν τῇ οἰκογενεῖα γεννῶνται, σφυρηλατοῦνται καί δοκιμάζονται τά ὑψηλά αἰσθήματα τῆς στοργῆς καί ἀφοσιώσεως, τῆς αὐτοθυσίας καί αὐταπαρνήσεως, τῆς ἀγάπης καί φιλαλληλίας, ἅτινα αἰσθήματα ἐκπορευόμενα ἐκ τῆς οἰκογενείας καί μεταδιδόμενα εἰς τά διάφορα κοινωνικά στρώματα ἐκτρέφουν καί ἀνυψοῦν τό πρόσωπον εἰς ἀνώτερα ἐπίπεδα πολιτισμοῦ. Οὗτος εἶναι ὁ λόγος δι' ὃν ἡ ρύθμισις τοῦ θεομοῦ τοῦ γάμου καί ἐν γένει τοῦ θεομοῦ τῆς οἰκογενείας ἀπετέλεσε καί ἀποτελεῖ κατ' ἐξοχήν σπουδαῖον μέλημα τῆς Πολιτείας καί δὴ καθ' ἀπάσας τὰς λειτουργίας αὐτῆς». • **3.** Ἰδέ *Νομικό Βῆμα*, τόμ. 48 (2000), σελ. 1447. • **4.** Αὐτόθι, σελ. 1451. • **5.** Αὐτόθι, σελ. 1448: «Κύριο χαρακτηριστικό τῆς ἐλεύθερης συμβίωσης εἶναι ὅτι αὐτή λύεται ἐλευθέρως ὅποτεδήποτε ἀπό ἐκάτερο τῶν προσώπων, ἐνῶ ὁ γάμος λύεται μέ τό θάνατο ἑνός τῶν συζύγων, εἴτε μέ τήν ἐκδοση ἀμετάκλητης περὶ διαζυγίου ἀποφάσεως». • **6.** Εἶναι παλαιότητα ἀρχή τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου, πού ἀνάγεται στοὺς Πανδέκτες καί εἰς τά Βασιλικά: *Pater is est quem nuptiae demonstrant* = Ὁ πατήρ ἀπό τῶν γάμων δείκνυται, καί ἐπέρασε ἀπαράλλακτως εἰς τούς νεωτέρους Νόμους, ἀλλά καί εἰς τόν Α.Κ., ὅπου ἔχει ἀποτυπωθεῖ στό ἄρθρο 1465 σάν «Τεκμήριο καταγωγῆς ἀπό γάμο». • **7.** Πράξ. Ἀποστ. 6, 35. • **8.** Ἰδέ *Νομ. Βῆμα*, τόμ. 42 (1994), σελ. 1133, σημ. 104. • **9.** Τοῦτο ἀποδεικνύεται δυστυχῶς ἀληθινό, ἀφοῦ ἀπό τήν διάταξη τοῦ ἄρθρου 1515 Α.Κ. προκύπτει ὅτι «Ἡ γονική μέριμνα τοῦ ἀνήλικου τέκνου, πού γεννήθηκε καί παραμένει χωρὶς γάμο τῶν γονέων του, ἀνήκει στήν μητέρα». Καί εἶναι προφανῆς ἡ δυσπιστία τοῦ Νομοθέτη πρὸς τόν «ἐκτός γάμου πατέρα», πού ὁ ἀτομισμός του ἐπιθυμεῖ μόνο νά ἔχει «ὀμόκληνη σύντροφο» καί ὄχι σύζυγο, ἀφοῦ ἐν συνεχείᾳ λέγει: «Σε περίπτωση ἀναγνώρισῆς του ἀποκτᾷ γονική μέριμνα καί ὁ πατέρας, πού ὅμως τήν ἀσκεῖ, ἂν ἔπαψε ἡ γονική μέριμνα τῆς μητέρας ἢ ἂν αὐτή ἀδυνατεῖ νά τήν ἀσκήσει γιά νομικούς ἢ πραγματικούς λόγους». • **10.** *Νομικό Βῆμα*, ὅπ. ἀνωτ., σελ. 1446. Καί τόμ. 52, σελ. 1005.

Ο ΠΑΓΚΡΗΤΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Έναντια στην μετατροπή τῶν Θρησκευτικῶν σέ προαιρετικό μάθημα

Τὴν πλήρη ἀντίθεσή του δηλώνει ὁ Παγκρήτιος Σύνδεσμος Θεολόγων γιὰ τὴ μετατροπὴ τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν, ἔστω καὶ μὲ ἕμμεσο τρόπο, σέ προαιρετικό καὶ ζητᾶ ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων νὰ μεριμνήσει γιὰ νὰ βρεθεῖ μιὰ λύση γιὰ ὅλα τὰ παιδιά πού φοιτοῦν στὴν κατώτερη καὶ μέση Ἐκπαίδευση, ὥστε νὰ ἀπολαμβάνουν ἰσότιμα τὴ συνταγματικὴ ἐπιταγὴ γιὰ «ἀνάπτυξη τῆς θρησκευτικῆς συνείδησης» (ἄρθρο 16) καὶ νὰ ἔχουν στὸ πρόγραμμα σπουδῶν τους τὸν ἴδιο ἀριθμὸ μαθημάτων. Στὴν ἐπιστολὴ πού ἀπέστειλαν στὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας ἀναφέρουν:

«Ἡ Ἑλληνικὴ κοινωνία, ὅπως ἔχει γραφεῖ, ἔχει τὰ πρωτεῖα μεταξὺ τῶν εὐρωπαϊκῶν χωρῶν σέ φαινόμενα διαφθορᾶς καὶ παρακμῆς. Φτάσαμε σ' αὐτὸ τὸν κατήφορο γιὰτι ἀμελήσαμε τὸ μεγαλύτερο ἐπίγειο ἀγαθὸ, κατὰ τοὺς Τρεῖς Ἱεράρχες, τὴν παιδεία.

*Σ' ὅλους τοὺς φορεῖς τῆς παιδείας, οἰκογένεια, σχολεῖο, πολιτεία, ἐκκλησία καὶ κοινω-
νία, διαπιστώνεται μεγάλη κρίση ἀρχῶν καὶ ἀξιῶν.*

*Τὰ παιδιά μας, οἱ μαθητές μας, οἱ νέοι μας, ἀπογοητευμένοι ἀπ' ὅλα καὶ μαστιζόμενοι ἀπὸ μακροχρόνια ἀνεργία, ἐπαναστατοῦν καὶ ἀπορρίπτουν τὰ πάντα. Ἔτσι γίνονται εὐκολὴ λεία τῶν παραθηρηκειῶν καὶ τῶν καταστροφικῶν λατρεῶν, τῶν ἐμπόρων ναρ-
κωτικῶν καὶ τοῦ ὀργανωμένου ἐγκλήματος. Ἔτσι, γίνονται κονκουλοφόροι, ληστές, χα-
φιέδες καὶ μπράβοι τῶν "ἰσχυρῶν".*

Αὐτούς τοὺς ἀπογοητευμένους νέους ἀποφάσισε νὰ ρωτήσῃ ἡ πολιτεία ἐάν θέλουν ὑποχρεωτικό ἢ προαιρετικό τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν στὰ σχολεῖα.

*Τὸ μάθημα πού διδάσκει στοὺς μαθητές ἐπιείκεια, κατανόηση, συγχώρεση καὶ ἔλεος πρὸς τοὺς ἄλλους. Τὸ μάθημα πού διδάσκει δημοκρατία, ἀλληλεγγύη, δικαιοσύνη, ἐργα-
τικότητα, ἰσότητα καὶ ἀδελφότητα. Προπάντων, ἀγάπη καὶ θυσία γιὰ τοὺς ἄλλους, πού δέν εἶναι "ξένοι" ἀλλὰ οἱ ἀδελφοί μας. Ἀρχές καὶ ἀξίες πού ἐνσαρκώνει ἡ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο τοῦ Χριστοῦ.*

*Σκέφτηκε τὸ Ὑπουργεῖο Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων τί θά συμβεῖ ἐάν ρωτή-
σει τοὺς μαθητές ἂν θέλουν ὑποχρεωτικά ἢ προαιρετικά τὰ λεγόμενα «πρωτεύοντα» μα-
θήματα; Αὐτὰ πού ἀνοίγουν καὶ κλείνουν τὴν πόρτα τῶν ΑΕΙ καὶ ΑΤΕΙ; Αὐτὰ πού χρειά-
ζονται τρομακτικὲς οικονομικὲς φροντιστηριακὲς δαπάνες; Αὐτὰ πού ὀδηγοῦν στὰ πτυ-
χία τῆς ἀνεργίας ἢ σέ θέσεις ἐργασίας τῶν 500 ἢ 600 εὐρώ;*

Τὸ ἀσφαλέστερο φρονῆριο γιὰ νὰ ἐπιζῆσει ἕνας λαὸς εἶναι ἡ πίστη καὶ οἱ παραδόσεις

του. Τά στοιχειά πού βοηθοῦν κάθε ἄνθρωπο νά σκέφτεται σωστά καί νά ἐνεργεῖ εὐεργετικά γιά τούς ἄλλους.

Εἶναι τυχαῖο τό γεγονός ὅτι λαοί πού εἶχαν καταργήσει τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν τό ἐπαναφέρουν ἐπειγόντως στά σχολεῖα;

Κύριε Ὑπουργέ,

Μέ πολλή λύπη καί ἐκπληξη, πληροφορηθήκαμε τό περιεχόμενο τῶν πρόσφατων ἐγκυκλίων τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων, (91109/Γ2/10-07-2008 καί 104071/Γ2/04-08-2008), πού τροποποιοῦν τή διαδικασία ἀπαλλαγῶν ἀπό τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν.

Ἐπειδή μέ τίς συγκεκριμένες ἐγκυκλίους τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν στήν Πρωτοβάθμια καί Δευτεροβάθμια Ἐκπαίδευση οὐσιαστικά μετατρέπεται σέ προαιρετικό, ἐνῶ μόνο τυπικά παραμένει μεταξύ τῶν ὑποχρεωτικῶν μαθημάτων, ἐπιθυμοῦμε νά διαβιβάσουμε τήν ἔντονη διαμαρτυρία μας γιά τήν ἀπρόκλητη καί ἄδικη αὐτή ἀπόφαση.

Τό περιεχόμενο τῶν ἐγκυκλίων εἶναι ἀδικαιολόγητο, ἀφοῦ ὑπερβαίνει ἀκόμη καί τό ὄριο πού ἔχει θέσει ἡ Ἀρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικοῦ Χαρακτήρα (Ἀπόφαση 77Α/2002), ἡ ὁποία συστήνει: Οἱ γονεῖς πού ἐπιθυμοῦν τά παιδιά τους νά ἀπαλλαγοῦν ἀπό τά Θρησκευτικά νά ἀσκοῦν τό δικαίωμά τους “κατ’ ἐπίκληση τῶν πεποιθήσεών τους καί χωρίς νά προβαίνουν σέ καμία περαιτέρω διενκρίνιση”, καθώς ἐπίσης, ὅτι “ἡ διοίκηση (ὁ ὑπεύθυνος ἐπεξεργασίας Διευθυντής τοῦ Σχολείου) δικαιούται νά ἐλέγχει τή σοβαρότητα τῶν σχετικῶν δηλώσεων”. “Ὅχι χωρίς νά ἐπικαλοῦνται τίποτε!

Ἔχει ἤδη τονιστεῖ, ἀκόμη καί ἀπό ἐκείνους πού συμφωνοῦν μέ τό πνεῦμα τῶν ἀποφάσεων, ὅτι οἱ ἐγκύκλιοι δέν ἀποκλείουν τό κίνητρο τοῦ χρησιμοθηρικοῦ ὑπολογισμοῦ, γεγονός πού βαθμιδόν θά δημιουργήσει μείζονα προβλήματα σέ ὅλα τά επίπεδα τῆς ἐκπαιδευτικῆς διαδικασίας στήν κατώτερη καί μέση Ἐκπαίδευση.

Αἰσθανόμαστε τήν ἀνάγκη νά ὑπενθυμίσουμε τά αὐτονόητα: Τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν λειτουργεῖ σύμφωνα μέ τό πλαίσιο πού ὀρίζουν οἱ νόμοι τοῦ Ἑλληνικοῦ κράτους, ὑπηρετεῖ τούς προβλεπόμενους σκοπούς τῆς Ἐκπαίδευσης καί διδάσκεται ἀπό ὑπεύθυνο ἐπιστημονικό προσωπικό, σύμφωνα μέ τούς ὅρους τῆς θεολογικῆς καί τῆς παιδαγωγικῆς ἐπιστήμης. Ἡ σκοποθεσία τοῦ μαθήματός μας, ὅπως ὀρίζεται στούς βασικούς νόμους γιά τήν Ἐκπαίδευση, στό Διαθεματικό Ἐνιαῖο Πλαῖσιο Προγραμμάτων Σπουδῶν, ἀλλά καί συνολικά στά Ἀναλυτικά Προγράμματα, φανερώνει πόσο ἄδικη εἶναι ἡ ἐπίθεση πού δέχονται, στό πλαίσιο τῆς δημοσίευσης τῶν ἐγκυκλίων, τά Θρησκευτικά καί οἱ θεολόγοι καθηγητές, ὡς ἐάν πρόκειται γιά ἐξω-ἐκπαιδευτικά φανατικά καί θρησκόληπτα στοιχεῖα πού κατά λάθος βρέθηκαν μέσα στό ἐλληνικό σχολεῖο. Ἀποστολή τοῦ μαθήματος εἶναι νά παράσχει ὑπεύθυνη ἐνημέρωση γιά τή θρησκευτική ἱστορία αὐτοῦ τοῦ τόπου ἀλλά καί νά δείξει πτυχές τοῦ θρησκευτικοῦ φαινομένου πού ἔχουν πανανθρώπινη σημασία. Ὁ θεολογικός, ἱστορικός, πολιτιστικός, ἀνθρωπολογικός καί κοινωνικός προσανατολισμός τοῦ μαθήματος εἶναι εὐρύς καί ἐπίκαιρος. Ὡς πρὸς τό περιεχόμενο καί τή διδακτική τακτική σέβεται ἀπόλυτα καί δέν δεσμεύει τίς ἐπιλογές τῶν μαθητῶν.

Κύριε Υπουργέ,

Γιά όλους τούς παραπάνω λόγους, δηλώνουμε τήν πλήρη αντίθεσή μας στή μετατροπή τών Θρησκευτικῶν, ἔστω καί μέ ἕμμεσο τρόπο, σέ προαιρετικό μάθημα.

Ζητοῦμε νά μεριμνήσετε γιά νά βρεθεῖ μιὰ λύση ισοτήτας γιά ὅλα τά παιδιά πού φοιτοῦν στήν κατώτερη καί μέση Ἐκπαίδευση, ὥστε νά ἀπολαμβάνουν ισότιμα τή συνταγματική ἐπιταγή γιά “ἀνάπτυξη τῆς θρησκευτικῆς συνείδησης” (ἄρθρο 16) καί νά ἔχουν στό πρόγραμμα σπουδῶν τους τόν ἴδιο ἀριθμό μαθημάτων.

Ζητοῦμε νά ληφθοῦν τά ἐνδεδειγμένα μέτρα ὥστε νά μὴν παρακωλύεται ἡ εὐρυθμὴ λειτουργία τῶν σχολείων ἀπὸ ἡμίμετρα στίς ἀπαλλαγές καί νά μὴν τίθεται σέ κίνδυνο ἡ ἀσφάλεια τῶν μαθητῶν πού ἀπαλλάσσονται ἀπὸ τό μάθημα.

Παρακαλοῦμε νά στηρίξετε τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν καί τό θεολόγο καθηγητὴ μέ τὰ ἀναγκαῖα μέτρα ἐκσυγχρονισμοῦ, ὅπου αὐτό εἶναι ἀναγκαῖο.

Στήν ἐξαιρετικά πολύπλοκη, κοινωνική, ἠθική καί πολιτιστική πραγματικότητα τῆς ἐποχῆς μας, καλεῖστε νά ἀποφασίσετε τίνος εἶδους θρησκευτικὴ παιδεία θά δώσουμε στά παιδιά μας. Τό δῆλημα εἶναι ἀπλό: Ὑπεύθυνη ἐνημέρωση ἀπὸ ἓνα ἐπιστημονικά ὑπεύθυνο μάθημα ἢ τίποτε;

Ἐμεῖς, οἱ θεολόγοι τῆς Κρήτης, διαμαρτυροῦμαστε γιά τίς κινήσεις καί θέσεις τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων, μέσα στίς καλοκαιρινές διακοπές.

Ζητοῦμε νά ἀποσύρετε τίς ἐγκυκλίους πού μετατρέπουν τό μάθημά μας σε προαιρετικό, ὀδηγώντας το σέ συρρίκνωση».

Γιό τό Διοικητικό Συμβούλιο

Ὁ Πρόεδρος
Κωνστ. Νεονάκης

Ὁ Γεν. Γραμματέας
Γεώργ. Στριλιγκάς

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΙΤΕ ΣΤΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΤΩΝ 93,6 FM

Γιά νά παρακολουθήσετε τό πρόγραμμα
τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ
τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Κρήτης,
συνδεθεῖτε μέ τή συχνότητα τῶν 93,6 FM.
Ἐκπέμπει καθόλη τή διάρκεια τοῦ 24ώρου.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΣΜΥΡΝΗΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

‘Ο θρυλικός έθνοϊερομάρτυρας και ή φρικτή δολοφονία του

*Τιμητικό αφιέρωμα στή μνήμη τοῦ Μικρασιάτη
μέ τήν οὐράνια φωνή μακαριστοῦ παπᾶ Γρηγόρη Βοριδάκη.*

“Ενα από τά συγκλονιστικά, βαρυσήμαντα γεγονότα τῆς νεώτερης ἱστορίας μας, τά ὁποῖα τράνταξαν τόν ἑλληνισμό μεσοῦσης τῆς Μικρασιατικῆς Καταστροφῆς, εἶναι ή θανάτωση μετά από μιὰ φρικτή και στυγνή κτηνωδία από τό ἔξαργιωμένο πλῆθος στους δρόμους τῆς Σμύρνης, τοῦ ἔθνομάρτυρα και ἱερομάρτυρα Χρυσοστόμου, τοῦ ἱεράρχου μέ τήν μοναδική ήρωϊκή αὐτοθυσία και αὐταπάρηση!

‘Ο Μητροπολίτης Σμύρνης Ἅγιος Χρυσόστομος (Καλαφάτης), γεννήθηκε στήν Τριγλία τῆς Μικρασιατικῆς Βιθυνίας (1868), ή ὁποία ἔχει μακροαίωνα ἱστορία.

‘Η χώρα ὑπέστη πλεῖστες ἀλλεπάλληλες δοκιμασίες, κάτω από τό ζυγό διαφόρων κατακτητῶν. Παρ’ ὅλα αὐτά οἱ ἑλληνικές ἐστίες ἐκεῖ διατήρησαν τίς παραδόσεις και τόν πολιτισμό και ἐξηκολούθησαν ὑφιστά-

μενες μέχρι τή Μικρασιατική καταστροφή (1922) και τήν ἀνταλλαγή τῶν πληθυσμῶν.

‘Ο ἑλληνικός πληθυσμός τῆς Μικρᾶς Ἀσίας από 32 ἑκατομμύρια τόν ΙΑ’ αἰώνα, μετά τήν Ἄλωση ἔφτασε νά ἀνέρχεται εἰς τά 16 ἑκατομμύρια. Ἦταν δέ ἀκραιφνῆς ἑλληνικός, οὐδενός ἄλλου ξένου στοιχείου ὑπάρχοντος στή Χώρα πλῆν τῶν ἐπιδρομέων Τούρκων. Πρὸ τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς ὅμως ἄγγιξε μόλις τά 2.200.000, και τοῦτο λόγω τῶν ἀλλεπάλληλων πολέμων, δηλώσεων, σφαγῶν και τῶν ἀθρόων ἀποδημιῶν.

Ἰδιαιτέρως ἀνεπτυγμένες πόλεις στή Βιθυνία ἐκτός τῆς Τριγλίας, οἱ ὁποῖες διακρίθηκαν γιά τόν ἑλληνικότατο Πολιτισμό, ἦσαν ή Νίκαια, ή Προῦσα, ή Νικομήδεια, ή Χαλκηδόνα κ.ἄ.

Ποῖο εἶναι ὅμως τό σύνολο τῶν γνωρισμάτων, τά ὁποῖα κοσμοῦσαν τήν ἀκτινο-

Ἀπόψεις τῆς Σμύρνης πρὶν ἀπὸ τὴν Καταστροφή.

βόλο προσωπικότητα τοῦ μάρτυρος Ἱεράρχη;

Ὁ ἱεράρχης θά ὑπηρετήσῃ κατ' ἀρχάς ὡς διάκονος ὑπὸ τὸν ἄλλοτε Πατριάρχη Κωνσταντῖνο Ε', καθὼς καὶ ὡς πρωτοσύγκελλος ὑπὸ τὸν Πατριάρχη Ἰωακείμ Γ'. Διακρίνεται γιὰ τὴν ἄνεση λόγου, τὴν εὐγλωτία καὶ εὐφράδεια, ἡ ὁποία φαίνεται νὰ ταυτίζεται ἐν πολλοῖς καὶ ἀντιστοίχως μὲ ἐκείνη τοῦ μεγίστου τῶν ρητόρων τῆς Ἐκκλησίας καὶ αὐθεντικοῦ ἐρμηνευτῆ τῶν Γραφῶν Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

Τὸν Μάιο τοῦ 1902 ἐκλέγεται καὶ χειροτονεῖται Μητροπολίτης Δράμας καὶ θά ὑπηρετήσῃ ἐκεῖ μέχρι τὸ 1910. Στὴν Βορειοελλαδικὴ πόλη ἀναπτύσσει ἐκ παραλλήλου μὲ τὴν ἐκκλησιαστικὴ καὶ πολυσχιδῆ θύραθεν κοινωφελῆ δραστηριότητα. Περιοδεύοντας ἀδιάκοπα πόλεις καὶ χωριά, διδάσκων καὶ φρονιματίζων τὸν λαό, ἰδρύει καὶ ἐγκαινιάζει στὴν ὑπαίθρο ναοὺς καὶ ἀνεγείρει τὸ ἕνα μετὰ τὸ ἄλλο πλεῖστα ἀγαθοεργὰ ἰδρύματα, ὅπως ὀρφανοτροφεῖα, γηροκομεῖα, λαϊκὰ ἀναγνωστήρια, γεωργικὲς σχολές, πρωτοκομεῖα κ.λπ., θά ἀντιμετωπίσει δὲ ἐκ παραλλήλου μὲ θάρρος καὶ θά ἐμπυκώσῃ τὸ λαό ἀπὸ τὰ ἔνοπλα μέλη τοῦ Βουλγαρικοῦ κομιτάτου, πού ἔδρασαν ἐναντίον τῶν ἐλληνικῶν πληθυσμῶν τῆς

Βορείου Ἑλλάδας, κατὰ τὶς πρῶτες δεκαετίες τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνα καὶ ἀπέβλεπαν σὲ ἀπόσπαση τῆς Μακεδονίας καὶ προσαρτήσεώς της στὴν Βουλγαρία.

Ἐκ παραλλήλου ἡ Ὑψηλὴ Πύλη μεθοδεύει παρασκηνιακῶς καὶ ὑπονομεύει τὸ ἔργο του μὲ συκοφαντίες, ἀπαιτεῖ δὲ ἀπὸ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο νὰ τὸν ἀπομακρύνῃ καὶ νὰ τὸν ἐκδιώξῃ διὰ τῆς βίας ἀπὸ τὴ Δράμα. Ἐκεῖνος ὁμως δηλώνει μὲ θάρρος, ὅτι ὑπακούει καὶ πειθαρχεῖ ἀποκλειστικά καὶ μόνον εἰς τὸ Πατριαρχεῖο.

Ἀργότερα θά μετατεθεῖ ἐπ' ὀλίγον εἰς τὴν Μητρόπολη τῆς ἰδιαίτερης πατρίδας του Τριγλίας, στὴ Βιθυνία, ἀλλὰ μετὰ τὴν ἀνακήρυξη τοῦ τουρκικοῦ Συντάγματος τὸ 1905 θά ἐπανακάμψῃ στὴν Δράμα.

Τὸ 1910 ὁ Χρυσόστομος μετατίθεται πλεον μοιραίως στὴ Μητρόπολη Σμύρνης. Στὴ νέα του ἔδρα, δραστηριοποιεῖται καὶ πάλι, ἀνεγείρει νέο μητροπολιτικὸ μέγαρο, ἀνακαινίζει ναοὺς, καθὼς καὶ τὸ Ὁμήρειο Παρθεναγωγεῖο. Ἰδρύει τὴν περιώνυμη Εὐαγγελικὴ Σχολή, καθὼς καὶ φιλόπτωχα ἰδρύματα κοινωνικῆς προνοίας, σχολεῖα, ὀρθόδοξο νεκροταφεῖο, φιλαρμονικὴ ὀρχήστρα, ὀρφανοτροφεῖα, γυμναστήρια, λαϊκὰ συσσίτια, ἐργαστήρια καὶ ἐκπαιδευτήρια οἰκοκυρικῆς, ἐκκλησιαστικῶς συλλόγους, κ.λπ.

Πολύ σημαντικό και ουσιώδες για τήν Ἀληθεια ὑπῆρξε τό θρησκευτικό περιοδικό *Ἱερός Πολύκαρπος*, τό ὁποῖο ἐκδίδει καί στό ὁποῖο δημοσιεύει πλεῖστες θρησκευτικές μελέτες καί πραγματεῖες. Δι' ὅλους αὐτούς τούς λόγους καί διότι ἀναπτερώνει κατά τό ἐκκλησιαστικό του κήρυγμα τά πατριωτικά αἰσθήματα, θά γίνει δημοφιλής, μέχρι λατρείας, ἀπό τόν ἔλληνισμό τῆς Σμύρνης.

Ὅταν ἀνεφάνη ἡ ἀπάνθρωπη δράση καί οἱ ἀνελέητοι διωγμοί τῶν Νεοτούρκων γιά τήν ἐξόντωση τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ (1914), θά φροντίσει νά ὀργανώσει τήν περίθαλψη τῶν παθόντων προσφύγων καί θά καταγγεῖλει στόν πολιτισμένο κόσμο τίς διαπραττόμενες θηριωδίες. Ἐκμανεῖς ὁ διοικητής Σμύρνης τόν ἀπομακρύνει βιαίως ἀπό τήν ἔδρα του καί τόν ἐξορίζει σέ μίαν ἀδιάβατη, ἀκατοίκητη περιοχή στά βάρη τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ἐκεῖ παραμένει καθ' ὅλη τή διάρκεια τοῦ Α' Παγκοσμίου Πολέμου. Μετά τήν ἀνακωχή καί τή λήξη τοῦ πολέμου ἐπανέρχεται στή Σμύρνη, ὅπου τό ποιμνίό του, τοῦ ἐπιφυλάσσει ἀποθεωτική ὑποδοχή.

Μέ τήν κατάρρευση τοῦ ἑλληνικοῦ μετώπου, στή Σμύρνη ἐπικρατεῖ χαώδης κατάσταση. Τόν παροτρύνουν νά σπεύσει νά ἐγκαταλείψει τή μητροπολιτική του ἔδρα τό ταχύτερον, ἀναλογιζόμενοι οἱ περὶ αὐτόν ἐκκλησιαστικοί κύκλοι τίς συνέπειες καί τούς ἐπικείμενους θανάσιμους κινδύνους πού τόν ἀπειλοῦν. Γαλήνιος ὅπως πάντοτε καί ταγμένος μέ βαθειά συνείδηση στή ὑπηρεσία τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, ἀπαντᾷ μέ ἐνδόμυχη πίστη μέ τά ἴδια ταπεινά, μεστά λόγια Ἐκείνου: «*Ὁ καλός ποιμὴν, τήν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων*». Αὐτό σημαίνει, ὅτι ὁ ἀθλοφόρος Ἱεράρχης ἀρνεῖται πάση θυσίᾳ νά ἐγκαταλείψει τή μητροπολιτική του ἔδρα καί νά ἀπομακρυνθεῖ πάραυτα, ὅπως

«Ἐκατόν ἀκριβῶς ἔτη μετὰ τόν μαρτυρικόν θάνατον Γρηγορίου τοῦ Ε' ὁ Μητροπολίτης Σμύρνης Χρυσόστομος ἀνανεώνει τήν μεγάλην θυσίαν καί σφραγίζει μέ τό αἷμα του τόν ἐνδοξον ἀγῶνα τῆς ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, αἰῶνες θυσιῶν καί μαρτυριῶν.

Δέν ἠθέλησε νά ἀποχωρισθῆ τοῦ ποιμνίου του ὁ ἄξιος ἀπόγονος Γρηγορίου τοῦ Ε'. Δέν ἔστρεψε νά σώσῃ τό θνητόν του σῶμα εἰς τήν στιγμήν τοῦ κινδύνου...

Καί καθυβρίσθη καί ἐσφαγιάσθη καί τό ἱερόν αὐτοῦ σκῆνωμα, τό ὁποῖον ἀπέπνεεν ἦδη παραδεισιακῆς εὐωδίας τῆς ἀγιότητος, ἐσύρθη εἰς ράκη ἀπό τήν ἀνοσίαν μανίαν τῶν σταυρωτῶν. Ὁ θεοφόρτος Ἱεράρχης, ὁ ὁποῖος ἐγνώρισε διωγμούς, ἐξορία, μαρτύρια εἰς τήν διακονίαν τῆς Ἐκκλησίας καί τοῦ Γένους, ἐκλείσεν τόν ἱερόν κύκλον τῆς ζωῆς του μέ τόν μαρτυρικόν θάνατον τῶν μεγάλων Ποιμένων τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδοξίας...»

Ἐστία Ἀθηνῶν, 2 Σεπτεμβρίου 1922

★★★

«...Ὁ Χρυσόστομος ἐστῶς ἀνένδοτος ὡς βράχος πίστεως καί κατά γράμμα ἐκτελεστής τοῦ καθήκοντος ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ καί τοῦ ποιμνίου του...

Ἀκρόπολις, 2 Σεπτεμβρίου 1922

★★★

«...Προφανῶς ὁ σωφὲρ προειδοποιημένος, μετὰ τήν ἐξοδον τοῦ Μητροπολίτου ἐκ τοῦ Διοικητηρίου, διήλθεν ἐκ τῶν Τουρκικῶν συνοικιῶν, ὅπου τό αὐτοκίνητον ὑπέστη ἀγρίαν ἐπίθεσιν ἐκ μέρους τοῦ ὄχλου. Ἀμφότεροι ἐσύρθησαν ἐξω τοῦ αὐτοκινή-

του καί κατεκρεουργήθησαν. Λέγεται μάλιστα ὅτι ὁ μάρτυς Μητροπολίτης κατεκρεουργήθη κυριολεκτικῶς, τεμάχια σαρκῶν του δέ ἐποδοπατοῦντο ὑπὸ τοῦ ὄχλου».

Ἡ Καθημερινή, 2 Σεπτεμβρίου 1922

★★★

«Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σμύρνης συνελήφθη ὑπὸ Τούρκων πολιτῶν ἐνῶ μετέβαινε δι' ἀμάξης, ὅπως ὁ Γρηγόριος Ε', διὰ τῶν ὁδῶν τῆς πόλεως ἐν μέσῳ τοῦ μαινομένου Τουρκικοῦ ὄχλου, ἐτυφεκίσθη δέ εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν, ὅπου ἐμαρτύρησε πρὸ αὐτοῦ ὁ Ἀρμένιος Μητροπολίτης».

Ἐμπρός, 2 Σεπτεμβρίου 1922

★★★

«Ἡ ὠραία Σμύρνη πλέει εἰς τὸ χριστιανικὸν αἷμα. Φρικώδεις ὠμότητες τῶν Κεμαλικῶν. Ἐσφάγησαν ἀγρίως ὁ Ἕλληνας καὶ ὁ Ἀρμένιος Μητροπολίτης. Τὰ γυναικόπαιδα κατὰ χιλιάδας γονατισμένα εἰς τὴν παραλίαν προσεύχονται!...»

Ἐθνος, 2 Σεπτεμβρίου 1922

★★★

«Ἡ Σμύρνη δέν ὑπάρχει πλέον. Ἡ πόλις ἀπετεφρώθη ὀλόκληρος καὶ οἱ κάτοικοι ἐσφάγησαν ὑπὸ τὰς φλόγας τῶν πυρπολιτῶν καὶ τὴν μάκαιραν τῶν σφαγῶν. Αἱ ὁδοὶ τῆς πόλεως μεταβάλλονται εἰς λίμνας αἵματος καὶ ἀποκλείονται ἐκ τῶν πτωμάτων. Ὁ Μητροπολίτης Χρυσόστομος κατεκρεουργήθη. Χιλιάδες τὰ θύματα».

Ἐλεύθερον Βῆμα, 2 Σεπτεμβρίου 1922

τόν παροτρύνουν. Τίς ἴδιες ἐκεῖνες ὥρες ἐπικρατεῖ μέσα στὴ Σμύρνη ἄνευ προηγουμένου χάος καὶ πανικός. Ὁλος ὁ πληθυσμός, ἀκόμα καὶ οἱ πολιτικοὶ καὶ οἱ στρατιωτικοί, φεύγουν προτροπάδην.

Εἶναι ἀνήμερα στίς 27 Αὐγούστου, ὅταν ὁ Ἱεράρχης διατρέχει τὴν πόλη ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη, ἔμφροντις γιὰ τὸ ποιμνίό του καὶ ἀγωνίζεται νὰ συγκεντρώσει τροφίμα γιὰ τοὺς ἐξαθλιωμένους ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ πρόσφυγες. Ἐν συνεχείᾳ μεταβαίνει στό Διοικητήριο ὑποχρεωμένος χάριν τῶν Χριστιανῶν νὰ τηρήσει τὰ προσχήματα. Ὅμως κατὰ τὴν ἀναχώρησή του ὁ διοικητὴς Νουρεντίν Πασᾶς τὸν ἐξαπατᾷ. Τὸν καθησυχάζει καὶ τὸν ἀφήνει νὰ φύγει χωρὶς συνοδεία ἀσφαλείας. Ἄρα οὐσιαστικῶς τὸν παραδίδει στοὺς δῆμιούς του, στὰ μανιασμένα θηρία, τὰ ὁποῖα περιέμεναν ἔξω στό δρόμο γιὰ νὰ κατασπαράξουν τὴ «λεία» τους.

Ἐξερχόμενος ἀπὸ τὸ Διοικητήριο καὶ καθὼς προχωρεῖ ἀμέριμνος, ὁ φανατισμένος ὄχλος τοῦ ἐπιτίθεται. Λακπιζόμενος, ἀγρίως δερόμενος, καταξεσχισμένος καὶ κατακρουρημένος σύρεται στοὺς δρόμους. Αἰμόφυρτος καταπίπτει κάποτε ἀναισθητός, ἐνῶ οἱ σταυρωτῆδες θά διαμελίσουν τὸ σκῆνωμα τοῦ μάρτυρα, χωρὶς νὰ ἀφήσουν ἴχνη.

Ὁ πόνος καὶ ἡ ὀδύνη τοῦ ἑλληνισμοῦ γιὰ τὸ μαρτυρικὸ θάνατο τοῦ Χρυσόστομου Σμύρνης καταγράφτηκε ἀπὸ πλειάδα δημοσιογράφων σέ σειρά ἄρθρων, πού κυκλοφοροῦσαν τότε στὴν Ἀθήνα. Παραθέτουμε ἐλάχιστα ἀποσπάσματα ἐξ αὐτῶν καὶ ἅς λογισθεῖ αὐτὴ ἡ ἀναφορά σάν μιά μικρὴ συμβολὴ καὶ σάν ἐλάχιστος φόρος τιμῆς καὶ διαιώνισης τῆς εὐγνωμοσύνης μας στὴν μνήμη τοῦ μακαριστοῦ ἱεράρχη, ὁ ὁποῖος καθαγίασε καὶ πότισε μὲ τὸ αἷμα του τὸ δέντρο τῆς ἑλληνικῆς Πατρίδας.

Θά μοῦ ἐπιτρέψετε ν' ἀνοίξω μιά παρέν-

Ἀπόψεις τῆς Σμύρνης πρὶν ἀπὸ τὴν Καταστροφή.

θεση μὲ μικρὴ ἀναφορά στὴν ἐποχὴ καὶ στοὺς περιβάλλοντες τῆς ἱστορικῆς πόλεως.

Ὁ πληθυσμὸς τῆς Σμύρνης πρὶν ἀπὸ τὴ Μικρασιατικὴ καταστροφὴ ἀριθμοῦσε περὶ τοὺς 270.000 κατοίκους. Ἐξ αὐτῶν οἱ 190.000 ἦταν ἀκραιφνεῖς Ἕλληνες, οἱ ὁποῖοι παλαιότερα πρὸ τῶν ἀλλεπάλληλων καταστροφῶν, σφαγῶν καὶ δηώσεων ἦταν πολὺ περισσότεροι. Μόνο ἡ ἐπαρχία τῆς Σμύρνης περνοῦσε τὸ μισὸ ἑκατομμύριο ἑλληνικότητα πληθυσμοῦ, δεδομένου ὅτι συμπεριλάμβανε τὴν Ἐφεσο (240.000), τὴ Φιλαδέλφεια (18.000), τὴν Ἡλιούπολη (70.000) καὶ ἄλλα μικρὰ χωριά. Τὴν ἴδια ἐποχὴ ὁ ἑλληνικὸς πληθυσμὸς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἀνερχόταν σὲ 2.200.000 κατοίκους, ἐνῶ πρὶν ἀπὸ τὴν Ἄλωση σὲ 32.000.000.

Ἡ ὑπεροχὴ τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου εἰς ὅλες τὶς ἐκφάνσεις τοῦ πολιτισμοῦ προσέδιδαν στὴ Σμύρνη μίαν μοναδικὴν αἴγλη καὶ μίαν ἑλληνικὴν περιρρέουσα ἀτμόσφαιρα, γι' αὐτὸ καὶ οἱ Τούρκοι τὴν ὀνόμαζαν *Giaour Ismir* (ἄπιστη Σμύρνη).

Στὶς φωτογραφίες εἶναι ἐμφανὴς ὁ πλοῦτος καὶ ἡ μεγαλοπρέπεια τῆς πάλαι ποτὲ Σμύρνης, τὴν ὁποία ἐκοσμοῦσαν πλῆθος Ἰ. Ναῶν καὶ ἐκπαιδευτηρίων ὅπως ἡ περίφημη Εὐαγγελικὴ Σχολή. Ὑπῆρχαν ἐπίσης πλεῖστα πνευματικὰ καὶ πολιτιστικὰ ἰδρύ-

ματα καὶ ἔσφυζε ἀπὸ ζωὴ λόγω τοῦ διαμετακομιστικοῦ ἐμπορίου μεταξὺ Εὐρώπης-Ἀνατολῆς καὶ τῆς ἀνάλογης ἐντυπωσιακῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεώς της.

Δέν εἶναι τυχαῖο ὅτι, πολλοὶ μετὰ ταῦτα ἐπιφανεῖς διανοοῦμενοι συνέχισαν τὸ πνευματικὸν ἐργον, τὸ ὁποῖον βρῆκε εὐρεία ἀναγνώριση, στὸν ἑλληνικὸν χῶρον: Γ. Σεφέρης (βραβεῖο Νόμπελ), Ἡλίας Βενέζης (μέλος Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν), Κωνσταντῖνος Δεσποτόπουλος (μέλος Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν), Παῦλος Καλλιγᾶς (Καθηγητὴς Νομικῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν), Ἰωάννης Καρασοῦτσος (διαπρεπὴς λογοτέχνης), Φώτης Κόντογλου (ζωγράφος, ἀγιογράφος, λογοτέχνης), Δημήτρης Φωτιάδης (ἱστορικός καὶ θεατρικός συγγραφέας) κ.ἄ.

Σημειωτέον ὅτι τὸ πρῶτον ἐργοστάσιον παραγωγῆς ἠλεκτρικοῦ ρεύματος στὸ Ρέθυμνον τὸ κατασκεύασε ὁ ἀείμνηστος συμπολίτης Ἐμμανουὴλ Σκευάκης, ὁ ὁποῖος εἶχε λάβει τὴν σχετικὴν τεχνικὴν ἐκπαίδευσιν στὴ Σμύρνη. Ἡ Σμύρνη προηγῆθηκε τῶν Ἀθηνῶν, μετὰ τῶν ἄλλων, καὶ στὴν παραγωγὴν ἠλεκτρικοῦ ρεύματος.

Μανώλης Ἰ. ΚΟΥΝΟΥΠΑΣ

Ὁδοντίατρος – Λογοτέχνης

Ἡ ἱστορία τοῦ Σταυροῦ

Κάθε φορά πού κάνουμε τό σταυρό μας ὁμολογοῦμε καί διακηρύττουμε τήν πίστη μας στήν ἀλήθεια τοῦ Εὐαγγελίου, στόν Ἐσταυρωμένο καί Ἀναστάντα Χριστό μας. Δηλώνουμε ὁ καθένας μας προσωπικά ὅτι στή ζωή μας ἀκολουθοῦμε τό παράδειγμα τοῦ Κυρίου μας καί σηκώνουμε ὁ καθένας ἀπό ἐμᾶς τόν σταυρό του, τήν προσωπική του εὐθύνη γιά τή μαρτυρία τοῦ Εὐαγγελίου μέσα στόν κόσμο πού ζοῦμε. Κάνοντας τό σταυρό μας ὁμολογοῦμε τήν πίστη μας, τήν διακηρύττουμε καί ἀντλοῦμε δύναμη γιά τήν καθημερινή μας ζωή.

Ὁ σταυρός εἶναι ὁλόκληρη ἡ ζωή μας. Ὅταν γεννιόμαστε μέ τή βάπτισή μας, μᾶς δίνει ὁ ἱερέας ἓνα σταυρό. Πεθαίνουμε καί πάνω στόν τάφο μας βάζουν πάλι ἓνα σταυρό. Ὁ σταυρός εἶναι ἡ ἀφετηρία καί τό τέρας τῆς ζωῆς μας.

Εἶναι τό καύχημα καί ἡ σωτηρία μας. Ἄρκει νά βυθίσει κανεῖς ἓνα σταυρό στό νερό κι ἀμέσως αὐτό γίνεται ἁγιασμός. Ὅπως γράφει ὁ ἱερός Χρυσόστομος, ὁ Σταυρός πού ἦταν ὄργανο καταδίκης, ἔγινε ἄξιος τῆς μεγαλύτερης τιμῆς, ἀπό σύμβολο κατακρίσεως ἔγινε μέσο σωτηρίας, ἀπό ὄργανο αἰσχύνῃς καί κολάσεως τώρα ἔγινε ἀφορμή δόξας καί τιμῆς. Ὁ σταυρός μας δέν στολίζει μόνο τή φύση, ἀλλά καί τά δημιουργήματά μας. Ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι βάλουμε τό σχῆμα τοῦ σταυροῦ παντοῦ, στούς τροῦλλους, στά κωδωνοστάσια τῶν ἐκκλησιῶν, στούς τάφους, στίς σημαῖες, στά κατάρτια τῶν πλοίων, σέ μέρη ψηλά, στά βουνά γιά νά φαίνεται ἀπό μακριά, στά στολί-

δια τῶν γυναικῶν, στά ψωμιά, στίς βρύσες, στά χωριά, καί ὅπως λέει καί πάλι ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, παντοῦ βρίσκεται αὐτό τό σχῆμα, στούς ἀρχηγούς καί στό λαό, στίς γυναῖκες καί στούς ἄνδρες, στούς μοναχούς καί στούς παντρεμένους, στούς δούλους καί στούς ἐλεύθερους, στά σπίτια, στίς ἀγορές, στίς ἐρημιές, στούς δρόμους, στά βουνά, στίς θάλασσες, στά νησιά, στά πλοῖα, στά κρεβάτια, στά ροῦχα, στά συμπόσια, σέ σκεύη χρυσά, σέ μαργαρίτες, σέ ζωγραφιές...

Τόν Σταυρό τόν συναντοῦμε ἀρχικά στήν Παλαιά Διαθήκη τήν ἐποχή πού ὁ Μωϋσῆς ὁδήγησε τό λαό τοῦ Ἰσραήλ μακριά ἀπό τήν Αἴγυπτο καί ἀπό τήν κυριαρχία τοῦ Φαραώ. Ὅπως λέει καί ἡ ὑμολογία τῆς Ἐκκλησίας μας στίς Καταβασίες «Σταυρόν χαράξας Μωσῆς... τήν Ἐρυθράν διέτεμεν...». Καθώς δηλαδή ὁ στρατός τοῦ Φαραώ κνηγοῦσε τόν Μωϋσῆ καί τόν λαό του, φτάνοντας στήν Ἐρυθρά Θάλασσα, ὁ Μωϋσῆς σημείωσε μέ τό χέρι του τό σημεῖο τοῦ Σταυροῦ, ἄνοιξε ἡ θάλασσα στά δύο καί πέρασαν ὡς διά ξηρᾶς. Τά κύματα γίνανε ὑδάτινα τείχη καί πέρασαν οἱ Ἑβραῖοι στήν ἀπέναντι ὄχθη χωρῆς νά βραχοῦν κᾶν τά πόδια τους. Ὅταν πέρασε καί ὁ τελευταῖος Ἑβραῖος, ὁ Μωϋσῆς χάραξε καί πάλι σταυροειδῶς τήν θάλασσα, ἡ ὁποία ἐκλείσε πίσω τους.

Τόν σταυρό συναντοῦμε ἐπίσης στήν ἔρημο, ὅταν οἱ Ἑβραῖοι ἀγανακτισμένοι ἐναντίον τοῦ Θεοῦ εἶχαν ἀρχίσει νά ἀπιστοῦν καί ν' ἁμαρτάνουν καί τότε ὁ Θεός

ἐπέτρεψε νά βγοῦν τά δηλητηριώδη φίδια πού κατέτρωγαν τούς Ἑβραίους καί πέθαιναν κατά χιλιάδες. Ἐκεῖνοι οἱ Ἑβραῖοι ἔτρεξαν μετανοιωμένοι στόν Μωϋσῆ ζητώντας συγχώρεση γιά τήν ἀγανάκτησή τους. Τότε ὁ Μωϋσῆς προσευχήθηκε στό Θεό, ὁ Ὅποιος τοῦ ἔδωσε τήν ἐντολή νά ἀνέβει στήν κορυφή τοῦ λόφου, νά ὑψώσει ἕνα κοντάρι καί πάνω του νά φτιάξει ἕνα χάλκινο φίδι. Ὅποιον δάγκωναν τά φίδια ἔπρεπε νά γυρίσει καί νά κοιτάζει τό ξύλο αὐτό (πού συμβολίζει τό Σταυρό) πάνω στό λόφο κι ἔτσι θά σωζόταν καί θά γλίτωνε ἀπό τό θάνατο.

Ἡ ἱστορία τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, σύμφωνα μέ τήν Παράδοσή μας, ὅπως μᾶς τήν ἐξιτόρησαν στήν Ἱερά Μονή Τιμίου Σταυροῦ στά Ἱεροσόλυμα καί ὅπως ἔχει ἀγιολογήθει αὐτή ἡ ἱστορία μέσα στό ναό τῆς Μονῆς, ξεκινᾷ ἀπό πολύ παλαιά. Ἀπό τότε πού ὁ Ἀβραάμ φιλοξένησε κάτω ἀπό τήν δρυῖ τοῦ Μαμβρῆ Τρεῖς Ἀγγέλους, πού τόν ἐπισκέφθηκαν γιά νά δοκιμάσουν τή φιλοξενία του. Αὐτοί οἱ Τρεῖς Ἀγγελοὶ ἦταν ἡ Ἁγία Τριάδα, ὁ Πατήρ, ὁ Υἱός καί τό Ἅγιο Πνεῦμα πού πάντοτε ὑπῆρχαν καί πάντοτε εἶναι μαζί. Ὁ Ἀβραάμ μέ τή γυναίκα του Σάρρα περιποιήθηκαν τούς Τρεῖς Ἀγγέλους οἱ ὁποῖοι, ἀφοῦ εὐλόγησαν τόν Ἀβραάμ καί τήν οἰκογένειά του, ἔφυγαν. Ἐφυγαν ὁμως πίσω τους, κατά τήν Παράδοση, τά τρία ραβδιά τους, ὡς εὐλογία, διότι πολύ εὐαρεστήθηκαν ἀπό τήν φιλοξενία τοῦ Ἀβραάμ. Ὅταν ἡ Σάρρα βρῆκε τά ραβδιά μετά ἀπό λίγες ἡμέρες δέν τούς ἔδωσε καμία σημασία καί τά ἔριξε στή φωτιά. Εἶδε ὁμως ὅτι ἐκεῖνα δέν καίγονταν καί ἔβγαζαν μονάχα καπνό. Τά πέταξε στήν ἄκρη. Ὅταν ὁ Λῶτ ἔφυγε ἀπό τά Σόδομα κι ἀφοῦ ἁμάρτησε μέ τίς κόρες του, πῆγε κλαίγοντας νά ζητήσει συγχώρεση ἀπό τόν

θεῖο του Ἀβραάμ, ὁ ὁποῖος τοῦ ἔδωσε τά τρία ραβδιά πού τοῦ εἶχαν ἀφήσει οἱ Τρεῖς Ἀγγελοὶ καί τοῦ εἶπε νά τά φυτέψει σ' ἕνα λάκκο καί νά τά ποτίζει κάθε ἡμέρα μέχρι ν' ἀνθίσουν. Ἄν ἀνθίζαν αὐτό θά σήμαινε πώς ἡ ἁμαρτία του συγχωρέθηκε ἀπό τό Θεό. Ἔτσι ὁ Λῶτ γιά πολλά χρόνια τά ποτίζει μέ νερό πού ἔφερνε ἀπό τόν Ἰορδάνη Ποταμό, μέχρι πού τελικά, μετά ἀπό σαράντα χρόνια ἀνθισαν κι ἔβγαλαν τρία κλαδιά: ἕνα κυπαρίσσι, μία πεύκη καί ἕναν κέδρο εἰς τύπον τῆς Ἁγίας Τριάδος. Ὅταν τό δένδρο μεγάλωσε καί οἱ Ἑβραῖοι ἔφτιαχναν τό Ναό τοῦ Σολομώντος τό διάλεξαν γιά νά τό βάλουν σάν κεντρικό δοκάρει στό Ναό. Ἀφοῦ πῆραν τά μέτρα τό ἔκοψαν ἀλλά ὅταν πῆγαν νά τό τοποθετήσουν εἶδαν πώς ἦταν μεγάλο καί ἀφοῦ τό ἔκοψαν τότε παραδόξως ἔπεσε μικρό. Αὐτό ἐπαναλήφθηκε ἀρκετές φορές, μία μικραῖνε, μία μεγάλωνε κι ἔτσι δέν μποροῦσαν νά τό τοποθετήσουν στό Ναό. Τότε τό θεωρήσαν κατηραμένο ξύλο λόγω τῆς ἁμαρτίας τοῦ Λῶτ κι ἀποφάσισαν νά τό πετάξουν. Ὅταν λοιπόν ἦρθε ὁ καιρός τῆς Σταυρώσεως τοῦ Κυρίου μας θυμήθηκαν ὅτι εἶχαν πετάξει τό κατηραμένο αὐτό ξύλο στήν Κοιλιάδα τῶν Κέδρων καί τό πῆραν καί σταύρωσαν τόν Χριστό. Καί ὅπως ὁ Θεός μέ αὐτό τό ξύλο πού ἀνθισε ἔδωσε τήν συγχώρεση στό Λῶτ, μέ τό ἴδιο ξύλο δόθηκε καί σέ ἐμᾶς ἡ ἄφεση τῶν ἁμαρτιῶν μας.

Στή Ρωμαϊκή ἐποχή ὁ Σταυρός ἀποτελεῖ τήν ἐσχάτη τῶν ποινῶν, τόν ἀτιμωτικότερο θάνατο, τόν πιό ἐξευτελιστικό. Τήν ἐποχή ἐκείνη ἦταν φονικό ὄπλο, ἀλλά μετά ἀπό τήν Σταύρωση τοῦ Κυρίου μας ἀποτελεῖ γιά ἐμᾶς ἀντικείμενο λατρείας, ἀφοῦ ἐπάνω στό σταυρό ἀπλώθηκε τό Σῶμα τοῦ Χριστοῦ μας καί χύθηκε τό Τιμιο Αἶμα Του, ἕξαγιασθηκε καί μετατράπηκε σέ Τιμιο καί

Ζωοποιό Ξύλο. Όταν τό μαντήλι πού σκούπισε τόν ιδρώτα του ὁ Ἀπόστολος Πέτρος θαυματουργεῖ, πόσο μᾶλλον τό Τίμιο Ξύλο τοῦ Σταυροῦ πάνω στό ὁποῖο ἀπλώθηκε τό Σῶμα τοῦ Χριστοῦ μας! Μάλιστα εἶναι τό μοναδικό Ξύλο πού δέν ἐπιπλέει στό νερό ὅπως ὅλα τά ὑπόλοιπα ξύλα, ἀλλά βυθίζεται στόν πάτο. Ἐπίσης μία ἐπιπλέον ιδιότητα τοῦ Τιμίου Ξύλου εἶναι ὅτι ὅταν τό ἀκουμπήσεις σέ ἀλεύρι ζυμωμένο μέ νερό, φουσκώνει καί γίνεται ψωμί.

Ὁ Σταυρός ἀποτελεῖται ἀπό δύο ξύλα, ἓνα κάθετο καί ἓνα ὀριζόντιο. Τό κάθετο εἶναι ἡ σκάλα πού ἔνωσε τή γῆ μέ τόν οὐρανό, τό Θεό μέ τόν ἄνθρωπο. Τό ὀριζόντιο εἶναι οἱ πτέρυγες πού ἔνωσαν καί σκέπασαν ὅλους τούς ἄνθρώπους μαζί. Τό κάθετο ξύλο συμβολίζει τήν ἀγάπη πού ἔνώνει ὅλους τούς ἄνθρώπους μεταξύ τους, τόν ἓνα μέ τόν ἄλλον.

Πρέπει ὅμως τόν σταυρό μας νά τόν κάνουμε σωστά. Πρῶτα ἐνώνουμε τά τρία μας δάκτυλα, τόν ἀντίχειρα, τό δείκτη καί τό μεσοδάκτυλο, καλά ἐνωμένα χωρίς νά ἔχουν μεταξύ τους κενό καί κλείνουμε τά ἄλλα δύο. Βάζουμε τά τρία αὐτά δάκτυλα στό μέτωπό μας, δεύτερον στήν κοιλιά μας, τρίτον στόν δεξιό μας ὄμο καί τέταρτον στόν ἀριστερό. Τότε πραγματικά σημειώνουμε τόν ἀληθινό σταυρό ἐπάνω μας. Τά τρία δάκτυλα αὐτά εἶναι σύμβολο τῆς Ἁγίας Τριάδος, τοῦ Πατρός, τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ὁ σταυρός σημαίνει: «Κύριέ μου, Ἐσύ πού εἶσαι στούς οὐρανοῦς (καί ἀκουμπάμε τά τρία μας δάκτυλα στό μέτωπό μας) καί κατέβηκες στή γῆ (καί ἀκουμπάμε τά δάκτυλά μας στή κοιλιά μας), βάλε μας στά δεξιά σου τήν ἡμέρα τῆς Κρίσεως (καί ἀκουμπάμε τά δάκτυλά μας στο δεξιό ὄμο) καί ὄχι στά ἀριστερά σου (καί ἀκουμπάμε τά δάκτυλά μας στόν ἀριστερό ὄμο).

Στίς 14 Σεπτεμβρίου γιορτάζουμε τήν ὑψωση τοῦ Τιμίου Σταυροῦ. Ἡ ἱστορία τῆς ἐορτῆς αὐτῆς εἶναι ἡ ἑξῆς: «Ὅταν ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος νίκησε μέ τό λάβαρο ἐν τούτῳ νίκα τόν ἀντίπαλό του Μαξέντιο καί ἔμεινε μονοκράτορας τῆς Αὐτοκρατορίας, προέτρεψε τόν ἐπίσκοπο Ἱεροσολύμων Μακάριο νά βρεῖ τόν Τίμιο Σταυρό. Ἡ μητέρα του, Ἁγία Ἑλένη, εἶδε ὄραμα ἐκ Θεοῦ πού τήν πρόσταξε νά πάει αὐτοπροσώπως στούς Ἁγίους Τόπους γιά νά βρεῖ τόν Σταυρό. Ζήτησε λοιπόν τή συγκατάθεση τοῦ γιοῦ της καί ἔφυγε γιά τά Ἱεροσόλυμα.

Ἡ Παράδοση ἀναφέρει ὅτι μετά τήν Σταύρωση τοῦ Χριστοῦ μας ὁ Τίμιος Σταυρός καί μέ τήν πάροδο τοῦ χρόνου, παραχώθηκε μέσα στό λόφο τοῦ Γολγοθά. Ὅταν ἔφθασε λοιπόν στά Ἱεροσόλυμα ἡ Ἁγία Ἑλένη ἄρχισε νά ψάχνει, ἀλλά κανεῖς δέ γνώριζε πού βρισκόταν ὁ λεγόμενος Κρανίου Τόπος, ὅπου σταυρώθηκε ὁ Χριστός. Ὅταν τελικά ἓνας Ἑβραῖος βρέθηκε νά γνωρίζει τόν λόφο τοῦ Γολγοθά, δέν ἤξερε σέ ποῖο σημεῖο ἀκριβῶς τοῦ λόφου ἔγινε ἡ Σταύρωση. Προσευχήθηκε λοιπόν ἡ Ἁγία Ἑλένη μέ τόν Ἐπίσκοπο Ἱεροσολύμων Μακάριο καί ὅλο τό λαό γιά νά φανερώσει ὁ Θεός τόν Σταυρό. Καί τότε σχίσθηκε ὁ βράχος τοῦ Γολγοθά καί ἄρρητη εὐωδία πλημμύρισε τόν τόπο. Ἀπό τό σημεῖο τῆς σχισμῆς ἀναδύοταν ἓνα φυτό, ὁ γνωστός σέ ὅλους μας βασιλικός. Τότε ἡ βασίλισσα συγκεντρώνοντας πλῆθος ἀπό τεχνίτες καί ἐργάτες ἔσκαψαν καί βρήκαν τόν τάφο τοῦ Χριστοῦ καί κοντά στόν τάφο τρεῖς Σταυρούς. Λίγο πιό κεῖ βρήκαν τούς ἥλους, μέ τούς ὁποῖους καρφώθηκε ὁ Χριστός στόν Σταυρό. Ἐπειδή δέν ἤξεραν ποιός ἀπό τούς τρεῖς εἶναι ὁ δεσποτικός Σταυρός, οἰκονόμησε ὁ Θεός καί καθῶς στήν πόλη μία ἀρχόντισσα ἔπασχε ἀπό μία ἀνίατη ἀσθένεια

ἀκούμπησαν καί τούς τρεῖς σταυρούς ἐπάνω της καί ὁ τρίτος Σταυρός θαυματουργικά τήν θεράπευσε. (βλ. *Συναξαριστής*, ΙΔ' Σεπτεμβρίου τ. 9ος σελ. 308). Ὅταν ἀκουσαν ὅλοι ὅτι βρέθηκε ὁ Σταυρός τοῦ Χριστοῦ ἔτρεξαν γιά νά τόν προσκυνήσουν καί νά τόν ἀσπασθοῦν. Ἡ Ἁγία Ἐλένη γιά νά μπορέσουν ὅλοι νά δοῦν τόν Τιμιο Σταυρό ἔφτιαξε ἕναν ὑψηλό θρόνο πάνω στόν ὁποῖο ἀνέβηκε ὁ Ἐπίσκοπος Μακάριος καί παίρνοντας τόν Τιμιο Σταυρό τόν ὕψωσε, σταυρώνοντας τά τέσσερα σημεῖα τοῦ ὀρίζοντα, ὅπως ἀκριβῶς κάνουν καί οἱ ἱερεῖς μας σήμερα, ἐνῶ ὁ λαός μετά δακρῶν προσκυνοῦσε καί ζητοῦσε τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Ἀπό τότε επικράτησε στίς 14 Σεπτεμβρίου νά γιορτάζουμε τήν Ὑψωση τοῦ Τιμίου Σταυροῦ καί εἶναι ἡμέρα νηστείας, ἀφοῦ ὁ Σταυρός πάντοτε μᾶς ὑπενθυμίζει τό πάθος τοῦ Χριστοῦ. Ὅπως ἕνας ἄνθρωπος πού κάνει τήν ἀνακομιδή τῶν λειψάνων τοῦ πατέρα, τῆς μητέρας ἢ τοῦ παιδιοῦ του θλίβεται καθῶς θυμᾶται τόν συγγενή του, ἔτσι κι ἐμεῖς οἱ χριστιανοί καθῶς βλέπουμε τόν Τιμιο Σταυρό, πάνω στόν ὁποῖο ὁ Χριστός μας θυσιάστηκε γιά μᾶς, θλιβόμαστε πού, ἐνῶ Ἐκεῖνος γιά ἐμᾶς σταυρώθηκε, ἐμεῖς ἀκόμη δέν ἔχουμε κάνει κάτι γιά νά Τοῦ ἀποδείξουμε τήν ἀγάπη μας.

Οἱ χριστιανοί ἐκεῖνη τήν ἡμέρα ἀπόλαυσαν καί εἶδαν τόν ποθούμενο Σταυρό, δόξασαν τόν Θεό καί ἡ Ἁγία Ἐλένη διέταξε καί τόν πριόνισαν στή μέση κατά τό πάχος κι ἔτσι ὁ μισός Σταυρός ἔμεινε στά Ἱεροσόλυμα καί τοποθετήθηκε σέ ἀσημένια θήκη, ἐνῶ τό ἄλλο κομμάτι καί τούς τίμιους ἦλους πῆρε μαζί της καί τά πῆγε στόν γιό της Μ. Κωνσταντῖνο, στήν Κωνσταντινούπολη. Ἐκτισε δέ τόσο στό Γολγοθά ὅσο καί στή Βηθλεέμ, ἀλλά καί στό Ὅρος τῶν Ἐλαιῶν καί σέ πολλά ἄλλα σημεῖα, ἐκκλη-

σίες γιά νά διαφυλαχθοῦν οἱ τόποι ὅπου ἔζησε τήν ἐπίγεια ζωή Του ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός.

Ἀπό τήν Γέννηση τοῦ Χριστοῦ μας μέχρι τήν εὕρεση τοῦ Τιμίου Σταυροῦ πέρασαν 326 χρόνια. Ὁ Τιμιο Σταυρός στήν Κωνσταντινούπολη παραδόθηκε ἀπό τόν Ἅγιο Κωνσταντῖνο, πού τόν ὑποδέχθηκε μέ τιμές καί τόν προσκύνησε μέ πολύ πόθο, στόν Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως γιά νά φυλαχθεῖ στό σκευοφυλάκιο τοῦ Πατριαρχείου. Ἀπό ἐκεῖ ὁ Τιμιο Σταυρός μοιράστηκε τελικά σέ ὅλον τόν κόσμο ὡς εὐλογία γιά νά προσκυνεῖται καί νά χαρίζεται τήν εὐλογία καί τήν ἴαση σέ ὅσους μέ πίστη τόν ἀσπάζονται καί τόν προσκυνοῦν, ζητώντας τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ.

Κι ἐμεῖς τόσα χρόνια μετά, κάπου, κάποτε θά εἶχαμε τήν εὐκαιρία καί τήν εὐλογία νά προσκυνήσουμε τεμάχιο τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, ἀλλά κυρίως ἔχουμε μιά μεγαλύτερη ἀκόμη εὐλογία νά εἴμαστε τά παιδιά ἑνός Θεοῦ πού δέ στάθηκε ψηλά στόν Οὐρανό ἀπλά νά μᾶς κοιτᾶ, ἀλλά ἀπό τή μεγάλη Του ἀγάπη καί τήν ἀπέραντη λαχτάρα Του γιά μᾶς ἦρθε στή γῆ, ἔγινε ἀπό Θεός ἄνθρωπος καί ἔχυσε τό αἷμα Του γιά ἐμᾶς. Ποιά εἶναι ἡ μεγαλύτερη ἀπόδειξη τῆς ἀγάπης Του αὐτῆς ὅταν ἕνας Θεός θυσιάζεται; Κάνοντας τό σταυρό μας αὐτό νά θυμόμαστε, τήν ἀγάπη Του μέχρι θυσίας. Καί ἄς τόν παρακαλοῦμε νά σταλάξει ἔστω μιά ρανίδα ἀγάπης καί στή δική μας σκληρή καρδιά...

(Ἀπό τό περιοδικό
Μοναχική Ἐκφραση)

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΟΥ ΙΕΧΩΒΑ

Ο αρχέγονος χιλιασμός – Οί άπαρχές τής αίρέσεως

Κατά τήν αρχαϊκή εποχή και μάλιστα πρό τής ενανθρωπήσεως του Χριστου παρατηρήθηκε μία ανάμειξη και μία αλλοίωση στοιχείων των αρχαίων πολιτισμών (έλληνιστικού-έλληνορωμαϊκού), ή όποία έφερε και τήν ανάμειξη και αλλοίωση των αρχαίων θρησκειών, ή όποία ονομάστηκε «συγκρητισμός»¹. Έτσι, βλέπουμε έλληνικούς θεούς στην Άνατολή και ανατολικές θεότητες στον έλληνικό κόσμο. Η Κυβέλη, για παράδειγμα, ταυτίζεται με τή Ρέα, τή μητέρα του Δία και ή Ίσις με τήν Ίώ, μητέρα του Άπόλλωνα και με τή Δήμητρα κ.λπ. Στόν Ίουδαϊκό κόσμο παρατηρείται μία έντονη μεσσιανική προσοδοκία στή θρησκευτική τους ζωή.

Δύο τύπος Μεσσία προβάλλονται. Ο πρώτος τύπος προβάλλει ένα Μεσσία άνθρωπο, ονομάζεται «υίός Δαυίδ»² και ισχυρός βασιλιάς, ό όποιος θά έπανιδρύσει τόν θρόνο του Δαυίδ, θά κυριαρχήσει στόν κόσμο και θά κυβερνήσει «έν δικαιοσύνη και άγιότητι»³.

Ο δεύτερος τύπος προβάλλει ένα Μεσσία υπεράνθρωπο και υπερφυσικό, ονομάζεται «υίός του ανθρώπου», «υίός του Θε-

ου»⁴, ό όποιος Μεσσίας θά έλθει στό τέλος του κόσμου με μεγαλειότητα και λαμπρότητα, σάν κριτής ανθρώπων⁵.

Ο πρώτος τύπος του Μεσσιου υπερίσχυσε κατά τήν αρχαιότερη εποχή, αντίθετα ό δεύτερος τύπος του Μεσσιου έπεκράτησε κατά τή νεότερη εποχή. Άπό τόν συνδυασμό των δύο τύπων προέκυψε τό πρόβλημα «εί ό Μεσσίας υίός Δαυίδ, πώς ουν Δαυίδ καλεί αυτόν Κύριον»⁶, όπως και ή εικόνα ενός μέλλοντος φυσικού έπίγειου παραδείσου πριν από τόν τελικό και όριστικό παραδεισο⁷. Η άποδοχή του μεσάζοντος παραδείσου ονομάστηκε Χιλιασμός, στην Άποκάλυψη του Ίωάννου όρίζεται ή διάρκεια του χιλία χρόνια⁸. Ο όρος θεολογικά έχει συμβολική και όχι αριθμητική έννοια⁹

1. Β. Στεφανίδου, *Έκκλησιαστική Ίστορία...*, 18 κ.έξ.
2. Ήσ. Θ', 6 και Ζ', 11. Μιχ. Ε', 2. Ίερεμ. ΚΓ', 6, ΛΖ', 9. Ίεζεκ. ΛΔ', 23, ΛΖ', 24.
3. Ψαλμ. 2ος, 8ος, 17ος, 18ος. Βλ. Β. Στεφανίδου, *Έκκλησιαστική Ίστορία*, 25.

4. Δανιήλ Ζ', 13, Ένώχ, Β', ΛΖ', ΟΑ', ΡΕ'. Βλ. Β. Στεφανίδου, *Έκκλησιαστική Ίστορία*, 25, σμμ. 11.
5. Βιβλίο Ένώχ, κεφ. ΜΗ', Ε', ΝΑ', Γ'.
6. Ματθ. κβ', 45.
7. Βιβλίο Ένώχ, κεφ. Α', ΙΑ', Γ', Δ', Έσδρα, Ζ', 28. Βιβλίο Βαρούχ Μ', Γ', ΟΔ', Β'.
8. Άποκ. Κ, 4.
9. Χ. Βασιλοπούλου, *Η Άποκάλυψη έξηγημένη*, Άθήνα 1986, 127. Ν. Σωτηροπούλου, *Έρμηνεία δυσκόλων χωρίων τής Γραφής*, τ. Β', Άθήνα 1990, 291. Στ. Σάκκου, *Ο Συμβολισμός τής Άποκαλύψεως*, περ. *Θεολογία*, τόμ. 78, τεύχ. 2, Ίούλιος-Δεκέμβριος 2007, 533-544. Του ίδιου, *Είσαγωγή εις τήν Καινήν Διαθήκη*, Θεσσαλονίκη 1984, 204. Π. Μπρατιώτου, *Η Άποκάλυψις του Ίωάννου*,

καί ἀφορᾷ τήν θριαμβευτική ἐπικράτηση τοῦ Χριστιανισμοῦ. Πρόκειται γιά μιᾶ ἐσχατολογική πλάνη τῶν Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά κατά τήν ὁποία τά γεγονότα τῆς Συντέλειαις τοῦ κόσμου θά γίνουν σέ δύο διαφορετικά στάδια¹⁰. Στό Σύμβολο τῆς Πίστεως ὁμολογοῦμεν «καί πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης κρῖναι ζώντας καί νεκρούς, οὗ τῆς Βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος»¹¹.

Ἡ Β' Παρουσία τοῦ Κυρίου καί ἡ Κρίση του σέ δύο επίπεδα εἶναι αἴρεση καί καταδικάζεται ἀπό τήν Ἐκκλησία¹². Ἀπό τόν τρίτο αἰῶνα οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας¹³, ὅπως ὁ Διονύσιος ὁ Ἀλεξανδρείας, ὁ Ὁριγένης καί ἄλλοι καταδικασαν τίς χιλιαστικές θέσεις, οἱ ὁποῖες ἀλλοιώνουν τόσο τή Γραφή ὅσο καί τήν Πατερική Ἱερή Παράδοση¹⁴.

Πρωτοπρ. **Χαράλαμπος Κ. ΚΑΜΗΛΑΚΗΣ**
Διδάκτωρ Θεολογίας
φιλόλογος καθηγητής

¹⁰ Ἀθήνα 1950, 20. Σ. Ἀγουρίδου, *Εἰσαγωγή εἰς τήν Κανὴν Διαθήκην*, Ἀθήνα 1971, 405.

¹⁰. Ἀ. Δεληκωστοπούλου, *Ὁρθοδοξία, ἡ σύγχρονη πρόκληση*, Ἀθήνα 1990, 329.

¹¹. Σύμβολο τῆς Πίστεως.

¹². Χρ. Ἀνδρούτσου, *Συμβολική ἐξ ἀπόψεως Ὁρθοδόξου*, Θεσσαλονίκη 1963, 64. Πρβλ. Ἰω. ε', 28. Α' Κορινθ. ιε', 51 κ. ἑξ.

¹³. Ἀ. Δεληκωστοπούλου, *Ὁρθοδοξία...*, ὁ.π., 331.

¹⁴. Εὐσεβίου, *Ἐκκλησιαστική Ἱστορία*, 7, 24 Migne PG 20, στ. 692-696 καί Β. Στεφανίδου, *Ἐκκλησιαστική Ἱστορία*, ὁ.π., 26, 61 κ. ἑξ., 631 κ. ἑξ.

Χωρίς νά τόν προσβάλεις...

Εἶπε ὁ ἄββᾶς Ὑπερέχιος: «Προσπάθησε νά γλυτώσεις -ὅσο μπορείς- τόν πλησίον ἀπό τίς ἁμαρτίες χωρίς νά τόν προσβάλεις, διότι καί ὁ Θεός δέν ἀποστρέφεται ὅσους μετανοοῦν. Ἐπίσης, λόγος κακίας ἢ πονηρίας ἐναντίον τοῦ ἀδελφοῦ σου ἄς μὴν παραμένει στήν καρδιά σου, γιά νά μπορείς νά λές: Συγκώρησε τά παραπτώματά μας, ὅπως κι ἐμεῖς συγκωροῦμε ἐκείνους πού μᾶς ἔφταιξαν».

Εἶναι φορές πού μπαίνομε εὐκολα στό τρυπάκι νά διορθώσουμε τόν... τήν... πού εἶπε..., ἔκανε... Κι εἶναι, σ' ἀλήθεια, φορές πού ἔχομε καλές προθέσεις, νά βοηθήσουμε τόν ἄλλο νά καταλάβει τί δέν ἔκανε καλά. Ὅμως! Ὅμως, εἶναι φορές, συνήθως οἱ περισσότερες, πού ἐνῶ ξεκινᾶμε καλά, κάτι γίνεται καί τά χαλάμε. Κι ἀντί γιά καλό γίνεται μᾶλλον μεγαλύτερο κακό. Ἡ τελοσπάντων ὄχι τό ἀναμενόμενο. Ποιοί εἶναι τό μυστικό; «Χωρίς νά τόν προσβάλεις»... Αὐτό εἶναι τό μυστικό. Γιατί κάπου στήν πορεία οἱ καλές προθέσεις δέν ἀρκοῦν καί βγαίνει στήν επιφάνεια καί κάτι ἄλλο. Κρυμμένη ζήλεια; Κακία; Ἐμπάθεια; Κόμπλεξ; Κάτι ἄλλο; Καθένας μας ἄς διαλέξει ὅ,τι τοῦ ταιριάζει.

Κι ἀφοῦ μπαίνομε στό τρυπάκι νά διορθώσουμε κάποιον, μήπως εἶναι προτιμότερο νά διορθώσουμε ἐμᾶς;

Ἀπό τήν ἄλλη, βέβαια, δέ χρειάζεται νά φτάσουμε καί στό ἄλλο ἄκρο καί νά μὴ λέμε τίποτα. Ἀπλά «νά μὴν παραμένει στήν καρδιά μας λόγος κακίας ἢ πονηρίας ἐναντίον τοῦ ἀδελφοῦ...». Νά ἀπομονώσουμε τό περιστατικό καί νά μὴν μένει ἡ πίκρα γιά τόν ἄνθρωπο ἀλλά, ὅσο γίνεται μόνο γιά τήν πράξη. Ὅταν ξεκαθαρίζεται καί στὸν ἄλλο ὅτι ἡ ἀγάπη εἶναι τό κριτήριο καί τό κίνητρο, τότε κι ἐκεῖνος καταλαβαίνει τήν εἰλικρίνεια καί τήν καλή διάθεση καί οἱ σχέσεις παίρνουν ἕναν πιό οὐσιαστικό δρόμο.

(Ἀπό τά *Βήματα* τῆς Ἰ.Μ. Κερκύρας)

Ἡ ἅγια Θεοδότη

Στίς 17 Σεπτεμβρίου ἡ Ἐκκλησία μεταξύ ἄλλων ἁγίων γυναικῶν καί ἀνδρῶν ἐορτάζει καί τήν μνήμη τῆς ἁγίας Μάρτυρος Θεοδότης. Ἐπειδή μάλλον σπάνια συναντᾶ κάποιος ἱερό ναό στή χάρη Της καί ἐπειδή ὡστόσο κάποιες κυρίες φέρουν τό ἅγιο ὄνομά Της, θεωρήσαμε καλό καί χρήσιμο νά παρουσιάσουμε τά τοῦ βίου Της μέ σκοπό νά γίνουν γνωστά στό πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας καί νά τιμοῦμε ὡς ἐμπρέπει τή μνήμη Της, μετά λόγου πίστεως καί γνώσεως.

Σύμφωνα μέ τό *Νέο Συναξαριστή* τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ὑπό Ἱερομονάχου Μακαρίου Σιμωνοπετρίτου, διασκευή ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ, τόμος Πρῶτος, Σεπτέμβριος, Ἐκδόσεις Ὁρμύλια 2001, σελ. 189-190, τά σχετικά μέ τήν μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος Θεοδότης, τῆς ἐν Νικαία ξίφει τελειωθείσης, ἔχουν ὡς ἑξῆς:

Ὅταν ὁ Ἀλέξανδρος Σεβήρος βασιλευε στήν Ρώμη (222-235), ἔστειλε στήν Καπαδοκία ὡς ἡγεμόνα τόν Σιμπλίκιο. Φθάνοντας αὐτός στήν περιφέρειά του, οἱ εἰδωλόλατρες μεταξύ τῶν ἄλλων τοῦ κατήγγειλαν ὡς χριστιανή καί τήν ὑπέρπλουτη ἀρχόντισσα Θεοδότη, ἡ ὁποία κατήγετο ἀπό τά μέρη τοῦ Εὐξείνου Πόντου. Ἐπειδή ἡ ἅγια δέν δέχθηκε νά ἀποταχθῆ τόν Χριστό, μέ διαταγή του τήν κρέμασαν καί τῆς ξέσχιζαν πολλή ὥρα τά πλευρά. Σάν νά ἔπασχε ἄλλος, ἡ Θεοδότη ἐδόξαζε συνεχῶς τόν Θεό, χωρίς νά δείξῃ οὔτε τό ἐλάχιστο σημεῖο πόνου. Ἐπειτα τήν ἔρριξαν στήν φυλακή. Μετά ἀπό ὀκτώ ἡμέρες οἱ δεσμοφύ-

λακες βρῆκαν τίς θύρες ἀνοικτές καί τό ἀνέφεραν στόν Σιμπλίκιο. Αὐτός δέν τό πίστευσε, ἕως ὅτου εἶδε καί τήν ἅγια μπροστά του τελείως ὑγιή. Ὅταν συνήλθε ἀπό τήν ἔκπληξη, πρόσταξε νά τήν ρίξουν σέ καιόμενο κλίβανο, ἀλλά ἡ θεία χάρις πού ἐσκέπαζε τήν Θεοδότη κατηύθυνε τίς φλόγες πρὸς τά ἔξω καί κήηκαν περισσότεροι ἀπό ἑβδομήντα εἰδωλόλατρες. Τήν ἄλλη ἡμέρα ὁ ἡγεμών ἔστειλε δύο ἱερεῖς τῶν εἰδώλων, γιά νά διασκορπίσουν στόν ἀέρα τήν τέφρα Της. Μόλις αὐτοί ἀνοῖξαν τόν κλίβανο, οἱ φλόγες ὄρμησαν κατεπάνω τους καί τούς ἔκαψαν, ἐνῶ οἱ παρευρισκόμενοι ἔβλεπαν τήν μάρτυρα νά κάθεται ἀνάμεσα σέ λευκοφόρους νέους καί νά ψάλλῃ.

Ἀπερχόμενος στό Βυζάντιο ὁ Σιμπλίκιος, παρέλαβε μαζί του καί τήν Θεοδότη δεμένη. Στήν Ἄγκυρα ἡ ἅγια τοῦ ζήτησε στήν πυρακτωμένη ἐσχάρα πού τῆς εἶχε ἐτοιμασθῆ ὡς τιμωρία νά ἀνεβῆ καί ὁ λιβελήσιος Δωρόθεος, γιά νά δοῦν τίνος ὁ Θεός εἶναι Σωτήρ. Μπροστά στά μάτια τοῦ ἡγεμόνος ὁ Δωρόθεος εὐθύς ἔγινε παρανάλωμα τοῦ πυρός, ἐνῶ ἡ Θεοδότη ἔμεινε τελείως ἀβλαβής. Δεμένη πάλι πίσω ἀπό τά ἄλογα του τήν ἔσυρε ὁ Σιμπλίκιος ὡς τήν Νίκαια, ὅπου τήν πρόσταξε νά εἰσέλθῃ στό εἰδωλεῖο καί νά θυσιάσῃ. Μέ τήν προσευχή Της ἡ ἅγια κατεκρήμνισε ὅλα τά εἶδωλα καί ὀργισμένος ὁ Σιμπλίκιος διέταξε νά ἀποκεφαλισθῇ!

Στούς στίχους δέ τοῦ Μηναιίου τοῦ Σεπτεμβρίου διαβάζουμε:

Τὴν Θεοδότιν πρὸς Ξίφος τεθηγμένον ποιεῖ πρόθυμον ἢ θεόσδοτος χάρις.

Ἄς ἐπιτραπεῖ νά ἐπαναλάβουμε ὅτι ἡ ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ εἶναι οἰκοδομημένη μέ τό αἷμα τῶν Μαρτύρων καί τό αἷμα καί τούς ἰδρωῖτες τῶν ἁγίων, ὅταν κόπασαν οἱ διωγμοί μετά τό 313 μ.Χ. μέ τό διάταγμα τῶν Μεδιολάνων (σημερινό Μιλάνο τῆς Ἰταλίας). Αὐτός εἶναι ὁ λόγος γιά τόν ὁποῖο ὑφίσταται ἡ ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ παρὰ τούς διωγμούς καί τά προβλήματα, ἐπειδή ὁ Κύριος εἶναι παρατεινόμενος εἰς τούς

αἰῶνες: «*χθές καί σήμερον ὁ αὐτός καί εἰς τοῦς αἰῶνας*» (Ἐβρ. 13, 8). Οἱ μάρτυρες ἀρνήθηκαν νά Τον ἀρνηθοῦν ὅπως καί οἱ ἅγιοι διά τῶν αἰῶνων μέχρι τίς ἡμέρες μας, καί μέχρι τή συντέλεια τῶν αἰῶνων. Ἡ τιμώμενη σήμερα ἁγία Θεοδότη ἄς ἐπιδαφιλεύει τή χάρις της, γιά κάθε πνευματική πρόοδο, πρεσβεύοντας στόν Κύριο τῆς Δόξης Ἰησοῦ Χριστό. Χρόνια Πολλά στίς φέρουσες τό ἅγιο ὄνομά της.

Δημοσθένης Ἀ. ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ
θεολόγος καθηγητής

Τῆς Ἁγίας Σκέπης

«Τίς αὕτη ἡ ἐκκύπτουσα ὡσεῖ ὄρθρος, καλή ὡς σελήνη, ἐκλεκτή ὡς ὁ ἥλιος;» Ἡ Σκέπη τοῦ κόσμου ἡ Ἁγία. Ἡ Σκέπη τοῦ Νόστου καί τῆς ἱερῆς ἐλευθερίας· τῆς πληρωμένης ἐνδοχώρας καί τῶν καθαρῶν λογισμῶν· τῶν πεφορτισμένων πενήτων καί τῶν μυστικῶν ἀναβάσεων. Ἡ Μήτηρ τοῦ Δυναμένου, διό καί Κατοικητήριον τῶν Αἰῶν. Καί ἀπλώνει ὡς Ὀμίχλη αἰθερία τό σεπτό Της Μαφόριο νά καλύψει τούς τοξευομένους· καί τότε καί τώρα, τούς ἐσχάτους χρόνους. Ἡ παρουσία της, ἀδῆλος καί δῆλος, ἐγγυᾶται τή λύση, ὡς ἔχουσα τῆς μεσιτείας τήν κλειδα.

Ἡ Σκέπη ἡ Ἁγία, ἡ Μήτηρ τοῦ Ἠγαπημένου. Ἡ Μεγάλη Πόλη, ὅπου γῆς· ὅπου στεναγμός ὀδύνης· ὅπου ὄργη πολέμου. Ἡ ἀποτρέπουσα τήν ἀκατάσχετη τοῦ κακοῦ ὀρμή. Ἡ Σκέπη ἡ Ἁγία, ἡ φέρουσα τίς ἀναριθμητες φωτεινές ἐπινομίες. Ἡ Ὁρθρινή Ἀντιφώνηση καί ἡ Ἐπίκληση τῆς Νύχτας· ἡ Εὐμένεια τοῦ Ἀχωρήτου.

Καί ἐμεῖς, ἀδιαλείπτως, νά ψελλίζουμε μέ τά πῆλινα χεῖλη μας τό Ὑσπίλον Ὄνομά Της, τό κεκρυμμένον στό βάθος τῆς ὕψιστης προφητείας. Καί νά βιώνουμε τήν ἄχραντη ἀγρυπνία Της στήν ἀπόκριση καί ἀνταπόκριση τῶν λυγμικῶν μας αἰτημάτων. Οἱ φλόγγοι τῆς ἁγίας Σιωπῆς Της καθηλώνουν τόν λόγο μας. Καί τίς κορυφές.

*«Πορφύρο χροσσωτό μαφόρι
τόν χρόνο τῆς Γῆς ξαφνιάζει
στούς ἀσίγαστους κυματισμούς
τῆς ἀφθαρσίας».*

Μακάρια ἡ συναίνεση τῶν ταπεινῶν...

Αἰκατερίνα Μοναχή
(Ἀπό τή συλλογή *Μέ τόν λόγο τῆς καρδιάς*)

ΕΠΙΚΑΙΡΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

‘Ο Οικουμενικός Πατριάρχης στην Ουκρανία

Μετά από προσκλήσεις του Μακαριωτ. Πατριάρχη Μόσχας Κ.Κ. ΑΛΕΞΙΟΥ και του Προέδρου της Ουκρανίας κ. Victor Yushchenko πολυμελής αντιπροσωπεία του Οικουμενικού Πατριαρχείου με επικεφαλής τόν Παναγιώτ. Κ.Κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΝ έπισκέφθηκε από 25ης έως 27ης Ίουλίου 2008 τό Κίεβο, προκειμένου ό Πατριάρχης νά προστεί τών έκδηλώσεων έορτασμού της 1020ης έπετείου του Βαπτίσματος τών Ρως της Ουκρανικής πρωτεύουσας. Τήν 25η τ.μ. ό Παναγιώτατος, συνοδευθείς από τόν Ουκρανό Πρόεδρο, έφθασε στόν ί. Καθεδρικό ναό της Άγίας Σοφίας, στόν αύλειο χώρο του όποιου άγίασε μέ ειδικές ευχές τούς νέους κώδωνες του κωδωνοστασίου (οί παλαιοί είχαν άφαιρεθεί μετά τό 1917) και στή συνέχεια τά άποκατασταθέντα ιστορικά άργυρά Βημόθυρα του ί. τέμπλου και έχοροστάτησε κατά τόν Έσπερινό, παρουσία και του Σεβ. Μητροπολίτη Κιέβου κ.κ. ΒΛΑΔΙΜΗΡΟΥ, Προκαθημένων άλλων Όρθοδόξων Έκκλησιών και πνικνού έκκλησιάσματος. Τήν 26η τ.μ. ό Οικουμενικός Πατριάρχης και ό Πρόεδρος της Ουκρανίας άπηύθυναν βαρυσημάντους λόγους πρός τό Ουκρανικό Έθνος στην πλατεία της Άγίας Σοφίας και παρακολούθησαν συναυλία χορωδίας έκκλησιαστικής μουσικής. Τήν ίδια μέρα έγιναν στό Προεδρικό Μέγαρο οί τελετές άπονομής στόν Πατριάρχη του άνωτάτου παρασήμου του Πρίγκηπος Παροσλάβου του Σοφοϋ και του τίτλου του έπιτ. Διδάκτορος του Έθνικού Παν/μίου Κιέβου. Τήν 27η

τ.μ. στόν λόφο του Άγίου Βλαδιμήρου, προεξάρχοντας του Παναγιωτάτου, τελέσθηκε τό Συλλείτουργο τών Προκαθημένων και τών έκπροσώπων τών Όρθοδόξων Αυτόκεφάλων Έκκλησιών, παρουσία μεγάλου πλήθους Άρχιερέων κ.ά. Κληρικών, τών Άρχών και χιλιάδων λαοϋ. Μεταξύ άλλων συλλειτούργησαν οί Μακαριώτ. Πατριάρχης Μόσχας Κ.Κ. ΑΛΕΞΙΟΣ, Άρχιεπίσκοπος Άθηνών κ.κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ και Τιράνων κ.κ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ και ό Σεβ. Μητροπολίτης Κιέβου κ.κ. ΒΛΑΔΙΜΗΡΟΣ. Πρίν από την άναχώρησή του για την Πόλη ό Παναγιώτατος είχε κατ' ίδιαν συναντήσεις μέ τόν Πατριάρχη Μόσχας και μέ τόν Ουκρανό Πρόεδρο, μέ τούς όποιους συζήτησε θέματα άμοιβαίου ένδιαφέροντος.

Συνεδρία της ‘Ι. Έπαρχιακής Σύνοδου

Τήν 4ην Αύγούστου 2008 συνεδρίασεν ύπό την προεδρία του Σεβ. Άρχιεπισκόπου Κρήτης κ.κ. ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ στό ‘Ηράκλειον ή ‘Ι. Έπαρχιακή Σύνοδος της Μεγαλονήσου και άσχολήθηκε μέ θέματα της άρμοδιότητάς της. Στό Άνακοινωθέν, πού άκολούθησε, μεταξύ άλλων άναφέρονται τά έξής:

«Η Έερά Σύνοδος μέ πολλή χαρά άνακοινώνει την έπίσκεψη του Οικουμενικού μας Πατριάρχου Κ.Κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ και τών Προκαθημένων τών Όρθοδόξων Έκκλησιών την 16ην Όκτωβρίου 2008 στην πόλη του ‘Ηρακλείου, την άρχαία Γόρτυνα και τούς Καλούς Λιμένες, στα πλαίσια του έορτασμού του 2008 ως έτους του Άποστόλου Παύλου, χαρακτηρίζει δέ την έπίσκεψη αυτή ως μέγα και μοναδικό έκκλησιαστικό

γεγονός για την Κρήτη. Γιά την οργάνωση τῶν σχετικῶν ἐκδηλώσεων ἀποφασίστηκε ἡ σύσταση εἰδικῆς Ὁργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς, στήν ὁποία θά μετέχουν ἐκπρόσωποι ἐκκλησιαστικῶν καί τοπικῶν Φορέων.

Ἡ Ἱερά Σύνοδος, μέ ἀφορμή τήν ἰσχύ σχετικοῦ νομοῦ καί στήν Πατρίδα μας, ὁ ὁποῖος ἐπιτρέπει τήν καύση τῶν νεκρῶν, ὅπως ἔχει ἐκφρασθεῖ καί σέ προηγούμενη Ἀνακοίνωσή της, ἐνημερώνει τούς ἀνθρώπους τῆς Ἐκκλησίας ὅτι, ὄχι ἡ καύση, ἀλλά ἡ ταφή τῶν νεκρῶν ἀπορρέει ἀπό τή Θεολογία καί τήν Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας, φανερώνει δέ τόν σεβασμό μας πρός τή μοναδική ἀξία τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου καί τήν ἱερότητα τοῦ σώματός του.

Σέ σχέση μέ τίς συζητήσεις πού γίνονται γιά τήν προαιρετική παρακολούθηση τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν στά Σχολεῖα τῆς Δευτεροβάθμιας Ἐκπαίδευσης, ἡ Ἱερά Σύνοδος δηλώνει ἀπερίφραστα, ὅτι τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν πρέπει νά παραμείνει στή δημόσια ἐκπαίδευση ὡς ἔχει, διότι εἶναι ἀπαραίτητο στοιχεῖο γιά τήν προαγωγή τοῦ Πολιτισμοῦ καί τῆς Παραδόσεως τοῦ τόπου μας».

Ποιμαντικές επισκέψεις Δεκαπενταυγούστου

Κατά τή διάρκεια τοῦ Δεκαπενταυγούστου 2008 ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας κ.κ. ΑΝΘΙΜΟΣ:

α) Ἐχοροστάτησε κατά τόν Ὅρθρο, προέστη τῆς θ. Λειτουργίας καί ἐκήρυξε τόν θ. λόγο στούς ἱ. ναούς Παναγίας Χαρακιανῆς τῆς Ἱ. Μονῆς Ἀτάλης-Μπαλιῆ (1/8), Ἁγ. Στεφάνου Καρέ (2/8), Κοιμήσεως Θεοτόκου Μαργαριτῶν (3/8), Καθολικό Ἱ. Μονῆς Σωτήρος Χριστοῦ Χαλέπας (6/8), Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἀνωγείων (10/8) καί Κοιμήσεως Θεοτόκου Μασταμπᾶ Ρεθύμνου (15/8).

β) Ἐχοροστάτησε κατά τόν Ἐσπερινό καί ἐκήρυξε τόν θ. λόγο στό Καθολικό τῆς πα-

νηγυρισάσης Ἱ. Μονῆς Σωτήρος Χριστοῦ Κουμπέ Ρεθύμνου (5/8) καί στόν πανηγυρισαντα ἱ. ναό Παναγίας Χαρακιανῆς (14/8).

γ) Ἐχοροστάτησε κατά τόν Ἐσπερινό καί τήν Ἱ. Παράκληση καί ἐκήρυξε τόν θ. λόγο στούς ἱ. ναούς Μητροπολιτικό τῶν Εἰσοδιῶν τῆς Θεοτόκου Ρεθύμνου (1/8), Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἄνω Βαλσαμονέρου (3/8), Κοιμήσεως Θεοτόκου Κυριάννας (4/8), Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἀλφᾶς (6/8), Ἁγ. Νεκταρίου Ρεθύμνου (7/8), Καθολικόν Ἱ. Μονῆς Χαλεβῆ (8/8), Κοιμήσεως Θεοτόκου Χαμαλευρίου (10/8), Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἄνω Τριπόδου (11/8), Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἀτσιποπούλου (12/8) καί Κοιμήσεως Θεοτόκου Δοξαροῦ (13/8).

δ) Ἐτέλεσε τόν Ἁγιασμό στόν ἱ. ναό Παναγίας Χαρακιανῆς (1/8), εὐλόγησε τά προσφερθέντα Σταφύλια στό Καθολικό τῆς Ἱ. Μονῆς Σωτήρος Χριστοῦ Χαλέπας (6/8) καί προέστη μέρους τῆς λιτανεύσεως τῆς θαυματουργοῦ Εἰκόνας τῆς Παναγίας Χαρακιανῆς ἀπό τήν Ἱ. Μονήν Ἀτάλης-Μπαλιῆ πρός τό ὁμώνυμον ἱ. προσκύνημα (13/8).

Ἡ ἑορτή τῆς θείας Μεταμορφώσεως

Τήν 6ην Αὐγούστου 2008, ἡμέραν ἀναμνήσεως τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτήρος Χριστοῦ, πανηγύρισαν πολλοί φερώνυμοι ἱ. ναοί τῆς Ἱ. Μητροπόλεώς μας, καθῶς καί τά Καθολικά τῶν Ἱ. Μονῶν Ἀρχαδίου, Χαλέπας καί Κουμπέ Ρεθύμνου καί τό ἱ. Προσκύνημα τῆς θείας Μεταμορφώσεως Ρουστίκων. Ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας κ.κ. ΑΝΘΙΜΟΣ κατά τόν Ἐσπερινό τῆς ἑορτῆς, πλαισιωθεῖς ἀπό πολλούς Ἐφημερίους τῆς πόλεως κ.ἄ. Κληρικούς, ἐχοροστάτησε στό Καθολικό τῆς γυναικείας Ἱ. Μονῆς Σωτήρος Χριστοῦ Κουμπέ, εὐλόγησε τούς προσφερθέντες Ἄρτους καί ἐκήρυξε τόν θ. λόγο καί τήν ἐπομένην ἐχοροστάτησε κατά

τόν Ὁρθρο, προέστη τῆς θ. Λειτουργίας, εὐλόγησε τοὺς Ἄρτους καὶ τὰ Σταφύλια καὶ ἐκήρυξε τόν θ. λόγο στό Καθολικό τῆς ὑπό ἀναστήλωση Ἱ. Μονῆς Σωτῆρος Χριστοῦ Χαλέπας Μυλοποτάμου.

Τό Παγκόσμιο Συμβούλιο Κρητῶν

Τήν 9ην Αὐγούστου 2008 συνήλθε στό Ρέθυμνον ἡ ἐτήσια Γενική Συνέλευση τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Κρητῶν, τίς ἐργασίες τῆς ὁποίας παρακολούθησαν οἱ τοπικές Ἀρχές, ἐκπρόσωποι Ὀμοσπονδιῶν Κρητικῶν Σωματείων ἀπ' ὄλο τόν κόσμο κ.ἄ. Μεταξύ ἄλλων ὁ Γεν. Γραμματέας τῆς Περιφέρειας Κρήτης κ. Σερ. Τσόκας ἐνημέρωσε γιά τήν πρόοδο τῆς μελέτης σκοπιμότητας γιά τήν κατασκευή τοῦ Κεντρικοῦ Ὀδικοῦ Ἀξονα τῆς Κρήτης, ὁ κ. Μιχ. Δαμανάκης, Καθηγητής Παν/μίου, παρουσίασε τό ὀργανωτικό πλαίσιο γιά τή λειτουργία Κέντρου Κρητικῶν Μελετῶν καί Ἐρευνῶν στό Πανεπιστήμιο Κρήτης καί διεξήχθησαν ἀρχαιρεσίες γιά τήν ἀνάδειξη νέου Διοικητικοῦ Συμβουλίου, κατά τή συγκρότηση τοῦ ὁποίου σέ σῶμα τόν ἀπελθόντα Πρόεδρο κ. Σταῦρ. Σημαντήρη διαδέχτηκεν ὁ κ. Γεώργ. Ἀεράκης, Ἀνωγειανός, ὑπάλληλος τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου, Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου Κρητῶν Λουξεμβούργου καί μέλος τῆς Παγκρητικῆς Ὀμοσπονδίας Εὐρώπης. Ἀπό μέρους τῆς Ἱ. Μητροπόλεως μας παρέστη καί ἀπηύθυνε Χαιρετισμόν ὁ Πρωτοσύγκελλος Ἄρχιμ. Ἄνθ. Μαντζουράνης.

Τό Ὀλοκαύτωμα τῶν Ἀνωγείων

Ἐκδηλώσεις μνήμης γιά νά τιμηθεῖ ἡ ἐπέτειος τοῦ Ὀλοκαυτώματος τῆς κωμοπόλεως τῶν Ἀνωγείων ἀπό τὰ Γερμανικά στρατεύματα κατοχῆς (1944) ὀργάνωσε τή 13ην Αὐγούστου ὁ ὁμώνυμος Δῆμος. Τό πρωί

ἐψάλη στόν ἰ. ἐνορ. ναό τοῦ Τιμ. Προδρόμου Ἐπιμνημόσυνη Δέηση γιά τὰ θύματα τοῦ Ὀλοκαυτώματος, τῆς ὁποίας προέστη ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Σεβ. Ποιμενάρχη μας Ἄρχιμ. Τιμόθ. Παναγιωτάκης, Ἡγούμενος τῆς Ἱ. Μονῆς Βωσσάκου. Στή διάρκειά της ὁ κ. Ἐλευθ. Χαρωνίτης μίλησε μέ θέμα: «Ἡ Ἀνωγειανή μοῖρα». Ἀκολούθησε κατάθεση στεφάνων στό Ἡρῶο τοῦ Δημοτικοῦ Μεγάρου καί παράλληλα λειτούργησεν Ἐκθεση φωτογραφίας καί καλλιτεχνικῶν ἔργων ἐμπνευσμένων ἀπό τό Ὀλοκαύτωμα στούς χώρους τῆς Ἀγροτικῆς Τράπεζας. Τό ἀπόγευμα διεξήχθησαν ποδοσφαιρικοί ἀγῶνες μεταξύ ὁμάδων μαρτυρικῶν Δήμων καί τό βράδυ πραγματοποιήθηκε συναυλία τοῦ Ψαραντώνη στό θέατρο «Νίκος Ξυλούρης». Χορούς παρουσίασαν τό Λύκειον Ἑλληνίδων Ἡρακλείου καί ἡ ὁμάδα τοῦ Γυμνασίου Ἀνωγείων.

Ἡ ἑορτή τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου

Μεγάλο πλῆθος πιστῶν ἐκκλησιάστηκε καί προσήλθε στή θεία Κοινωνία κατά τήν ἑορτή τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου τῆς 15ης Αὐγούστου 2008 στούς ἰ. ναοὺς, καί ιδιαίτερα στούς ἀφιερωμένους στήν Παναγία, τῆς Ἱ. Μητροπόλεως μας. Ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας κ.κ. ΑΝΘΙΜΟΣ, συμπαρασταθεῖς ἀπό τόν Ἡγούμενο τῆς Ἱ. Μονῆς Ἀτάλης-Μπαλῆ Ἄρχιμ. Παρθ. Καλυβιανάκη, τόν Πρωτοπρ. Ἰωάνν. Ἀλεξανδράκη, Ἀρχιερατ. Ἐπίτροπο, κ.ἄ. Κληρικούς ἐχοροστάτησε κατά τόν πανηγυρικόν Ἐσπερινόν, εὐλόγησε τοὺς προσφερόμενους Ἄρτους καί ἐκήρυξε τόν θ. λόγο, παρουσία τοῦ Δημάρχου Γεροποτάμου κ. Εὐάγγ. Μαυρομάτη καί δυσεξαριθμητοῦ ἐκκλησιάσματος στόν ἰ. ναό τῆς Παναγίας Χαρακιανῆς τῆς Ἱ. Μονῆς Ἀτάλης-Μπαλῆ. Στό τέλος, ἀπό τήν Χορωδία τοῦ ἰ. Μητροπολ. ναοῦ Ρεθύμνου,

υπό τή διεύθυνση τοῦ κ. Εὐαγγ. Καπαϊδο-
νάκη, ἡ ὁποία ἔψαλε καθόλη τήν ἰ. Ἀκο-
λουθία, ἐψάλησαν τά Ἐγκώμια πρό τοῦ
προευντρεπισμένου κουβουκλίου τοῦ Ἐπι-
ταφίου τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου. Τήν ἐπο-
μένη, κυριώνυμη ἡμέρα τῆς μεγάλης θεομη-
τορικῆς ἑορτῆς, ὁ Σεβασμιώτατος, πλαισιω-
θεῖς ἀπό τόν Προϊστάμενο Πρωτοπρ. Νικ.
Πολάκη, Γεν. Ἀρχιερατ. Ἐπίτροπο, καί
τούς Ἐφημερίους τοῦ ναοῦ κ.ἄ. Κληρι-
κούς, παρουσία τῆς Βουλευτοῦ Ρεθύμνης
κ. Ὀλγας Κεφαλογιάννη, τοῦ πατρός της κ.
Ἰωάννη, πρ. Ὑπουργοῦ, καί πολλῶν πι-
στῶν, ἔχοροστάτησε κατά τόν Ὅρθρο,
προέστη τῆς θ. Λειτουργίας καί ἐκήρυξε
τόν θ. λόγο στόν ἰ. ἔνορ. ναό Κοιμήσεως Θε-
οτόκου Μασταμπᾶ Ρεθύμνου.

Τό 23ον Ἀναπτυξιακό Συνέδριο Μυλοποταμιτῶν

Μέ ἐπιτυχία πραγματοποιήθηκε τή 16ην
Αὐγούστου 2008 στή θέση «Δάμακας» τῆς
Ἀρχαίας Ἐλεύθερας τό 23ον Ἀναπτυξια-
κό Συνέδριο, πού ὀργάνωσαν ἡ Πολιτιστική
Κίνηση Μυλοποταμιτῶν σέ συνεργασία μέ
τή Νομαρχιακή Αὐτοδιοίκηση Ρεθύμνου,
τόν Δῆμο Ἀρκαδίου καί πολιτιστικούς Συλ-
λόγους τῆς περιοχῆς. Παρουσία τοῦ Βου-
λευτῆ κ. Ἡλ. Λαμπίρη, τοῦ Εὐρωβουλευτῆ
κ. Σταύρ. Ἀρναουτάκη, τοῦ Νομάρχου κ. Γε-
ωργ. Παπαδάκη, τῶν Δημάρχων Ἀρκαδίου
κ. Ἐμμ. Μανωλακάκη, Ἀνωγείων κ. Σωκρ.
Κεφαλογιάννη, Γεροποτάμου κ. Εὐαγγ.
Μαυρομάτη καί Κουλούκωνα κ. Δημ. Κοκ-
κίνου καί μεγάλου πλήθους συνέδρων ὁ
ἐκπρόσωπος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη μας κ.κ.
ΑΝΘΙΜΟΥ Πρωτοπρ. Ἰωάνν. Ἀλεξανδρά-
κης, Ἀρχιερατ. Ἐπίτροπος, ἐτέλεσε τόν
Ἁγιασμό καί μετέφερε τίς πατρικές εὐχές
τοῦ Ρεθυμνίου Ποιμενάρχη στούς παρευρε-
θέντες. Ἀκολούθησαν οἱ Χαιρετισμοί τῶν

ἐπισήμων καί οἱ ὁμιλίες τῶν εἰσηγητῶν κ.
Νικ. Ἀποστολάκη, φιλολόγου καθηγητῆ
(«Σύντομο ἱστορικό τοῦ χωριοῦ τῆς Ἀρχαίας
Ἐλεύθερας»), κ. Σερ. Τσόκα, Γεν. Γραμ-
ματέα τῆς Περιφέρειας Κρήτης («Οἱ ἐπι-
πτώσεις τῆς παραβατικότητας καί τά μέτρα
γιά τήν ἀποκατάστασή της» καί «Οἱ ἐπικεί-
μενες ἀλλαγές σέ 1ο καί 2ο βαθμό τῆς Το-
πικῆς Αὐτοδιοίκησης»), κ. Νικ. Σταμπολίδη,
Καθηγητῆ Παν/μίου Κρήτης («Οἱ ἀρχαιότη-
τες τῆς Ἐλεύθερας καί ἡ συμβολή τους
στήν ἀνάπτυξη τῆς περιοχῆς»), καί κ. Ἀλεξ.
Στεφανάκη, κτηνιάτρου («Ὁ πρωτογενῆς
τομέας τοῦ Μυλοποτάμου καί οἱ σύγχρονες
κοινωνικές, οικονομικές καί περιβαλλοντι-
κές ἀπαιτήσεις»). Κατά τή διάρκεια τοῦ Συ-
νεδρίου βραβεύτηκαν τό Πάνορμον, ἡ
Ἀρχαία Ἐλεύθερα καί ἡ Ἁγία ὡς τά καθα-
ρότερα χωριά τοῦ Μυλοποτάμου.

Ἐκδήλωση τιμῆς γιά τήν Πινακοθήκη Ρεθύμνου καί τή Διευθύντριά της

Παρουσία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη μας κ.κ.
ΑΝΘΙΜΟΥ, τῆς Βουλευτοῦ Ρεθύμνης κ.
Ὀλγας Κεφαλογιάννη, τοῦ Νομάρχου κ. Γε-
ωργ. Παπαδάκη, τοῦ Δημάρχου κ. Γεωργ.
Μαρινάκη, τοῦ Ἡγουμένου τῆς Ἱ. Μονῆς
Ἀρκαδίου Ἀρχιμ. Μύρ. Καλαϊτζῆ, τῶν
Προέδρων τῆς Παγκρητίου Ἐνώσεως κ.
Γεωργ. Μαριδάκη, τῆς Πολιτιστικῆς Κινή-
σεως Μυλοποταμιτῶν κ. Σπυρ. Τρούλη, τῆς
Ἱστορικῆς καί Λαογραφικῆς Ἐταιρείας Ρε-
θύμνου κ. Μιχ. Τρούλη καί πολλῶν ἄλλων,
πραγματοποιήθηκε τή 18ην Αὐγούστου
2008 στήν πρόσφατα ἀνακαινισθεῖσα
αἴθουσα τῆς Πινακοθήκης «Λευτ. Κανακά-
κης» Ρεθύμνου ἐκδήλωση ἀπό τόν Σύλλογο
Ρεθυμνίων Ἀττικῆς «Τό Ἀρκαδί» ὑπό τήν
αἰγίδα τοῦ Δήμου Ρεθύμνης. Τούς παρευ-
ρεθέντες στόν πολιτιστικόν αὐτό πνεῦμονα

τῆς πόλεώς μας, πού φιλοξενεῖ περίπου 300 ἔργα συγχρόνων Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν, καλωσόρισεν ὁ Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου κ. Γεώργ. Βλατάκης, δικηγόρος, καί ὁ κ. Δήμαρχος. Στή συνέχειαν ἡ Ἀντιπρόεδρος τοῦ Συλλόγου κ. Ἐλ. Τζιφάκη ἀναφέρθηκε στή σπουδαία προσφορά τῆς Διευθύντριας τῆς Πινακοθήκης κ. Μαρ. Μαραγκοῦ-Κιμιωνῆ, κριτικοῦ τέχνης καί δημοσιογράφου, καί ἔγινεν ἡ τιμητική βράβευσις τῆς. Ἀκολούθησαν τά ἐγκαίνια τῆς Ἐκθέσεως ἔργων 28 ἀποφοίτων τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Καλῶν Τεχνῶν Ἀθηνῶν καί μουσικό πρόγραμμα μέ μελοποιημένα ἀπό τόν κ. Χαρ. Πραματευτάκη ποιήματα Ρεθυμνίων ποιητῶν, τά ὁποῖα τραγοῦδησεν ἡ κ. Ἐλευθ. Νικάκη μέ τή συνοδεία τῆς κιθάρας τοῦ κ. Γρηγ. Καπανταϊδάκη.

Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης στό Ἅγιον Ὄρος

Ἀπό 21ης ἕως 26ης Αὐγούστου 2008 ὁ Παναγιώτ. Οἰκουμενικός Πατριάρχης Κ.Κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ ἐπισκέφθηκε τό Ἅγιον Ὄρος καί προέστη τῶν ἑορταστικῶν ἐκδηλώσεων γιά τή συμπλήρωση 500 χρόνων ἀπό τήν κοίμησιν τοῦ Ἁγίου προκατόχου του Νήφωνος, δευτέρου κτήτορος τῆς Ἱ. Μονῆς Διονυσίου. Στή διάρκεια τῆς παραμονῆς του στό Ἅγιον Ὄρος ὁ Παναγιώτατος ἔγινεν ἐπίσημα δεκτός στίς Καρνές ἀπό τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν εἴκοσι Ἱερῶν Μονῶν καί ἐπισκέφθηκε τίς Ἱ. Μονές Ξηροποτάμου, Ἁγ. Παύλου, Ὁσ. Γρηγορίου καί Σίμωνος Πέτρας, ὅπου τοῦ ἐπιφυλάχθηκε θερμή ὑπόδοχή. Τήν 23η τ.μ. ὁ Πατριάρχης ἐχοροστάτησε κατά τόν Ἑσπερινό στό Καθολικό τῆς Ἱ. Μονῆς Διονυσίου καί τήν ἐπομένην, 24η τ.μ., προέστη τῆς πανηγυρικῆς θ. Λειτουργίας. Μέ τήν εὐκαιρίαν αὐτήν ἐπέδωσε στόν Καθηγούμενο τῆς Μονῆς Ἀρχιμ.

Πέτρον ἀναμνηστικό τῆς ἐπετείου Πατριαρχικό Σιγγίλιο καί ἐπισκέφθηκε καί τό σπήλαιον ἀσκήσεως τοῦ Ἁγίου.

Τά Ἐγκαίνια τοῦ ἱ. ναοῦ Ἁγ. Ἀθανασίου Ἀξοῦ

Ὅπως ἀναφέρεται καί σέ προηγούμενες σελίδες τοῦ παρόντος τεύχους, τήν 21ην Αὐγούστου 2008, ἡμέρα μνήμης τοῦ Ἁγ. Ἀθανασίου Πατελάρου, Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ θαυματουργοῦ, ἔγιναν μέ λαμπρότητα τά ἱ. Ἐγκαίνια τοῦ ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου νεοδημητρίου ναοῦ στή γενέτειρά του Ἀξό Μυλοποτάμου. Μέ τήν ἄδεια τοῦ Παναγιώτ. Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κ.Κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ τῆς τελετῆς τῶν Ἐγκαίνιων καί τῆς ἐν συνεχείᾳ Πατριαρχικῆς καί πολυαρχιερατικῆς θ. Λειτουργίας προέστη ὁ Μακαριώτ. Πάπας καί Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καί πάσης Ἀφρικῆς Κ.Κ. ΘΕΟΔΩΡΟΣ, μετέιχαν δέ ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης κ.κ. ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ, οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Ρεθύμνης κ.κ. ΑΝΘΙΜΟΣ, Γορτύνης κ.κ. ΜΑΚΑΡΙΟΣ, Ἀρκαλοχωρίου κ.κ. ΑΝΔΡΕΑΣ καί Κυδωνίας κ.κ. ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ καί οἱ Θεοφιλ. Ἐπίσκοποι Μοζαμβίκης κ. ΘΕΟΔΩΡΟΣ, Κνωσοῦ κ. ΕΥΓΕΝΙΟΣ καί Νειλουπόλεως κ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ. Ἐψαλεν ἡ Χορωδία τοῦ ἱ. Μητροπολ. ναοῦ Ρεθύμνου ὑπό τή διεύθυνση τοῦ Πρωτοψάλτη κ. Εὐάγγ. Καπαϊδονάκη.

Μεταξὺ ἄλλων παρέστησαν ἡ Βουλευτὴς Ρεθύμνης κ. Ὁλγα Κεφαλογιάννη, ὁ Νομάρχης κ. Γεώργ. Παπαδάκης, ὁ Δήμαρχος Κουλούκωνα κ. Δημ. Κόκκινος, οἱ Πρόεδροι τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου κ. Γεώργ. Κούρτης, τῆς Παγκρητικῆς Ἐνώσεως Ἀμερικῆς κ. Ἐμμ. Βελιβασάκης, τῆς Ἀδελφότητος Ὁφφικιάλων τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας κ. Θεόδ. Παναγόπουλος, τοῦ Συλλόγου Ρεθυμνίων Ἀττικῆς κ. Γεώργ.

Βλατάκης, εκπρόσωποι τῶν λοιπῶν τοπικῶν Ἀρχῶν καί Φορέων καί πολλοί Κληρικοί, μεταξύ τῶν ὁποίων καί ὁ Δικαῖος τῆς Ἱ. Σκήτης τοῦ Ἁγ. Ἀνδρέου Καρυῶν Ἁγ. Ὅρους Ἀρχιμ. Ἐφραίμ. Στό τέλος ὁ Μακαριώτ. Κ.Κ. ΘΕΟΔΩΡΟΣ, ἀνταποκρινόμενος σέ σχετική παράκληση τοῦ Σεβ. Ποιμενάρχου μας ἐχειροθέτησε σέ Πρωτοπρεσβύτερο τόν Ἐφημέριο τῆς Ἐνορίας π. Δαβίδ Μιγαδάκη. Σημειώνεται, ὅτι τήν ὅλην ὀργάνωση τῆς Πατριαρχικῆς ἐπισκέψεως, τῆς φιλοξενίας τῶν ὑψηλῶν ἐπισκεπτῶν καί τῆς τελετῆς τῶν Ἐγκαινίων εἶχε, σέ συνεργασία μέ τόν Ἐφημέριο κ.ἄ., ὁ Πρωτοσύγκελλος Ἀρχιμ. Ἄνθ. Μαντζουράνης.

Ἐκδήλωση μνήμης γιά τόν Ἀρχιμ. Χαρ. Πνευματικάκη

Τό ἀπόγευμα τῆς 21ης Αὐγούστου 2008 ἡ Ἱ. Μητρόπολις Κυδωνίας καί Ἀποκορώνου, ὁ Δήμος Βάμου, ὁ Ἱεραποστολικός Σύλλογος «Ὁ Πρωτόκλητος» Πατρῶν καί ἡ οἰκογένεια Μποτωνάκη διοργάνωσαν ἐκδήλωση μνήμης τοῦ μακαριστοῦ Ἀρχιμ. Χαριτίωνος Πνευματικάκη στή γενέτειρά του Παλαιῶνι Ἀποκορώνου. Στή διάρκεια της, παρουσία τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης κ.κ. ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ, τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη Κυδωνίας κ.κ. ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ, τῶν Θεοφιλ. Ἐπισκόπων Μοζαμβίκης κ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ καί Νειλουπόλεως κ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ, τοῦ πρ. Πρωθυπουργοῦ κ. Κωνστ. Μητσotάκη, τῶν Βουλευτῶν Χανίων κ.κ. Σήφ. Βολουδάκη, Στ. Νικηφοράκη καί Ἐμμ. Σκουλάκη, τῆς Ἀντινομάρχου κ. Φ. Παπαμαρκάκη, τῶν Δημάρχων Βάμου κ. Λεων. Λιμαντζάκη καί Χανίων κ. Κυρ. Βιρβιδάκη κ.ἄ., ὁ Μακαριώτ. Πάπας καί Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Κ.Κ. ΘΕΟΔΩΡΟΣ προέστη Ἐπιμνημόσυνης Δείξεως καί ἀπεκάλυψε τήν προτομή τοῦ αἰμνήστου Ἱεραποστόλου στόν αὐλαιο χῶρο

τοῦ ἱ. ναοῦ Ἁγ. Χαραλάμπους. Στό πρόσωπο καί τήν ἐπί 26 χρόνια Ἱεραποστολική προσφορά στήν Ἀφρικανή ἀναφέρθηκαν ὁ Πατριάρχης, οἱ Σεβ. Κρήτης καί Κυδωνίας καί ὁ Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου.

Ρεθεμνιώτες μουσικοί δημιουργοί

Τούς μεγάλους δημιουργούς τῆς Κρητικῆς μουσικῆς τοῦ β' μισοῦ τοῦ 20οῦ αἰ. ἐτίμησεν ἡ Νομαρχιακή Αὐτοδιοίκηση Ρεθύμνου κατά τή διάρκεια ἐκδηλώσεως, πού πραγματοποιήθηκε τήν 28ην Αὐγούστου 2008 στό ὑπαίθριο θέατρο «Ερωφίλη» τῆς Φορτέτζας τῆς πόλεως μας. Παρουσία τοῦ ἐκπροσώπου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως μας Πρωτοπρ. Νικ. Νικηφόρου, τοῦ Βουλευτῆ Ρεθύμνης κ. Ἡλ. Λαμπίρη, τοῦ Νομάρχου κ. Γεωργ. Παπαδάκη, τοῦ Δημάρχου Ρεθύμνης κ. Γεωργ. Μαρινάκη, ἐκπροσώπων ἄλλων Ἀρχῶν καί φορέων καί πυκνοῦ ἀκροατηρίου, ἔγινεν ἀναφορά στά πρόσωπα καί τήν προσφορά καί ἀποδόθηκαν τραγούδια τῶν δημιουργῶν Μαν. Κατσαμά, Κώστ. Μουντάκη, Νικ. Ευλούρη καί Θαν. Σκορδαλοῦ, πού δέν βρίσκονται πιά στήν παροῦσα ζωή, καί τῶν συνδημιουργῶν τους, πού συνεχίζουν νά ὑπηρετοῦν ἀκόμη τή Ρεθεμνιώτικη μουσική παράδοση, Ροδ. Ἀνδρουλάκη, Λεων. Κλάδου, Νικ. Μανῆ, Βαγγ. Μαργουγιαννάκη, Γιάνν. Μαργουγιαννάκη, Σπ. Σηφογιωργάκη καί Γεο. Σταματογιαννάκη. Ἀκολούθησεν ἡ ἀπονομή τιμητικῶν διακρίσεων. Τιμήθηκεν ἐπίσης ἡ κα Λαυρεντία Μπερινιδάκη-Βασιλονικολιδάκη, πρώτη γυναίκα στήν Κρητική δισκογραφία (1915).

Ἐκδηλώσεις μνήμης γιά τόν Πετρακογιώργη

Ἐκδηλώσεις τιμῆς καί μνήμης τοῦ Καπετάν Γιώργη Πετρακογιώργη (1890-1972),

Ἀρχηγού τῆς Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως πραγματοποιήθηκαν τὴν 6η καὶ 7η Σεπτεμβρίου 2008 ἀπὸ τὸν Δῆμο Τυμπακίου. Τὴν 6η τ.μ. στό Μουσεῖο Κρητικῆς Ἐθνολογίας Βώρων ἔγινεν Ἐπιστημονικὴ Ἡμερίδα μέ κεντρικό θέμα: «Ἡ ἀντίσταση τῆς Κρήτης κατὰ τὴ Γερμανικὴ Κατοχὴ μέσα ἀπὸ ξένες ἀρχεακές πηγές» καὶ τὴν ἐπομένην, 7η τ.μ., τελέσθησαν πολυαρχιερατικὴ θ. Λειτουργία καὶ ἰ. Μνημόσυνο στόν ἰ. ἐνορ. ναόν Ἀρχαγγ. Μιχαήλ τῆς γενέτειρας τοῦ Καπετάνιου Μαγαζικάρι. Παρουσία τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς κ. Δημ. Σιούφα, τοῦ ἐκπροσώπου τῆς Κυβερνήσεως Ὑφυπουργοῦ Ἐθν. Ἄμυνας κ. Ἰωάνν. Πλακιωτάκη, πολλῶν Βουλευτῶν, τῆς Νομάρχου Ἡρακλείου, Δημάρχων καὶ ἐκπροσώπων ἄλλων Ἀρχῶν καὶ φορέων προέστη τούτων ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης κ.κ. ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ καὶ συλλειτουργῆσαν οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Λάμπης κ.κ. ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ, Ρεθύμνης κ.κ. ΑΝΘΙΜΟΣ καὶ Γορτύνης κ.κ. ΜΑΚΑΡΙΟΣ καὶ οἱ Θεοφιλ. Ἐπίσκοποι Σινώπης κ. ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ καὶ Κνωσοῦ κ. ΕΥΓΕΝΙΟΣ. Ἀκολούθησαν τὰ Ἀποκαλυπτήρια ἀνδριάντος τοῦ τιμηθέντος ἀπὸ τόν κ. Πρόεδρο τῆς Βουλῆς, κατὰ τὴ διάρκεια τῶν ὁποίων τόν πανηγυρικόν εἶπεν ὁ κ. Μ. Ζ. Κοπιδάκης, Καθηγητῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν. Σημειώνομεν ὅτι Πρόεδρος τῆς Ὁργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν ἐκδηλώσεων ἦταν ὁ Σεβ. ἅγιος Γορτύνης.

Ἡ ἑορτὴ τοῦ Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου

Πανηγυρικὰ τιμήθηκε καὶ ἐφέτος τὴν 8η Σεπτεμβρίου ἡ ἀνάμνηση τοῦ Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου στόν παλαιόν ἰ. ναὸ τῆς ἱστορικῆς Μονῆς Μυριοκεφάλων. Κατὰ τόν Ἑσπερινὸ τῆς ἑορτῆς ἐχοροστάτησεν ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας κ.κ. ΑΝΘΙΜΟΣ καὶ τόν θ. λόγον ἐκήρυξεν ὁ Πρωτοπρ. Νικόλ.

Πολάκης, Γεν. Ἀρχιερατ. Ἐπίτροπος. Τὴν καθιερωμένη βραδυνὴ θ. Λειτουργίαν ἐτέλεσεν ὁ Ἀρχιμ. Ἰωάνν. Κουφουδάκης, Ἡγούμενος τῆς Ἱ. Μονῆς Προφ. Ἡλιοῦ Ρουστίκων καὶ τῆς θ. Λειτουργίας τῆς κυριώνυμης ἡμέρας προέστη ὁ Ἀρχιμ. Ἀνθ. Μαντζουράνης, Πρωτοσύγκελλος, ὁ ὁποῖος ἐκήρυξε καὶ τόν θ. λόγο. Στὴ συνέχεια, παρουσία τῶν τοπικῶν Ἀρχῶν καὶ μεγάλου πλήθους πιστῶν ἔγινεν ἡ λιτάνευση τῆς θαυματουργοῦ Εἰκόνας τῆς Παναγίας Ἀντιφωνητρίας.

Ἡ ἑορτὴ τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμ. Σταυροῦ

Μεγάλῃ ὑπῆρξεν ἡ συμμετοχὴ τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ μας στίς λατρευτικὰς ἐκδηλώσεις γιὰ τόν ἑορτασμό τῆς παγκόσμιας Ὑψώσεως τοῦ τιμ. Σταυροῦ. Ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας κ.κ. ΑΝΘΙΜΟΣ, πλαισιωθεὶς ἀπὸ τόν Πρωτοσύγκελλον Ἀρχιμ. Ἀνθ. Μαντζουράνη, τόν Γεν. Ἀρχιερατ. Ἐπίτροπο Πρωτοπρ. Νικ. Πολάκη, τόν Ἀρχιερατ. Ἐπίτροπο Πρωτοπρ. Ἰωάν. Σκαλίδη κ.ἄ. Κληρικούς ἐχοροστάτησε κατὰ τόν Ἑσπερινὸ καὶ ἐκήρυξε τόν θ. λόγο στόν πανηγυρίζοντα ἰ. προσκνηματικὸ ναὸ τοῦ τιμ. Σταυροῦ ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου λόφου τῆς πόλεως τοῦ Ρεθύμνου καὶ τὴν κυριώνυμη ἡμέρα τῆς ἑορτῆς, 14η Σεπτεμβρίου 2008, ἐχοροστάτησε κατὰ τόν Ὁρθρο, προέστη τῆς θ. Λειτουργίας καὶ ἐκήρυξε τόν θ. λόγο στό Καθολικὸ τῆς ἱστορικῆς Ἱ. Μονῆς Τιμ. Σταυροῦ Βωσάκου. Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς θ. Λειτουργίας ἐχειροτόνησε σέ Διάκονο τόν ἀπόφοιτο τοῦ Τμήματος Ἐκκλησιαστικῆς καὶ Πολιτιστικῆς Καταρτίσεως (IEK) Χανίων κ. Γεώργιο Μανουσάκη.

Ἡ Σχολὴ Βυζαντινῆς Μουσικῆς

Μέ Ἁγιασμό, τόν ὁποῖον ἐτέλεσε τὴ 15η Σεπτεμβρίου 2008 ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας

κ.κ. ΑΝΘΙΜΟΣ, ἔγινεν ἡ ἔναρξις τοῦ νέου ἐκπαιδευτικοῦ ἔτους στή Σχολήν Ἐκκλησιαστικῆς Βυζαντινῆς Σχολῆς τῆς Ἱ. Μητροπόλεως μας. Ἐπενθυμίζεται, ὅτι ἡ Σχολή ἰδρύθηκε τό 1998 καί εἶναι ἀναγνωρισμένη ἀπό τό Ἐπισημοποιεῖο Πολιτισμοῦ, λειτουργεῖ στούς χώρους τοῦ Κέντρου Νεότητος, δίπλα στό Ἐπισκοπεῖο, καί ἔχει ὡς ὑπεύθυνο διδασκαλίας τόν Πρωτοψάλτη κ. Εὐάγγ. Καπαϊδονάκη καί συνδιδάσκοντα τόν κ. Ἐμμ. Πρωτογεράκη. Ἡ φοίτησις αὐτῆν εἶναι δωρεάν.

Ἐκκλησιαστικές ἐκδόσεις

Μέ ἀφορμή τήν ἀποπεράτωσι καί τά ἰ. Ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγ. Ἀθανασίου Πατελάρου στή γενέτειρά του Ἀξό Μυλοποτάμου ἡ Ἐνορία Ἀξοῦ ἐξέδωσε τό ὑπό τόν τίτλο *Γά μιά γνωριμία μέ τόν Ἅγιό μας Ἀθανάσιο Γ' Πατελάρο, Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως, τόν θαυματουργό* πόνημα τοῦ Ἐφημερίου Οἴκον. Δαυίδ Μιγαδάκη, θεολόγου. Στίς 96 σελίδες τῆς ἐκδόσεως αὐτῆς, τήν ὁποία προλογίζει ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ.κ. ΑΝΘΙΜΟΣ, περιλαμβάνονται, μεταξύ ἄλλων, ὁ βίος, θαύματα, ἀσματική ἀκολουθία καί Παρακλητικός Κανόνας τοῦ Ἁγίου.

Ἐπίσης, ἡ Ἐνορία τοῦ ἰ. Μητροπολιτικοῦ ναοῦ τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου Ρεθύμνου προέβη στήν ἐκδοσι διγλώσσου (ἐλληνικά καί ἀγγλικά) *Ὁδηγοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσείου* τοῦ ναοῦ, στόν ὁποῖο καταγράφονται τά 160 περίπου ἐκθέματά του. Ὅπως σημειώνει στό προλόγιό του ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας κ.κ. ΑΝΘΙΜΟΣ γι' αὐτά, «ἀποτελοῦν σημαντικούς θησαυρούς τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας μας, πού ἀντικατοπτρίζουν τήν καλαισθησία καί τήν τέχνη τῶν κατὰ καιρούς κατασκευαστῶν τους καί παράλληλα τήν εὐσέβεια τῶν Χρι-

στιανῶν μας, πού τά πρόσφεραν στόν ναόν ὡς ἀφιερώματα».

Ἐξάλλου, ἀπό τήν Ἐνορίαν Ἐλελε κυκλοφορήθηκε ἡ ὑπό τόν τίτλον *Ὁδοιπορικό πίστης, μνήμης καί τιμῆς στά προσκνήματα τῆς Ἐνορίας Ἐλελε* εὐσύννοπη ἐκδοσι, στίς 16 σελίδες τῆς ὁποίας γίνεται λόγος κυρίως γιά τούς ἰ. ναούς τοῦ Ἁγ. Παντελεήμονος Ἐλελε καί τῆς Ἁγ. Παρασκευῆς τοῦ ὁμωνύμου οἰκισμοῦ. Τό ἔργο προλογίζει ὁ Ἐφημέριος Ἱερ. Παντελ. Σακελλαρίδης.

Τέλος, σέ καλαισθητή ἐκδοσι 70 σελίδων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Βωσάκου δημοσιεύεται ἡ ὑπό τόν τίτλο *Μονή Τιμίου Σταυροῦ Βωσάκου* μελέτη τοῦ ἀρχαιολόγου κ. Κωνστ. Παπιτσόγλου. «Ἡ Μονή ἀποτελεῖ σήμερα μιά πνευματική ὄασι γιά τούς ἐπισκέπτες καί ἕνα μνημεῖο δίκαιης ἐγκαυχῆσεως γιά τήν Ἱερά Μητροπόλιν μας», σημειώνει στά Προλεγόμενά του ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ.κ. ΑΝΘΙΜΟΣ. Ἀκολουθοῦν σύντομο ἱστορικό διάγραμμα καί ἀναφορές στό μοναστηριακό συγκρότημα καί στά μετόχια τῆς Μονῆς, στήν ἀνασυγκρότησι καί ἐπιναυαλιουργία τῆς καί στά κειμήλιά τῆς.

Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης στό Εὐρωπαϊκό Κοινοβούλι

Στό πλαίσιο τῆς ἀνακηρύξεως τοῦ 2008 ὡς «Εὐρωπαϊκοῦ Ἔτους Διαπολιτισμικοῦ Διαλόγου» ὁ Παναγιώτ. Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ, ἀνταποκριθεῖς σέ ἐπίσημη πρόσκλησι τῶν ἀρμοδίων ὀργάνων τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου, ἐπισκέφθηκε τίς Βρυξέλλες καί τήν 24η Σεπτεμβρίου ὁμίλησε ἐνώπιον τῆς Ὀλομέλειάς του. Ἡ ὁμιλία τοῦ Παναγιωτάτου ἀφοροῦσε κυρίως στίς ἀπόψεις τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας πάνω σέ θέματα συμβιώσεως ἀνθρώπων διαφορετικοῦ θρησκευματος καί πολιτισμοῦ καί στίς σχετικές προ-

τοβουλίες του Οικουμενικού Πατριαρχείου και ἔτυχε τῆς θεομῆς ἐπιδοκιμασίας τοῦ ὑψηλοῦ ἀκροατηρίου, ἀποδόθηκε δέ σέ 23 γλώσσες. Μετά τήν ἐκδήλωση ὁ Πατριάρχης καί ὁ Πρόεδρος τοῦ Κοινοβουλίου κ. Η. G. Roettering παρεχώρησαν ἀπό κοινού συνέντευξη Τύπου, ἐνῶ τό ἀπόγευμα τῆς ἴδιας ἡμέρας ὁ Παναγιώτατος εἶχε διαδοχικές συνεργασίες μέ ἐκπροσώπους τῶν μειζόνων πολιτικῶν Ὁμάδων τοῦ Κοινοβουλίου, στή διάρκεια τῶν ὁποίων ἀναφέρθηκε, μεταξύ ἄλλων, καί στά ἀπασχολοῦντα τό Πατριαρχεῖο καί τήν περί αὐτό Ὁμογένεια τῆς Πόλεως θέματα.

Ἰ. Ἐγκαίνια ναοῦ στό ΠΑΓΝΗ

Τήν 27η Σεπτεμβρίου 2008 ἔγιναν, παρουσία τῶν Βουλευτῶν Ἡρακλείου κ.κ. Βασ. Γκεγκέρογλου, Ἐμμ. Στρατάκη καί Μαρίας Σκραφνάκη, ἐκπροσώπων ἄλλων τοπικῶν Ἀρχῶν, τοῦ διοικητικοῦ, ἰατρικοῦ καί νοσηλευτικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Νοσοκομείου καί πλήθους κόσμου τά ἰ. Ἐγκαίνια τοῦ νεοδημήτου ναοῦ τοῦ Ἀγ. Ἀποστόλου καί Εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ στόν αὐλίο χωρο τοῦ Πανεπιστημιακοῦ Νοσοκομείου Ἡρακλείου. Τά ἰ. Ἐγκαίνια ἐτέλεσε μέ τήν εὐγενική προτροπή τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης κ.κ. ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ.κ. ΑΝΘΙΜΟΣ. Ὁ Σεβ. ἅγιος Κρήτης προέστη στή συνέχεια τῆς διασχιρατικῆς θ. Λειτουργίας στόν ἴδιο ναό καί ὁμίλησε πρὸς τό ἐκκλησίασμα. Εὐχαριστίες πρὸς τούς Σεβ. Ἀρχιερεῖς καί ὄλους τούς

συντελεστές τοῦ ἔργου τῆς ἀνεγέρσεως καί διακοσμήσεως τοῦ ναοῦ ἀπηύθυνε καί ὁ Ἐφημέριος Πρωτοπρ. Μιχ. Πίσσαρης.

Χειροτονία - Χειροθεσίες

Ὁ Σεβ. κ.κ. ΑΝΘΙΜΟΣ ἐχειροτόνησε σέ Διάκονο τόν ἀπόφοιτο τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ ΙΕΚ Χανίων Γεώργιο Μανουσάκη (Καθολικόν Ἰ. Μονῆς Βωσάκου, 14.9.2008) καί ἐχειροθέτησε σέ Οἰκονόμο τόν Ἱερέα Χρῆστο Λαζάρου (ἰ. ἐνορ. ν. Ἀγ. Γεωργίου Σωματᾶ, 28.9.2008) καί σέ Ἀναγνώστη τόν κ. Γεώργιο Μαθιουδάκη (ἰ. ναός Κυρίας Ἀγγέλων Ρεθύμνου, 21.9.2008). Κατόπιν παρακλήσεως τοῦ Σεβ. κ.κ. ΑΝΘΙΜΟΥ ὁ Μακαριώτ. Πάπας καί Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Κ.Κ. ΘΕΟΔΩΡΟΣ ἐχειροθέτησε σέ Πρωτοπρεσβύτερο τόν Οἰκονόμο Δαυίδ Μιγαδάκη (ἰ. ναός Ἀγ. Ἀθανασίου Πατελάρου Ἀξοῦ, 21.8.2008).

Ἐγκαίνια ἰ. ναῶν

Τήν 21.8.2008 ὁ Μακαριώτ. Πάπας καί Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καί πάσης Ἀφρικῆς Κ.Κ. ΘΕΟΔΩΡΟΣ ἐτέλεσε τά ἰ. Ἐγκαίνια τοῦ νεοδημήτου ναοῦ τοῦ Ἀγ. Ἀθανασίου Πατελάρου, Πατριάρχῃ Κωνσταντινουπόλεως, στήν Ἐνορία τῆς γενέτειρας τοῦ Ἁγίου Ἀξό.

Ἐξάλλου, ὁ Σεβ. κ.κ. ΑΝΘΙΜΟΣ ἐτέλεσε τά ἰ. Ἐγκαίνια τοῦ νεοδημήτου ναοῦ τοῦ Ἀγ. Ἀποστ. Λουκᾶ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ τοῦ Πανεπιστημιακοῦ Νοσοκομείου Ἡρακλείου (27.9.2008).

